

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. egyes szám ára 20 fillér. Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENC,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Szechenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

A családi otthonról.

(B. I.) Az utóbbi években a törvényhozás fokozottabb munkássággal foglalkozik a szociális törvények tárgyalásával. E szorgos munka gyümölcsöként tekinthetjük a munkásbiztosítást, végrehajtási novellát, ipartörvényrevisiót s végül a homestead behozatalának érdekében tett lépéseket.

Nem régen hagyta el a sajtót egy előadási tervezet a családi alapításról, amelyet az igazságügy-miniszter megbízásából Dévai Ignác ítélőtáblai bíró készített.

Szükségesnek találjuk foglalkozni e nagy kihatású törvényjavaslattal, mert vidékünk lakóinak legnagyobb része kisemberekből áll, akiknek érdekében és védelmére készül a törvény. Minél hamarabb ismerik meg, hogyan és mi módon akarnak gazdasági helyzetükön a homesteadal segíteni, annál könnyebben tudják majd a törvény rendelkezéseit és kedvezményeit maguk részére kihasználni.

A múlt évszázad utolsó negyedétől kezdve általános mezőgazdasági válság nehezedett egész közép Európára. A gabonárák csökkenése s a termelés kiterjesztésével előálló Malthus-féle csökkenő hozadék tör-

vénye, alapjában rendítette meg a földművelő osztályokat s oly megterheléseket rótt rájuk, hogy már-már összereszkadtak.

A jelzatos kölcsönök számának rohamos emelkedése maga után vonta a hitelképesség megnehezítését sőt annak teljes megszüntetését.

Mindezek folytán a földtulajdonos magán másképp nem segíthetett, mint vagy beszüntette termelését és munkásnak ment, nem várva meg míg kényszerárverés útján onnan elmozdítják, vagy úzsora kamat mellett kölcsönt szerezni.

A földtulajdonosok szaporá váltakozása egy intenzívebb néphullámzást vőtt maga után amelynek következménye lett, hogy ezrivel tödült a koldusbotra jutott nép a városokba s megteremtette az ipari proletariátust.

E szomorú kép uralta Európát, csupán Amerika állott sérthetetlenül. Nem esoda, ha a közgazdasági vizsgálódások egyszerre felé fordultak. Hazánkban is több telkes főur utazott ki a tudós Meyer Rudolf vezetésével, hogy a tapasztaltakat hazajöve értékesítsék.

Vizsgálódásaik egyhangulag abban a felfogásban jegyeztedtek ki, hogy az amerikai mezőgazdasági termelés alapját a farmer (nálunk kisgazda) képezi, kiknek birtoknagya

sága 50–110 katasztrális hold között váltakozik s kik összesen mintegy 4 millió gazdaságot képviseltek s számuk rohamosan gyarapodik.

Midőn a közzgazdák e különös jelenség magyarázatát keresték, rájöttek, hogy az unió államai az ötvenes években már nagyrészt elhagadták az otthon-alapításról (homestead) szóló törvényeket. E törvények szerint az a mezői tulajdon, melyen a család otthona van, kényszervégrehajtás és kényszerárverés alól is ki-van véve.

Miután ugyanezen okok tesznek nálunk is sok, nagyon sok kisgazdát földön futóvá, foglalkozni kezdtek mindenütt a homestead behozatalával.

Nálunk e kérdés megoldása égetően fontos. Hisz jól tudjuk, hogy aki a föld, azé az ország. Biztositanunk kell tehát a földet a magyar kisgazdának, amely nehéz iga alatt nyög, védőtörvényekkel.

Hogy mennyire szomorú és válságos helyzet van nálunk a kisgazdának azt statisztikai adatokkal könnyen beláthatjuk. A kisgazdaságok napról, napra fogynak, úgy, hogy ma már az ország területéről alig 355 -ot foglalnak magunkba.

Rácz Gyula: A magyar földbirtokosság anyagi pusztulása című kftűnő tanulmányában kiszámítja,

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Hűség.

Irta Vértessy Gyula.

A „Szenvedők” huszonötödik előadásának a jubileumát ültük. Magyar szerző darabja, hozzá nem homi léha, frivolság, hanem komoly társadalmi dráma és mégis huszonöt előadást ért meg-ez nágy sor!

Büszkék is voltunk rá, Detrey Miklós is, az író, meg mi is, a Miklós barátai. Azaz, hogy csak becsojppent a dicsőségbe, nagyuri nemtörődomséggel fogadta a szerencse udvarlását. Mintha eddig is mindig csak olyan darabokat írt volna, amelyeket ötvenszer, százszor szoktak egymásután előadni; mint ha nem is emlékeznék vissza a

azokra a majdnem egy évig tartó igazgatói előszobázásokra” és pártfogók keresésére amelyekre szüksége volt, hogy a „Szenvedők” végre színpadra kerülhessenek.

Ó mondom, elfelejtette a keserű és bánító előzmények t, élt a jelennek, a dicsőségnek és bezsebelte az előadási díjakat olyan förtelmes közönnnyel s olyan nyugalmmal, mintha szenge ifju kora óta csak tantálmék zsebre dugásával lett volna elfoglalva.

Ó elfelejtett mindent, de mi emlékezünk reá, hogy az írói sikertelenségek miatt már-már elzülőfélben volt szegény fiú és büszkék voltunk rá, hogy a „Szenvedők” révén, azok vállán, talpra állt, felemelkedett.

Mert magyar frónak, elesni, elzülenni könnyű, de felemelkedni nehéz, ha egyszerű elest. Miklós pedig már közel járt hozzá.

Nem volt akkora tehetség, hogy azzal utat tudott volna magának törni minden akadályon át, de olyan kis kaliberű ember se volt, akit mások szánalmából vettek volna előre. Meg aztán egy kicsit gavallér is volt, ur is volt, régi gentry gyerek, aki se koldulni, se hízelkedni nem nagyon tudott, az üzletekhez pedig nem értett, hát nem tudott érvényesülni.

Ráadásul még meg is házasodott, elvett egy bájos, szép, de nagyon szegény leányt, valami kis színésznöckét, aki mint a rossz nyelvek beszéltek, azért ment férjhez, mert a színpadon nem tudott boldogulni. Holmi rózsaleányka volt, az pedig tudni való, hogy az orleániaknak nem való a színpad.

Ezzel a házassággal ezután, legalább mindenki azt hitte, hogy teljesen letört Miklós ur. Eleinte csakugyan úgy is lát-

Sirolin

Elleni az érvényes és a testület, meggyőző és a költészet, valószínű, eljött izület.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan támas és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értékelten utaztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Képlett orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ár: 10 pengő.

hogy Magyarországon az utolsó tíz év alatt az önálló gazdák száma 76.650-nel csökkent s ezzel szemben a birtoktalan mezőgazdasági munkásság száma, 450.833-al emelkedett. Csak itt a Dunántúl — hisz bennünk ez érdekel legjobban — 2.769-el apadt a gazdák száma s 28.243-al emelkedett a mezőgazdasági proletároké.

E számadatok, mindennél fényesebben igazolják a magyar mezőgazdasági — termelés és birtokpolitika, helytelen irányát.

Am rendelkezésünkre állanak még bizonyos adatok és fenti állításunk bizonyítására. Nemrégien jelent meg egy könyv a magyar közzgazdasági irodalomban, amelyben olvashatjuk, hogy hazánkban a százholdon aluli gazdaságokra átlagban 81 hold esik, szemben pl. az Egyesült Államok 310 holdjával.

E szomorú viszonyokhoz csak helyes és céltudatos birtokpolitikával lehet segíteni. E politika pedig hallstenneg alakuló félben van. Első megnyilatkozását a végrehajtási novella reformmájánál láttuk, másodsorú üdvözöljük most a homestead megalkotásánál s várjuk parcellázások nagy nemzeti fontosságú megoldását.

Következő cikkünkben ismertetjük pontról-pontra a homestead-törvényjavaslato.

(Folytatása következik.)

„Fononimikálva Irva-Olvásó Módszer.”

— Szerkesztő és kiadja: Novák Gyula tanító. —

Nagyon változott az élet a népisoklában is. Egy évtizeddel ezelőtt, — noha hat telen át feljárt a gyermek a mester elejbe, ahog, hogy a nevet le tudja írni. Olvasni is csak az ábécéből tudott, de abból akará betéve, vagy akár fordítva is olvasott. Ma már más világot élünk.

Egyik fővárosi tanító hirdeti az újságokban, hogy — uram bocsá! — hatvan

szott. Egyre gyengébb dolgokat ír, verset, tárcát, sokat és rosszat; a nevet mindenütt lehetett látni, csak jó dolgok alatt nem; ez a stadium pedig, mikor az író már csak husz koronáért dolgozik, a tehetség elzúlének első lépcsője.

S azután egyszerre csak visszafordult a lefelé vivő lépcsőről, megírta a „Szenevedők”-et, előadták s megérkezett a jubileum napja is. Nagyszerű bankettet rendeztünk a szerző tiszteletére. A bankett szolid, méltóságjeljes irodalmi hangulatokkal kezdődött.

Todorffy ur királyi tanácsosi méltósággal üdvözölte az ünnepelt több-olokelő irodalmi társaság nevében, melyek tagjai közé Todorffy ur szerencsés magát soroztatni Bájnokai alanyi és tárgyi költő ur egy erre az alkalomra írt remekét szavalta el, rekedt, borizó hangon — Szellemti ur ugy-névezett rögtönzött, de tulajdonképen két nap óta készített szellemi szikrákkal telte próbára a társaság s az ünnepelt-türelmet-színházi direktor Detreynben az új Csiky Gergelyt és a magyar Sardout ünnepelte, a vén uszorás kiadó: Garami ur pedig idealizmust dicsőítette, amely nélkül nem élet az élet s végül Pirofsi Lóránt nemzetközi szo-

perc alatt megantitja a gyermeket az olvasás nehéz mesterségére. Nem hitték el nekí. De ime Novák Gyula segédszobogati tanító-nak is olyan módszere van, hogy 60 óra alatt megtanít egy egész osztály bérés-gereket írni is, olvasni is. Nyilvánvaló, hogy a segédszobogati tanító lefőzte fővárosi kollégáját, de használt is neki, mert mitet szerzett a 60 percnél. Mindenki természetesen találja, hogy, ha a segédszobogati bérés gyermek 60 tanóra után is ér olvas, akkor a pesti fiu, a kis Wlassics, a kis Wekerle, 60 perc után még szebben ír és jobban olvas. (60 tanóra után már parlamenti beszédeket szerkeszt.)

Honnét ez a mesés gyorsaság? Hát kérem, ez a gyorsaság valóban mesés. Novák módszereina is meséből áll, elejétől végig. Meséből alakulnak ki a belük; a hűicéből, az a a dohányszicéből, az m a bika szarvából, a x a kukoricaszarvból, a p a pipából, a c a cica farkából és így tovább.

Még a múlt évztizedben ugy ajakált ki a betű Segédszobogaton, hogy a tanító naponként sorba pofozta az első osztályát; mert például az i ismertését így kezdte meg: mikor azt mondom *ír*, melyik hangot hallod először? Jóska!

— Először azt hallom, hogy *ír*.
— Jobban vigyázzatok, megegyeszer kimondom: *i — i — r*. Melyik hangot hallottad először? Sándor!

En is azt hallottam amit a Jóska.
Té is buta vagy fiam. Majd másként próbáljuk. Ide nézettek a kezemre, mutatóm a hüvelykujjomon: *i — i*. Melyik az első hang? Jancsi!

[Jancsi mutatja hüvelykujját.] *Ez e...*
Széles e hazában így volt a divát. Az olvasás és írás tanítását hangoztatási és pofoztatási előgyakorlatokkal kezdték. Ma már tudják Segédszobogaton is, hogy nem pofon kell a hat éves kicsinyeknek, hanem *mesé*. És még valami...

Azt olvasom Novák módszertanában a 11. oldalán? ... véletlenül kimaradt egy betű. Ilyenkor szerettem volna homlok-csókolni azt a kis írástudót!

Melegji emberszeretet, mennyi hivatá-szeretet kell ahog, hogy hibájáért homlok-

czialista, népvészér és népbolondító a „Szenevedők” nevében üdvözölte a „Szenevedők” nem szenvődő szerzőjét.

Szóval a bankett, magas irodalmi irángu bankett, reggelig tartó, duhaj, cigányos, táncos mulatsággá nőtte ki magát. A sok jökevű bohémlegény meg a sok szép asszony, szép leány, akit összetoboroztunk: színésznők, írók, piktörök, színészek, feleségek, leányai, pompásan érezték magukat egymás közöt Bohémis tágabb családí körében.

A cigányok remekül húzták a cigányoknak s járták a táncot hatalmasan, szí-lő-jó-kedvvel. Az arcolt gyagotak, hurogtak a selyemszoktyúcskák alósok és felsők, s jökevű, vídamság, az élet boldog, szerel-mes hangulatának a kifejezése üt az arcol-kont!

Különösen egy pár fiatal asszony szép arccal; egy pár fiatal asszonyon, aki most vett először részt bohém mulatságon s aki most találkozott először egy-egy kedves írójával, színészéval vagy poéta-jával. Azzal akiről, vagy akitől annyiszor álmodzott.

Ugy látszott, hogy az is afféle rajongok közül való, aki Detrey Miklóssal tán-

csókoljuk annak a bérésnek a gyermekét. Azt a „butát,” azt a „rondát.”

Fogadj barátom — a segédszobogati bérések helyéit — meleg kézsorziósomat.

Ladi.

Tüztöltő testületünk mulatsága.

A Korona vendéglőnek pár éve létesített kertj helyisége eddig még nem fogadott magába oly nagy tömegű vendégsereget, mint tüztöltősá-gunk mult vasárnapj mulatságán. Közönségünk a tüztöltőszövetség közgyűlésén s ünnepségein való jelenlétével s így a mostani mulatsá-gon valóban nagy számban történt megjelenésével tanúságát adta ezen nemeseleu intézményünk iránti jóindulatu érdeklődésének.

A mulatság napján kitünő idő-járás ígérkezett! Estére kelve azon-ban szél támadt s a nagy fáradtság-gal az előképek céljaira, immár harmadizban, felépített ideiglenes kastélyt ismét fönkre silányította, ugyancsak zavarólag hatott a hívős szél a mulatságra is, a gázlámpák felgyújtását lehetetlenné tevén, ami aztán okozta a kerülhelyiségben uralkodó kellemes (?) félhomályt.

Este 8 órakor már sürü tömegben vonultak fel a vendégek s csak-hamar betöltötték az egész kertet s kúnt az utcán is százzával csoportosultak a nézők, várakozva a tüztöltő kezdetére. Az előképekből a kedvezőtlen idő miatt csak egy csoport lett bemutatva s nagyon kedvesen festett a nagy képen a jövő tüztöltőségének — kicsi fiuknak s leánykákknak — virágfüzérrel ösz-szefont kivonulásra kész egzenruhás csapata. A tüztöltők következett ez után s testületünk változatos, gondosan összeállított sorozatokát mutatott be, melyek a közönségnek elismerését érdemelték ki. A tüztöltő-tekra is az időjárás kedvezőtlen volt s szűcsendes időben az egyes so-

colt. Mozdulatából, ahogy odahajolt, oda-simult a férfihoz; tekintetéből ahogy nézett rá, mindenéből látszott a szerelmes nő szenvedélye a férfi iránt s az ábrándos nő szentimentális érzékösege az iró iránt.

Odaadással hajolt a vállára és türtte, hogy hevesen a melléhez szorítsa a férfi; azallat pedig olyan epedő bakis tekintettel nézett rá, mint a hogy a zárdabell polgári iskolás kis lányok szoktak a gumasztátkra nézegetni.

Nini most meg a férfi arca egész közel hajlik a nőéhez, szép fekete haja, majd Miklós le hajlik kissé s megcsókolja táncos-nője haját. Ez eszre is vette de nemcsak nem haragudott érte, hanem még hálás pillantással is jutalmazza a kipirult arcu udvarlót a néma bökért.

Nagyon érdekelnék a szerelmes párok, különösen csárdás közben, amit az Uristen is a szerelmesek számára teremtet — hát közelebb-huzódiam hozzájuk egy ablak mellyedés felé. De a kiszemelt hely már el volt foglalva. Más figyelle onnan őket: Detreyné.

Ő ült ott a bársony kanapén, melyet dicszaki növények és függönyök jóformán egészen eltakartak.

rozatok jobban érvényesültek volna. A fiatalság ezután a szépen jövedelmező konfetti csatázás közben megkezdte a táncot a lakandatlan jókedvvel folytatta s csak jóval éjfél után kezdett a társaság oszlani.

Anagyalag is szépen sikerült a mulatság. Körülbelül 600 K volt a nyers bevétel, aminek szép részét teszik ki a felülfizetések.

Ezen mulatság által szép befolyást nyert tűzoltó testületünk idei ünnepsége. A vármegyei szövetséges közgyűlése s az azzal kapcsolatos versenyek s ünnepségek határkövet képeznek tűzoltóságunk életében. Az ünnepségek szép lefolyása sokáig emlékezetes marad s míg egyjéztűz a testület tagjaiban a nemes hivatásuk iránti kitartást s lelkesedést fokozza, másrészt közönségünk érdeklődésének s áldozatkész s jóindulatú támogatásának megnyilvánulására is alkalmat nyújtott. A testület tagjainak lelkes működése s közönségünk szíves támogatása pedig együtt képezik erős alapját annak, hogy a testület a lakosságunk érdekében sikeresen működhessen.

HIREK.

— A nagyatádi polg. fiu- és leányiskolába a jövő iskolai évi beiratások n. hó 7., 8. és 9-én lesznek a polg. fiúiskola helyiségében. A beiratáshoz szükséges az elemi isk. IV. osztályáról kiállított bizonyítvány, továbbá születési és újraoltási bizonyítvány. Tandíj a polg. fiúiskolában 30 kor., a polg. leányiskola I. osztályában a helybeliek részére 60, a vidékieknek 30 kor., a többi osztályokban a helybeliek 100, a vidékiek 50 koronát fizetnek. A szorgalmas és jó viselkedésű tanulókat tandíjkezesményben részesíthetnek, ha ezt az iskolához közzé címzett s a beíráskor a igazgatóknak átadott szegénységi bizonyítványon felszerelt kérvényben kéri. Az ellátás oncsó.

Mikor észrevett, hogy rejtekhelje-féle közcédtem, felkelt és el akart onnan menni. Ugy látszik megsejtette, hogy én tudom, miért ül ő ott s szegyelette, hogy rajtakapjam.

Az igazat megvallva, már ez előtt is próbáltam én udvarolni a szép Annának, de teljesen eredménytelenül. Mint az isenétlgy ugy imádtam az ő cséscsap urcskáját, aki pedig minden inkább volt, mint hűséges férj. Orultam hogy most ott találtam elmerülve Miklós ur hódító hadjáratának reá nézve nem valami kellemes szemléletébe. A legbecsületesebb asszony hűsége is meg illyenkor, mikor látja a saját két szemével, hogy az ura éleire-halálra udvarol egy más asszonynak.

Azt hittem elérkezett a pillanat, mikor megállalom az utat a szívchéz.

Hátba ez a hűség szép asszony aki eddig csak mosolygott, mikor a szerelméről kezdtem el neki beszélni, most majd felém hajlik csodálódva fájdhalmában:

— No lássa, mennyire nem érdemi meg Miklós, hogy ugy szeresse, ahogy szereti. Ha nekem illyen édes aranyos feleségem lenne, nem is tudnék mátra nézni sem!

— Dehogy nem, mondta szomoruan.

— A tűzoltó testület mulatságán felülfizettek: Herceg Ypsilanti Emanuel 50 K, Lebach Keresztély, Mautner Albert 20—20 K, övz dr. Nőhig Jánosné 10 K, dr. Kommen Elek 8 K, Musza János, dr. Mike Imre, Lusgarten Sám, Bajóti Armin 5—5 K, Szalók Artur, Kun János, Mike Károly 4—4 K, Bienenfeld Izidor, dr. Bodrogi János, dr. Weiss Jakab, Szabó István Trattner Mátyás, övz. Szelvény Istváné, 3—3 K, Maurer János, Szell Gyula 280—280 K, Klein Jakab, Róter Sándor, Berény Vilmos, Csere János, Balozsa József, Hermann Márk, Tallián Andor, Teuchner Gyula, Szalóky Dániel, dr. Bodó Ernő 2—2 K, Bényák János 180 K, Müller Ferenc 160 K, Garay Zoltán 140 K, Turpolti György, Mezey Géza 120—120 K, Fleiner Ignác, Steiner Ignác, Selmecy Lajos, Harasznyi Antal, Kovács Gyula, Kohut Jenő Bajcsy Péter, Ghimesy László, Dóci János, Forró Ferenc, Sáfrán Péter, dr. Schwarc Mihály, Horváth Lajos, Kovács József, Polgár Imre, övz. Mayerné, Szabó János Szugovics Gyula, N. N. 1—1 K, Szmodics Szilárd, Czerkón Imre, Horváth Jenő, Roznik János, ifj. Gundy Géza, dr. László Vilmos, Buzsáky János, N. N., övz. Zangi Ferencné, Gundy Mihály, Knapp József, 80—70 fill, Knapp László, Gundy Géza, Adler Géza, Krammer Sándor, Patáky József, Dombi György, Németh Gyula 60—60 fill, Hikman Károly, Szalay Lajos, ifj. Plasinka József, Strausz Elek, Berger Antal, Selmecy Viktor, Burics Lukács, Molnár Ignác, Krammer Adolf, ifj. Dan János 40—40 fill, Faragó Bálint, 30 fill, Grosfosvky Sándor, Hamburger Géza, Franciscus János 20—20 fill. A parancsnokság ezután is mély köszönetet fejezi ki mindazoknak, kik ugy erkölcsi, mint anyagi támogatással a közgyűlés és ünnepségek, valamint a mulatság sikerét és fenjét emelni szívesek voltak.

— A községi és körorvosok fizetése. A községi és körorvosok fizetése az új törvény szerint ez évi szeptember elsejétől kezdve több nem a községeket, hanem az államkincstár terheli. Mivel azonban a törvény életbelépésének előkészületi szeptember elsejéig előreláthatóan nem lesznek befizethetőek, a helyigminiszter rendelettel in-

Maguk mind egyformák! Legfeljebb egyik nyúltabban, másik rejtettebben csinálja a dolgot. Miklós se jobb a többinél, de legalább nem hazudik. Maga most hazudni akart nekem. Ugye? Ne is tagadja! A szerelméről akart beszélni.

— Nem hazudtam volna! Szeretnem nagyon szeretem! Nem közönséges vagy ez a bírása után, de a vágy a tiszta nemes érzések után.

— Csakugyan így lenne? S ha így is! Ha maga ezerszer rosszabb, mégis csak őt tudnám szeretni.

Ugy éreztem, mintha a hangjában ösztöne érzés jele lenne, melyet csak próbál titkolni. Hiszen élvégre hű legények vagyunk mindannyian akik hamarossan elhittetik magunkat, hogy szerelmet ébresztünk.

Nem emlékszem már rá, hogy mi mindent beszélhettem össze, de azt tudom, hogy arról is szóltam, hogy nagy szükségem van az ő nagy tiszta szerelmére, mert ennélkül öccsancsagnak tejem felett az élet selegye hullamái:

— Mentsem meg, mentsem meg! Ezzel végeztem a szerelmi vallomásomat.

— Szomoruan mosolygott:

tézett Somogyvármegye alispánjához és egyben fölhívja Somogyvármegye főrendháloságát, hogy a törvény életbelépéséig a községek által fizetettek ki a további is a községi és körorvosoknak járó fizetést. Ezeket összegetek azután természetesen a községek javára fogják elszámolni.

— Gyilkosság. Baranyák József és Pető József zalanzentkirályi illetőségű vándor közszőrösök mult hó végén a gigei erdőben összeveseztek, Baranyák kést fogott és Petőt többször melbeszurta, minek következtében Pető 3 órai kínlódás után meghalt. A csendőrök egész Kutasig üldözték a gyilkost, de elfogása nem sikerült.

— Verekedés. Szekerés István alsősegedi lakos mult hó 28-án Bódis István alsó segedi lakos a mezőn egy dorongal úgy elverte hogy 8 napig nyomja az ágyat. Bónab azonban tettél eltagadta a csendőrség előtt, de mivel minden arat következett hogy csak ő lehet a tettes, feljelentetett.

— Az ellenőrzési szemlék elmaradnak. A hadügyminiszter az illetékes korókkal megegyezett, az idén az ellenőrzési szemlék elmaradnak. Ehelyett a hosszabb időre szabadságot, valamint a katonai kiképzésre és foglyegvartolásokra behívó katonák kötelezésekéről, mielőtt nem aktiv viszonyba lépének, alaposan kioktatandók. A fizeti fizetéséről a régi rend szerint tartják meg.

— Lopás. Woll Antal vízvári lakos halászbérlő tulajdonát képező 1 drb. versaját 20 korona értékben Horváth István béla-vári lakos a dráva folyó partjáról nyílt helyről ellopta.

— Fónomimikálva írva-olvasó módszer. Novák Gyula segedbögötti r. kath. tanítónak ily című s külön ismeretű könyve most jelent meg a szerkesztő kiadásában Segedbögött. A csihos és hasznos fizet 1 kor. 40 filléret rendelhető meg Novák Gyula r. kath. tanítónál Segedbögöttön u. p. Felsőseged Somogy megye.

— Duhajkodás. Mult hó 27-én övz. Könyvecz Ferencné kisbajomi lakos sérelmére a nagykorpádi határban erőszak kísérlete és könnyű testi sértes vétsége követeltél el. A megejtelt nyomozás folyamán kiderült, hogy ezen tette Vadász József szabási

Nem mentem! A mentési munkálattól, édes barátom én már kivettem a részemét. Milgen csodálótassan egy formák maguk irófelék. Egyformá a szívük! A lelkük hangja; egyformák a frázisai, az igaz és hazug érzések! Ő is épen így beszél, mint maga, mikor szerelmes volt belém. Hogy mentsem meg, hogy szabadítsam ki az élet fertőjéből; tisztítsam meg, váltsam meg! Adjam vissza az élelnek, az irodalomnak, önmagának.

Kiszabadítottam, meg tisztítottam visszaadtam az élelnek az irodalomnak, önmagának. Akkor írta meg azt a darabot is. Tiszta életet él, tudott írni; szép okos nagy dolgot. A mi házasságunkat írta meg benne! Csakugyan úgy tündéltéle a dolgot, mítha ő lenne a martyr; az író aki elzúlik a házasságban, akit tönkre tesz a mindempari rendese élet. Pedig nem volt igaz! De a darab szép volt! S hogy megírta azt nekem köszönheti. S fog még többet is írni illyen. Ha visszatér hozzám! Megmentettem az enyém. S ugy szeretem őt, mint az anyka a fát, akit testi kinok árán szült; ő lelki kinok árán lett az enyém. S kinoz, gyötör egyre, de én szeretem, bármit is csinál; hibával, bünével együtt, együtt úgy ahogy van! Megcsalt

lakos követte el. A beismerésben levő letest a járásbírósnál fejleltették.

— **Váltóhamisító.** Babócsai tudósítónk írja: Czifrák Mihály babócsai lakos följő évi május-hó 1-én eladói egy lovat Ferencsevics Imre bolhói lakosnak 276 koronát ért. Ferencsevics a vételárból 20 koronát fizetett, a többiről pedig adóselevelet adott Czifráknak, mely alá jótállónak Jandrica Venczel és Lahlia Mihály bolhói lakosok nevét írta sajátkezűleg anélkül, hogy ezek beleegyezését kikérte volna. Időközben a jótállónak tudomására esett a dolog és mivel Ferencsevics nyomozás-során beismerte a hamisítás' fejleltették a kaposvári kir. ügyészségre.

— **Végrehajtás akadályokkal.** Múlt hó 26-án Homokszentgyörgy községben végrehajtás volt Sára István azonban a végrehajtásnak elenszegült és a végrehajtót kísérő csendőrnök fejsejével, majd nagy késsel ment neki, mire a csendőrnök letartóztatta és a kir. járásbírósnak átadta.

— **Gondatlanság.** Hobolai József visontai lakos 3 éves fia az udvaron levő meg meg erősített láto vályut magára rántotta és mire észrevették már már már halot volt a gondatlan szülőket fejleltették.

— **Pénztolvaj.** Bogdán Ignác utcsináló munkás pénztárcáját a benne lévő egész hefi keresetével együtt, ismeretlen lettes ellopja. A nyomozás útján megállapította, hogy a lopást Egged Kálmán lábodi lakos követte el.

— **Hatóság elleni erőszak.** Gasparics József nagyatádi rendőrt F. hó 31-én éjjel szolgálatteljesítés közben Horváth József nagyatádi lakos megámadta. A kaposvári kir. ügyészségnél fejleltették.

— **Verekedés.** Szent istván napját a homokszentgyörgyi uradalmi cselédjének a korcsmában üneplétek meg. Mikor már a korcsmáros nem adott nekik bort, az ünnepet az utcán nótaszóval fel-alá járva folytatták, mint szintén megvuna. öten öszszeszevtek és mint jóbarátok, hogy az ünnepe emlékeztet maradjon, úgy el agyabugyálják egymást, hogy Hoppár István vérszen és mellény nélkül maradt a csata tere, mert mert mellényét térszal teljesen letépték róla. — A duhókodó legényeket a szülői csendőrség fejleltette.

elégyszer s meg fog ezután is csinálni, de én szeretem bármint is csinálni; hibáival, bünei-vel együtt, úgy ahogy van! Megcsaló elég-szer, s meg fog ezután is csinálni de én Boldog vagyok, ha néha nekem is juttat a lelke morzsáiból. Utálom, gyűlölöm kellene s csak szeretni tudom. Miköt hozzá? Talán a szenvedés?

Boldog vagyok ha láthatom, ha a hangját hallhatom; ha beszél hozzám azon az ő kedves, szép meleg hangján, sok-sok hazugságot, melyekről tudom, hogy hazugságok, de melyeket mégis úgy hallgatom, ahitallam, mint a dajka meséket a gyermeknek.

Ó a gyermek, az én bűnös, rossz nagygyermekem s ha vele vagyok, mégis én érzem mellette gyermeknek magamat.

Hozzám csak néha tér meg. Mint a korhely, a tisztá vizhez, a sok bor, pezsgó, mámor után. S olyankor boldog vagyok, hogy láthatom. Mert szeretem! Szeretem és nemhagynom el soha.

Talán előre érzem az ő sötét sorsát? Talán az is köt hozzá? Némely dolgot úgy lát az ember előre, mintha már a halál

— **Kivitel kereskedők figyelmébe.** A Magyarországi kereskedelmi utazók egy-lete» A kereskedelmi kormány védnöksége alatt folyó évi szeptember hó elején egy szakavatott kereskedelmi utazót küld ki Dél-oroszországba, Törökországba és Ázsi-ai részbe, Romániába, Bulgáriába, Szer- biába Görögországba Montenegróba és Egy- tomba. A kiküldötnek, aki az országokat már ismételten beutazta, az lesz a feladat- a, hogy magyarországi czégek részére üzleti összeköttetését létesítsen és hogy a magyar iparcikkéknélc piacot szerezzen és bizto- sítson. A kamara felhívja az említett orszá- gokba való kivitel iránt érdeklődő iparvlla- latok és kereskedők figyelmét e körülmé- nyre azzal, hogy az egyesület az érdeklődök- nek készséggel fogja megadni a felvilágo- sítást.

— **Virágó ipar** fejlődött ki hazánk dél' részén és nagyban járul hozzá a vidék vagoni viszonyainak konszolidálásá- hoz. A legjobb hírléknek örvendő Nagykí- kindai és Zomboljai Bohn' fele téglagyár- kint értjük, melyek a tulajdonosok szaka- vatott vezetése mellett a monarchia legna- gyobb telepévé fejlődtek ki. A Bohn' fele szab. átfedő cserepek, melyekből a cég évente 50 milliónt többet gyárt, közke- veltségnek örvendnek. A cég újabb be- késcsában is hatalmas telepet létesít, mely számos munkásköznek keresetét fog adni.

— **A „Budapest” jubileumi albuma.** Nagyobb és kellemesebb megjelölést talán soha sem szerzett egy lap előzetesnek, mint a „Budapest”, midőn pár hónappal ezelőt megkötö- teknék napjainkban a 0 éves fennállása alkalmából szerkesztett albumot. Ezerrel letek a szerkesztőszékhez az olvasó és közö- nyűvek, melytaly az album ren kívül más érdekes tartalmát, valamint annak díszes ki- állítását. Husz-tizen, számos koppen és szó- vegben mondja el az album a lap 30 éves történetét, írta a hely politikai, társadalmi és irodalmi életének legvilágosabb alakjait, a „Buda- pest” volt és jelenlegi munkatársait, a szer- kesztő kop és művelőket olyan értékesse teszi a könyvet, hogy az méltán foglal helyt bármely művelt ember asztalán. Az albumot meg a készlet tart — most is ingyen küldi a kiadóhivatal mindazon előzeteknek, akik legalább 3 évi assziszt, vagyis 6 koronát egyszerre beküldenek és a postaköltségre 60 fillert utalványoznak. A Du lapostól kívánat- mutatványszámot készséggel küld a kiadó- hivatal. Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3.

Felölő szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

után lenne s tisztább világból nézne le ebbe a szennyes világba. Tudom, hogy bűnhődni fog! Miatam is. Pedig én sok- szor kérem az istent, hogy azt bocssássa meg nekí, amit ellenem vétett. De nem fogja megbocsájtani s bűnhődni fog! S mi lenne belőle, ha én is elhagynám, ha ak- korra én se lennék mellette? De én mel- lette leszek akkor is, mikor majd minden el fogja huggni, mint a hogy a szeretői el fogják. A büntetések a megbánások óráiban mint csinálna nélkülem? Hadd tudja meg akkor, hogy kije vagyok én neki! hadd tudja majd meg akkor, hogy a sok között, aki szeretet, volt egy, aki nyomorultabb, gyávább és szerelmesebb volt, mintsem úgy tudott volna vele bánni, mint a többiek. Ugy, ahogy megérdemelte volna!

S bárcsak következne el az az — idő- mielőbb. Akkor, ha senkije se lesz rajtam kívül, talán úgy fog szeretni, mint a hogy én most szeretem őt.

HIRDETÉSEK.

330/1908. szám.

Hirdetmény.

Alulírott dr. Mike Imre nagy- atádi királyi közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy Fleischmann Adolf hűgészti lakos fakereskedő kérelmére, a töle Rosenthal Géza budapesti (Déli vaspálya 8. szám) lakos tízfia kereskedő által megvá- sárolt, de át nem vett

circa 200 vagon, illetve 188 és fél vagon és pedig:
80 vagon cser és gyertyán hasáb fa,
58 vagon tölgy hasáb,
24 " " dorong,
13 " " cser és gyertyán dorong,

fürészelt állapotban a kereskedelmi törvény 347. illetve 351. 352. §§-al alapján, vagononkint 157 korona kiküldési árban, vagononkint 25 korona bántapnyil letétele mellett közbejöttömmel nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverésnek Felsőegsed községben, gróf Széchényi Bertalan urodalmának erdő hivatalánál leendő megtartására határnapul 1908. évi szeptember hó 7. napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki, melyre a venni szándékozókát oly figyelem- zetéssel hívom meg, hogy a fentebb körülírt circa 200 illetve 188 és fél vagon fadrú a legtöbbet jögrőnek el fog adni.

A vételár az árverés napjától számítandó 15 nap alatt lesz kezeli- mhez készpénzben kifizetendő.

Az árverési feltételek Nagyatá- don Kossuth-utca 24. szám alatti irodámban és Felsőegsed község házánál megtekinthetők.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi au- gusztus hó 30 napján.

Dr. MIKE IMRE
királyi közjegyző.

MELLER SÁNDOR

fordász
NAGYATÁDON.

Van szerencsém a n. é. hollyvilág b. tudomására hozni, egy évig Berlinben szer- zelt szakismeretem azon szerencsés hely- zetre juttattak, hogy a hajmunka terén a legmesszebb menő kívánalmakat kielégít- helen.

Ugymint hajfonat, frizzetta, einlag természetes hajból, férfi parókák, emlékek hajcsokor művészes kivitelben.

Kegyes pártfogásukat kérve
tisztelőtel
MELLER SÁNDOR.
(Diszkrét kiszolgálás.)

Kiadó lap tulajdonos:
BENYÁK JÁNOS.

Házeladás.

Nagyatádon a járási takarékközelében, Iskola-utcában a **Valcsics-féle ház** eladó.

Értekezni lehet:
VALCSICS JÓZSEF
aszálismesternél.

ELADÓ HÁZHELY.

Nagyatádon a Széchenyi-tér 23. számú Záborszky-féle háznak Kossuth-utczára néző kitűnő forgalmi ponton levő üres telkei egészben vagy részben eladók.

Értekezni lehet:
Benyák Jánosnál
Nagyatádon.

Tüzifa eladás!

A barcs-pákrácsi vónal bastai állomásán vággonba rakva pr: 10000 klg.

I. oszt. bükhasábfá 110 korona
I. „ gömbfa 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja:

= DRENDÁ FERENCZ, =
tűzifakereskedő és termelő
== PÉCS. ==

!Gőzmosóda eladás!

A nagyatádi gőzmosóda és vegyszeti ruhatisztító telep igen jó forgalommal az összes gépekkel és berendezéssel más nagy vállalat miatt kedvező fizetésekkel sürgősen eladó. Vevő az átvételig betanítatik. Értekezni lehet helyben **KISPETI JÁNOS** tulajdonosnál.

! Házeladás!

A zrinyi-utczá 328. sz. ház melléképülettel és nagy kertel jutányos áron **eladó.**

Az érdeklődők
Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

!Gőzmosóda eladás!**BOHN M. és TÁRSAI**

- NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK
NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

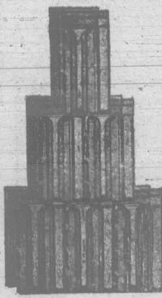
== 50 millió évi gyártás ==

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepeköl.

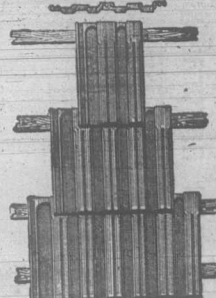
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserepek. Legelőkelőbb legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő-cserep 253. sz.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPESZ + **NAGYATÁD.** KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

A pécsi országos kiállításán elsőmerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményü lábait a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők előkészítését.
RAKTARON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elsőmerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRÚDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Mindenmü takaréktűzhelyek.

Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡≡

Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretben

I^a felsőmagyarországi faszindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyrafiára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV- PAPIR- IRÓ-
ÉS RAJZSZER ≡
KERESKEDES.**RAKTÁRON TARTOK:**

Imakönyveket egyszerű és finom
kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebköny-
veket. Író, fogalmi, itatós és ivlevélpapírt.

Rajzpapírt és kartont egész ivekben
és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapírt
fényképalbum emlékkönyv stb. nagy vá-
lasztékban, nemkülönb. mindennemű
írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzüntezeti
nyomatványok, művek értesítők, gyász-
lapok, eljegyzési és esketési meghívók
a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok,
a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek
szóval mindennemű alaku és kivitelű
nyomatványok pontos és izléses elké-
szítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron
készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRENEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. egyes szám ára 20 fillér. — Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTIKI
Dr. NEUBAUER FERENC,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Törvényjavaslat a családi otthonról.

(Bn.) Otthont alapíthat minden magyar honos kinek házastársa van, vagy anyátlan törvényes gyermekeit, illetve unokáit neveli.

Az otthon területnagyságának megállapítása szükséges a hitelrendészet szempontjából. E kérdéses maximális területet az előadói tervezet 8000 K értékben jelöli meg. Réselei lehetnek egy-lakóház és hozzátartozó esetleg több terület rész is, amelyekben azonban lakóház nincsen.

Az otthon alapját képező földterület nem kell okvetlen magántulajdon tárgya legyen, meg van engedve a földbérlet, örökbérlet és örökhaszonbérlet is.

Többeknek közös tulajdonában álló fekvőségekből otthon nem alapítható. Egy személy több otthon nem alapítható, de ha már meglévőnek értéke a maximális 8000 K-t el nem éri, addig nagyobbítható.

Az általános előfeltételek utolsó és legfontosabb pontja az, hogy jelzáloggal terhelt fekvőségekből otthon nem alapítható.

Az általános rendelkezés alól a következő kivételek vannak taxativa felsorolva.

1. Kivételnek azon jelzálogkövetelések, melyek a kamatot és tőketerlesztést egyenlő fizetési részletek által, előre meghatározott, de harmincnál semmi esetre sem csekélyebb számú évek során törlesztendő és amely követelésnek még kifizetetlen tőkeösszege a fekvőség megállapított értékének 75 %-át meg nem haladja.

2. Kivételnek azon követelések, melyek nem tőkére hanem pénzáradékra irányulnak.

Lássuk, ha valaki mindezen előfeltételek birtokában van, mily eljárással alapíthat otthonot.

Elmegy először a telekkönyvbe, hol nyilatkozatot ad otthonalapítási szándékáról, melyről ott jegyzőkönyvet vesznek fel, hol is bemutatja a telekkönyv birtokállási B. lapján megteszi s erről hirdetményt tesz közzé.

Az otthonalapítás jogi hatályai a követelésekben nyilvánulnak.

Kézpénzhelyi követelés behajtásánál csak az esedékes részlet erejéig vonható végrehajtás alá. Az alapító ellen-fenálló személyi követelés miatt végrehajtás alá az otthon csak akkor vonható, ha a

követelés keletkezése az alapítás előtt történt vagy ha a követelés jogalapja: közzadó, tartásnak törvényes kötelezettsége, tiltott cselekmény, elsőrendű szükségletek költsége s végül építési költségek, melyek az otthonra fordítottak. Ez esetben is csak akkor képezheti az otthon végrehajtás tárgyát, ha más vagyton nincsen.

Az otthon tulajdonának átruházása csak úgy hatályos, ha ahhoz az átruházásnak kedvezményezett házastársa hozzájárul. Az otthon jogügyleti megterhelhetése is csak a fenti körülmények között szabad. Az otthon alapító az otthon e minőségéről lemondhat.

Az otthon örökösödése tekintetében a következőket olvashatjuk a javaslatban.

Az alapító halála után az otthon haszonélvezete házastársát illeti. Ha az meghaladja a házastársnak járó örökös értékét, úgy ő köteles a többi örökösnek, kik az otthonban tartást nem élveznek 4%-os évjáradékot fizetni de csak a többlet alap után. Az özvegy házastárs itt precizizozott joga megszűnik ez új házasság kötésevel.

Minden hagyatékra nézve mely otthon tartalmaz, azon járásbírósiág illetékes, melynek területén az otthon van.

Nagyatádi Hirlap tárcája.

MOVÉSZTANYÁN.

Te nyugodalmas, csöndes otthon
Álomfakaszó szép világ,
Hol minden zugból óriások
Szórnák szét lelkük sugarát!
Körülfogják édes öleddben
Borus emlékek lelkeimet,
S előttem áll régimúlt időköböl
Egy porban játszó kis gyerekek ...

Arczán az élet hajnalpírja,
Szemében izzó tűz ragyog,
Pajtásai mindig nyomában ...
— Oh ő sohasem elhagyott! —
Ha jó az este, esdve kérlek:
„Mesély nekünk, jer, szépeket!”

S mesél, mesél, hosszán, sokáig
A porban játszó kis gyerekek.

Báronyos rétre heveredve
Megindul a szó ajakán,
És folynak, folynak szakadatlan
Csodás mesék, mesék után.
Ha nézi a sötétlő erdőt,
Vagy fón a csillagos eget:
Ezer regét tud mindenikről
A porban játszó kis gyerekek.

— Az évek tűnnek, egyre tűnnek
Miként sutógó habok ...
A bñronytrétet felváltották
Sötét kiellen házsorok.
Pajtásai is széjajmentek,
Kit ahová a sors vetett
S egyedül áll a nagy világban
A porban játszó kis gyerekek.

Ifjúvá lett; oly féltve érze
A keble kincsét istenét
S az élet minden édes álmát
Hidegen durván dulta szét.
Pajtásai mind helyére jöttek
Így, hű, rossz emberek
És anjli sirt anjli csalódott
A porban játszó kis gyerekek.

Te nyugodalmas, csöndes otthon
Benned megletödvé áll
Magasba vágó lelke
Vissza, vissza a multba szál.
Keresi a régi meséket
De hajl oly soknak vége lett ...
És ugy szeretne sirni, sirni
A porban játszó kis gyerekek ...

Gulyás József.

Sirolin

Buoni az égyvetet és a tósztóly, megcsóvási
és a köhögést, vándorot, éjjeli trószót.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, Influenza**
ellen számlalan tónár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékeljen utánaolást is kínálnak, kérjen mindenkit
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Központi orvosi rendelőre a gyógyszertárak
hoz. — Any banyagott 4.- koron.

Az otthon megszűnik az alapító lemondó nyilatkozatával vagy az előfeltételek valamelyikének megszüntével.

Am ha az otthon értéke alapítása után meghaladja a 8000 K-t, nem szűnik meg, ha azonban az értéke a 12000 K-t meghaladja, az ezen felül eső értéknek megfelelő területek kivonatnak az otthon alól.

Megtartja az otthon e minőségét, ha az alapítónak családja csak ideiglenesen hagyja el, vagy akkor ha területén újabb lakóház épül.

A törvényjavaslat kimondja végül, hogy az otthonokról úgy a községek, mint a telekkönyvi hatóságok vezessenek jegyzéket, s az otthonalapításhoz szükséges okiratokat a hatóságok díjmentesen készítsék el.

Ezekben ismertettük részletesen a nevezetes szociális törvény tervezetét, amely hivatva van a magyar kiribirtokos osztályt regenerálni s ezáltal a nemzeti állam, hűségesebb támaszaivá és védőivé tenni.

A nő és az ipar.

A fejlődő ipar újabb találmányai, a szeltemi vívmányok nagyszéri alkotásai, vilamos erő az emberiség szolgálatában nagyobb kényelmet helyeznek keltatásba számunkra, mint a miyent előzőek itt találtak, de viszont az állami és társadalmi életből csirázó hibák egyre jobban kifejeződnek, kiélesednek, újabb és újabb nehézséget okozva, amelyekkel meg kell küzdenünk.

Az idők haladó szelleme, vagy tán az emilit hibákból származott körülmények a nőt is belevonják a húzelmekbe, mert ottmár félti, mely eddig egész világa volt. Látni, hogy a folytonosan növekedő igények mellett a férfi munkakeze egyedül már nem elegendő a családfenntartására, tehát segédársal szegődik, kenyérkereső lesz ő is, munkálkodik, fúrad, hogy a csa-

lád alapítását lehetővé tegye. Azért a kormányknak és a társadalomnak mindent meg kellene tennie, hogy elhárítsák a felmerülő akadályokat a kezdeményezők útjából, mert sokakat lekel küzdeniök, hogy maguknak a kenyérkeresők sorában kis tért szorítsanak, miután annyi pályát zárnak el előlük, melyeken boldogulhatának.

E szűkebb eljárást azzal indokolják, hogy a nőt tudománya, kenyérkereső foglalkozása elvonja a családi életől; ez nagyon tévesnézet, mert a természetből rendelt ösztöne mindig oda vezeti vissza. Azonban a körülmények kényszerítik, hogy beleilleszkedjék a szociális és kulturális reform eszméibe, tehát tért keres magának, melyet eddig jogtalanul zártak el előle, hogy kimutathassa szelmei képességét és azt tudományos pályákon értékesíthesse.

E nemes törekvés minden esetre dicserendő, csak kár, hogy ambíciójuk eltereli őket az ipartól, melyet — nemzetünk ösi hibájába esve — egészen mellőznek.

Sajátóságos, hogy még a huszadi század szigorú követelményei sem képezek társadalmunkat arra kényszeríteni, hogy teljes odaadással foglalkozzék az iparral. Itt-ott néhol észrevehető egy kis fellendülés e téren, egy kis igyekezet, de kellő támogatás, kellő talaj hiányában oly szűk mederbe szorul, hogy csak tengődve tart-hatja fenn magát.

Pedig tudjuk, hogy csak az ipar teheti az országot nagyvá és még sem foglalkozunk úgy vele, mint azt fontossága megkívánja. A legiöbber azzal állanak elő, hogy nálunk lehetetlenség az ipar felvirágoztatása. Szerencsétlen helyzetünket okozák Ausztriával szemben, a közös vámterületet, a kormányt, mindenféle érvel találnak, csak a legényegesebbel nem akarják felismerni: a közönyösséget, mellyel nemzetünk a dolog tényállását elfogadva, mindeu küzdelem nélkül belenyugszik.

A magyar sohasem szerette az ipari, lealacsonyító foglalkozásnak tartotta; ezért nálunk az iparosok leginkább külföldiek voltak. Ugyes királyok azonban mégis fel tudták virágoztatni, mint Róbert Károly és Nagy Lajos. Az utóbbiak uralkodása alatt

különösen a bőr-, üveg- és kocsipar anynyira fellendült, hogy az iparúzó országok között első hely-t foglalt el. A céhrend szer az iparosoknak tisztelnet és jömmődi szerzett, anynyira, hogy Zsigmond király az országos rendek közé is beváltotta őket.

Csakhogy Magyarországnak szerencsétlen határszéli fekvése Európában folytonos háborút okozott, ami a természetes haladást minden téren akadályozta, miután az összes tehetségét, erőt a haza védelmére kellett szentelniök. Később a sok áldatlan belviszály, a folytonos küzdelem a szabadságért, egészen elvonta figyelmüket a gazdasági léttől, hisz az akkori körülmények megkövetelték, hogy mindenkinek legszentebb kötelessége az alkotmány védelme legyen. Akkor a magyar helyzetének magasztalán állott, meglelte azt, amit a haza érdeke kívánt.

És a jelen nemzedék nem volna erre képes? A munka terén meghátrál és másoknak engedti át az elsőséget? Tehát nincs nálunk dolgos kéz? Vagy anynyira hiányzik a bizalom, hogy hozzá nem merünk fogni? Pedig a bizalom adja meg az erőt és az erő a képességet. Tehát küzdjünk meg a nehézségekkel! Lássuk be végre, hogy csakis hatalmas ipar biztosíthatja országunk függetlenségét és jövőjét.

K. G.

HIREK.

— 40 éves szolgálat. A labódi cs. és kir. csikótelep tisztai és gazdaszisztikara városnárnyújtott át Bercsényi Kálmán alezredes és parancsnoknak 40 éves szolgálat alkalmából egy érdemkeresztet a tisztikar ajánlásával. Az érdemkeresztet az összes tiszték jelenlétében Scholtz János főállatorvos, mint aki legrégibbi tisztje a labódi csikótelepnek, lendületes beszéddel nyújtotta át, eggyidejűleg Orell Henrik örmagy a közös hadügyminiszterium kitüntelő keresztjét adta át.

— Személyváltozás. Weinmann Alfrédet a cs. és kir. csikótelepek gazdasági tanácsosát a közös hadügyminiszterium

Labancz-nóta.

Írta: Lampérth Géza.

Nem bizonyos, hogy ki szerzte ezt a nótát, talán valamelyik furfangos labancz-riódiák, talán Pálffy generális; az is meglehet, hogy maga a híres nevezetes Ocskay brigadéros, aki először eldudolta az ő édes, régi jó akaró bátyja Bertóthy István újvári komendáns fülebe. Mert hogy ő dudolta el, azt a tulajdon kezírásával bizonyítja a kegyelme, amint alább megletszik. Az is ki-világzik majd itt: miert hogy „nóta” névvel illetjük azt az írást, amelyikről szó esik, holot nincs rövid sorokra törölve, ambátor némi vadritmus lüktet-benne s, egy-két rim is akad a hosszú sorokban.

Az urnak 1708-ik esztendőjevel, szeptember 13-án, tehát mikor már „császár madarává” változott Rákóczy villám” s a “fűz fejedelme”, kiküldötte Ocskay László Bertóthy Istvánnak ezt a felette érdekes levelet, amely szó szerint itt következik:

Edes jó akaró Bátyám Uram!

Nem kétfelm, csodálkozom sokan az én mostani resolútióm, de ha kiki magába száll és jól meggondolja eszében is a maguk dolgait, másodsor azoknak is ála-

poát, akiktől Isten, után várjuk szerencsénket, ugylátom azok is magukal jöhetőtelének. Az Franciának is anynyira megcsökent szerencséje, hogy talán a maga országában is nem maradhat mindenütt bével. Mi pedig len hazánkban és országunkban minémü állapotban legyünk aki okos ember, könnyen által értheti. Mert csakán jó pénzét alig láthatjuk, rézpénzzel csak csufoltunk. A hadak iztatlenek, mert fizetelnek. A vármegyék busulnak, mert pusztulnak. És az egész országon is nagyok mond nélkül az adózások, aki miatt az executiók is szüntelen keményen sanyargatják mind a népességet, miert a szegénységűt.

Ha jól meggondoljuk, sok vérel festett szerencsétlen harcainkat is, vajjon mit reméltünk egyebet utolsó siralmas romlásunknál?

Isten áldása nincsen rajtmk, mód nélkül a régi magyarországi igaz keresztény hit ellen élen is nagy szabadság adatott ellenközönek.

Szálljon azért magába kegyelmed is és jusson eszébe, melybe, melybecsületben s állapotban vala az előtt. Ha nagyobban nem is, hitemre hasonlóban lehet most is, csak lekössen, Idein Istenessen gondolko-

zom s addig kiváltképen, míg az Nagyságos ur Pálffy János uram eo Exceclenciajra itt a Commandó, kinek is minémü teljes plenipotentiát adot eo Felsége, szememmel láttam és olvastam. Ugy, hogy valakik eo Exceclenciajához folyamodnak, a parolájára hajolnak, noha meg nem bánják, mert eo Felsége is mindenképen azokat protegálni s conservatismá fogná.

En istenek hála, itt bizony már jól vagyok, mert: mind magannak s tisztjeimnek mind regiménemnek, mind formalis s generális amenistája az eo Felsége kezeirása s pecsétje által kezemnél vagyon pánter; jószágaink iránt is hasonló protegációja, egy hóbeli fiúezésünk. Nem is kongóval, hanem tallérral s a forinthal.

Mind ezek fölött nagy bátorságot ad az is, hogy szememmel látom nagy sokasággal s minden hadi készületekkel való sok szép friss népeit és erős tábort, úgy hogy százezer török ellen is mind megálhat és mind szerencsésen operálhat. Többet ennél most nem írok, hagyom a többi a kegyelmed ítéletére. Vegye mindezeket jó szívére.

Datum ex Castris ad Sók positis 23 septembris Anno dómni 1708.

5-ik osztályába helyezte át, helyébe Büdner Albert, báró Springer volt jószágigazgatója lett - kivéve gazdasági igazgatóvá.

— **Műkedvelői-előadás.** A nagyatádi iparos ifjuság önképző egyesülete által a már közösi "Molnár és gyermeke" című dráma helyett legközelebb tartandó műkedvelői-előadás alkalmával Géczy - József "Gimesi vadvidék" című népszínművét fogja előadni. A próbák már 14-én kezdődnek.

— **Felhívás.** A somogyvármegyei tüzoltószövetség Nagyatádon 1908. évi augusztus 23-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy gyűjtést indít egy szövetségi zászló beszerzési költségeinek fedezésére. Ezen zászló az 1909. évben Kaposvárotról tartandó jubileári közgyűlés alkalmával rendezendő testületi főverseny vándordíjává lesz kitétve első ízben. A legkisebb összeget is hálás köszönettel - fogadunk, mert az a célunk, hogy minél több adománnyal a filleireiből gyűljön össze azon humanus s közgazdasági fontossággal bíró eszme külső kifejezőjének beszerzési ára, amely eszme nek szolgáltatában - szövetségi kötelek alakjában - immáron tizedik esztendőre működik önzellenül Somogyvármegyei tüzoltósága. A gyűjtött összeget mellékelte postautalványon mőtőltagok rendelkezési helyére juttatni. Hazaftas tiszteltelt: A Somogyvármegyei Tüztöltő-Szövetség központi ügyvezetősége: Kaposvárotról, 1908. augusztus 26. Szabados Imre, k. ügyvezető alelnök. Wehoftszky Béla, szö. pénztáros. Dr. Szabó Kálmán, szö. főjegyző.

— **Csendháborítás.** Altsógeseden f. hó 4-én este Szanyi György foglalkozás nélküli egyént aki Takács József alsóseszedi lakostól egy szobáját albérletbe vette ki, bérbeadója felszólította, hogy végre fizessen lakásbért is. Szanyi ezen hallatlan követelésére iszonyu dühbe gurult és reflexíven legorombitotta először a főtisztot, utóbb midőn ez a főtisztot ismételte, hatfőtől roloverének összes töltéseit Takács Józsefre és annak rokonaira - Takács Istvánra költötte. Ugy látszik azonban, hogy a rettenetes lövöldözés csak hatás vadászaf volt és a töltények vadlötésekké váltak, mert a megjelent csendőrség hosszas kutatás után sem bírta sem a földön sem az épületekben a golyók nyomát megtalálni. Szanyi ellen fejletetés történt, hogy mint foglalkozás nélküli egyént illetégségi helyére toloncolják.

Kegyelmednek illendő és nem ellenkező dolgokban régi jóakaró öcsce

Ocskay László.

A szimói bíróra bízza Ocskay ezta a levelet: meghagya neki ezró parancsolat, s ráírta kívül a levélre is, „hogy te szimói bíró, ezen levelet étedet és fejed vesztése alatt küld be akinék szóli”

Beretőthy István, a kemény, hi kuruc meg is kapta a levelet, feleletet is írt rá hamarosan. Ez volt a felelete:

"Drága öcsém, akárhány tanultad, szépen dudoltad fálembre labanc nótádat. Olyan szépen, hogy szeretnék érte szivemre szoritani. El nem bocsájnalak addig míg ki nem szoritánám belőled azt a hitvány labanc ledkedet."

Több "nótát" nem dudolt Ocskay Uram Beretőthy fálembre.

Nem sokára fölötté-leárogat Ujvár piacán „nagy fekete hollók" azt az utolsó nótát: „kár, kár, kár..."

— **Vásár.** Nagyon szép időben elég látogatószámmal folyt le a f. hó 7-én, hétfőn tartott országos vásár. Persze a takarmánhiány jegyében volt ez: is s így, a marhaárk igen alacsonyak voltak, bár a jó sarjú némileg javította azokat a múlt júliusi vásárral szemben.

— **Ménlovak vásárlása Nagyatádon.** A földmivélségügyi m. kir. miniszter értesítette Nagyatád község előjáróságát, hogy mindazon mentulajdonosok, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lötenyészintézetek részére felajánlották, hogy azokat fogják évi szeptember 21-én Nagyatádon tartandó bizottsági megsemmelés és megvételre vezessék elő. A ménék elővezetésére helyül az előjáróság a "Széchenyitert" jelölte ki.

— **Ismeretlen hulla.** Döröcske (Somogy m.) község határában levő úgynevezett klastromhegyi erdőben a múlt hó végén egy ismeretlen férfi hullája találtatott ki a fejen szenvedett lövés sebészek folytán halt meg. A hulla egy kopaszodó vörösszőke hajzatu, 40 év körüli munkás ruházatu ember lehet kének szeméjé, eddig kinjomozható nem lett.

— **Lopás.** Mike községben Háncs Györgynél egy ismeretlen egyén egy pár csizmát hűgget megörzés végett. Hámos az esetet fejleteltette a csendőrségnek, a nyomozást megindították, és kiderült, hogy a csizmát az illető egyben a vásár alkalmával emelte el, a kinek azonban nyoma vesztel.

— **Felakasztotta magát.** Babócsáról írták: Kisandik József visontai lakoz múlt hó 30-án d. u. 2 óra után, midőn a neje a templomba ment, a szoba ajtaját bezárta, aztán a saját padlásán egy ostaral felakasztotta magát s csak másnap reggel találták meg a padlásán holtan, mellette egy karos szék alját eldülve és a sapkáját. Gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

— **Fiatal tolvaj.** Folyó hó 1-én Poszavec Antal babócsi kovacsstanonc elment a babócsi vízi malomra örletni. — Meguiva a várakozást, bement a molnáé segédék szobájába s ott Gránicz Ferenc molnársegédnek a falra felakasztott zsebjárját lánccal együtt ellopta. A fiúnál az órák Babics János tanítómestere megtalálta s visszaadta tulajdonosának. Az ínas a nagyatádi kir. járásbírósnál fejleteltett.

— **Tartalékok hadapródok jelentekzése.** A hadügyi kormányzat nevezetes újítást rendelt el. A jelenévtől kezdve a tisztú bemutatáshoz hasonlóan kötelezi a tartalékok hadapródokat és hadapródjelölteteket a jelentkezésre - november hó 6-án illetve november hó 17-én. Még pedig évenként a hadkiegészítő kerületi, illetve a honvédekiegészítő parancsnokságoknál mindenkor a megnevezett napon délelőli kilenc órakor. A bemutatáson önként köteles megjelenni, mert behívó parancs kibocsátva nem lesz. Jelentkezhetik az-illető ama hadkiegészítőnél, amely tartózkodási helyéhez legközelebb esik. Még pedig polgári ruhában. Az utazás költségei a jelentkezőt terhelik, de kérelmükre mentellevelet állít ki a hadkiegészítő parancsnokság.

— **Lopás.** Mikében a múlt heti vásár éjélen Majsztekus Lajos szigetvári reziszt árutólíró ismeretlen tettesek 3 drb. rezisztóli ellopák 64 kor. értékben. A nyomozás alkalmával Szekeres Ferenc és Takács Márton uradalmi cselédeknek megtaláltak

lopott holmikat, amiért a nagyatádi kir. járásbírósnál fejleteltették őket.

— **Női Élet.** A magyar írónők legsajátabb, külön orgánuma gyanánt új szépródmái és társadalmi hetilap indul meg a fővárosban "Női élet" - cím alatt. Ez utlap a maga nemében még a külföldön is egyedül fog állani, amennyiben nemcsak szellemi vezetését iránítják nőiörök: Alba Nevis, R. Beck Blanka és Csicseri Orosz Adrienne, hanem minden sorát nőiörök írják, akik közül Abrányiné, Katona Klementin, Ádám Éva, Alfösy katalin, Alexander Erzsé, B. Bütnér Julia, B. Zalay Masi, Castelly Erna, Czöbel Minka, De Gerendo Antónia, Ego (Dr. Rózsavölgyné), F. Kaffka Margit, Fajléné Hentaller Mária, Gajári Böske, Gáspárné Dávid Margit, Geöcze Sarolta, Ganiverné György Ilonka, H. Szederkényi Anikó, H. magyari Kossa Izabella, Halmi Piroksa, Harasztiné, Récsi Jolán, Holló Irákka, Horváth Böske, Huszár Lóli, Isák Mária, Janda Matild, Jaszay Mari, Jögrné Draskóczy Iona, Kántor Irma, Kordina Lilly, Kövér Ilma, Krüszelgyi Erzsike, L. Ady Mariska, Lengyel Gizella, M. Hrabovszky Julia, M. Kornis Aranka, Miklósy Jutka, Molné Féreghy Gizella, O. Domén Harkányi grófnő, Ritóók Emma, Szendelé Dárdai Olga, Szerelmhegyiné Móczár Jolán, Szikra (Gróf Telegy Sándorné), Tormay Cecili, Tutsékné Bexheft Lilly, Ujfalujsy Amadi, Vécseyné Jankovits Luiza, Wettsteiné Szulha Margit, Zemplény P. Gyuláné, Yvette (Bubics Józsefné) és még igen sokan a legjobbakkal tomonyítottak az utlap köré. A "Női Élet" elsősorban a modern nőkerdesz málunk is aktualisabbá való problémáit fogja hasábjain megvitatni, az erre legilletékesebb témézők - a magyar írónők - közreműködésével, de ezenkívül a szépródmái, gazdasági és háztartási, irodalmi és művészeti, általában minden olyan területre ki fogja terjeszteni figyelmét, mely a modern nő életével s így a műveltebb magyar családok gondolatkörével valami vonatkozásban van. Az érdekes új hetilap, mely képeken is be fogja mutatni úgy a magyar, mind a külföldi női élet kimagaslóbb egységiséget és eseményeit, október havában indul meg, amikor multaltványuszámot az érdeklődőknek készséggel küld a kiadóhivatal: IX Angyalutca 16.

— **Milyen idő lesz szeptemberben.** Meteor írja: Erőzebe csapadékok a szeptember 9 és 11-iki csomópontok hatáskörében várhatunk csupán, amelyek közé a telt hold napja kerül, ami mérsékli ezen csapadékos jellegnek túlerős kifejlődését. Kivéve azon megfigyelendő esetet, ha a felhözlet éjelenként nem lenne képes a telt hold megemészteni, mert ezen esetben nagyobbbmérvű csapadék fejlődnek ki a fentebb csomópontokon, vagy azok körül. Szeptember hava általában inkább meleg és száraznak ígérkezik, mint csapadékosnak; sőt ha a napon előjöheto erőhatások kitörései és nem ciklonos jellegűek lesznek, akkor e hónap az idén is kelletlenül szárazabb fog lenni, mint ahogyan ez a mezőgazdákra kívánatos lenne, amiért is a gazdák jól teszik, ha az esős jellegűeknek mondott csomópontok napját tekintetbe veszik a gazdasági teendők körül. Szeptember hónap csomópontjai 3, 9, 10, 11, 17, 21, 22, 23, 24, 25 és 27-re esnek, amelyek közül a lederősőbb hatásuk a 9, 11, 23 és 28-ikiai.

— **Katonai hírek.** Az újoncok ez évben

csak október 6-án kezdik meg a tényleges szolgálatot. Behívjuk erre a napra szől. Ugyancsak október 6-ára hívják be póttartalékosokat is nyolc heti kiképzésre.

— A vetőmag elkészítése. Ki csuval vet, gazt arat! Bármilyen jó a föld, bármily gondosan megmiveljük azt, ha silány magot vetünk, silány termésünk lesz. A nagy vetőmag hozama úgy viszonylik a kis vetőmagból való terméshez, mint 100:82-höz. Erre vonatkozólag igen tanulmányos kísérleteket tett Libschner annak meddálapítása végett, vajjon nagyobb szemű gabona nagyobb kalászatokat is ad. E célból Amberbuzából 600 kalászt súlyoz, illetőleg nagysága szerint osztályozott, s az eredmény határozottan azt bizonyította, hogy a legnagyobb gabonaszemek a legnagyobb kalászatokban voltak. A legjobb vetőmagot kétféle módon állíthatjuk magunknak elő: vagy a legnagyobb kalászatokat válogatjuk ki s ezekből a legszebb gabonaszemeket. Mert a tavaszi vetés előtt ezt az utóbbi módot választjuk, amire különféle eszközök, osztályozó gépek állnak rendelkezésünkre. Ily módon sokkal nagyobb mennyiségű kitünő vetőmagot gyűjthetünk össze, mely összes földjünk bevetésére elegendő. A rozstól és árpat trierrel és rostálal osztályozhatjuk; a tökéletesebb trier-rostálva is el vannak erre a célra látva; a buza és zab osztályozásához meg a francia cribelturnak is kell hozzájárulni. Megfelelő trierrel a kurta magszemeket könnyen kilehet a gabonából választani, a rostálva aztán a hosszú vékonyakat választják ki a vastag szemek közül. Minél vastagabb és minél hosszabb valamely magmagnál jobb vetőmag az.

CSARNOK.

Egy asszony.

— Irta: Benda Jenő.

Leszált az este, és ott ültünk a nyárilak verandáján. Az asszony lángszíni pongyolában, a férje az asszonyának és én. A lámpa fénye a nyári éjszaka nagy, fekete sötétségéből világos sugaras kört hasított ki körülöttünk s összeöltet bennünket.

— Rég voltál nálunk! — szólt a férfi. — Miért került bennünket? Hát mondd! nem kellemes itt?

— De nagyon kellemes! Hanem a sok dolog. . . . Tudod mulaszt-hatatlán kötelességek. . . .

Az asszony vörös pongyoláján előmlött a lámpa fénye. Olyan volt így ez a nő, mintha valóságos láng-folyamba öltözött volna, mintha magából a bársonyos, melegvéri testéből csapott volna ki a láng. Most közelebb húzódtól hozzám, szinte megégetett a tagjainak érintkezéséből kicsapódó forróság. Arcomba verődött a testéből a ruhájából kiáramló erős illat s ő is ezt mondta:

— Rossz ember! Egészen elfelejtkezett rólkunk! Vékony, fehér ujjú kacsójával megfenyegett. S akkor a lámpa fényben megcsillant ujján egy karika gyűrű. A másik ember karika gyűrűje.

Szereltem volna megmondani, hogy kerültem őket. Hogyan futottam tőlük. Hogy féltem mind a ketőtőlük. Az asszonytól, akinek há-

zugság az egész élete. Ujján hordja ennek a másik embernek a karikagyűrűjét és mégis . . . mégis. . . . És a férfitől is féltem. Igen tőle is. Sőt különösen tőle, a komoly, derék embertől, aki barátom volt és bizott bennem.

Kis szünet következett. A férj székében hátradőlve szivta szivarját. A füst egyenletes, bő felhőkben terjengett körülötte. A békeséges tiszta lelkületű emberek szivaroznak így. Azután ezt mondta:

— Persze a kötelesség! Tul sokat dolgozol. . . . Nem kiméled magad!

A becsületes jó fiu mindig az igazak útján járt. S az igazak módjára most sem kerestett szavaim között rejtett értelmet.

Tekintetünk találkozott. És én elfordítottam a szememet. De ezután hirtelen támadó dac megacélozta az arcomat. S erős ellenséges indulattal visszaneztem. Mert ha úgy vesszük, még is ellenségem nekem ez az ember. Övé az asszony! Egy arany karika arán ő béklőzta a hazugsághoz ezt a lelket, melyről letörtelte az őszinte odaadás és nyíltságviség himporát. Abból születik minden kín, minden hazugság, minden szenvedés, hogy magához köti és durva bilincsel magánál tartja ezt az asszonyt, aki az engyém. Az engyém, hiszen engem szeret, én vagyok az ő egyetlen, tükös igazai ura. . . . Ezt sokszor mondta. . . .

— Mondta. . . . Miért legyen ez igaz, csak azért, mert mondta?

Az asszonyra néztem. Az mosolygó elfogulatlansággal töltötte ki a testét. Előbb nekem öntötte tele a csészémet a párolgó, meleg itallal, azután az urát; majd a cukros doboz után nyult. Hamiskás mosollyal, aminek csak én tudtam a jelentőségét, kérdezte:

- Édesen szereti?
- Édesen!
- Egy cukor hány csók?

Elvörösödtem. Mily vakmerő ez az asszony! Otthon amikor az én legénylakásomon szervirozta, akkor szokott lefolyni köztünk ez a párbeszéd. S akkor sok-sok csókkal kell megfizetnem minden egyes cukrot. S most itt. . . . Az otthonában. Amikor az ura is halja.

Ez a becsületes fiu csak mosolygott, mintha egy tréfát hallana. Erre felháborodtam. Oh milyen ostoba az ember! Itt szövedik körülötte nap-nap után a hazugság és nem veszi észre! Nem is sejt felőle semmit sem. Évek óta él együtt egy asszonnyal s nem jut eszébe, hogy kutassa, milyen annak az asszonynak a lelke s van-e lelke egyáltalán?

Vágy szált meg, hogy kinyissam a szemét. Hogy odakiáltsam neki:

— Ember ébredj! Rossz asszony a te asszonyod! Nincsen hüségged hozzád. Rutul megcsal! S velem csalt meg, a te legjobb barátoddal! Mert hazug ez a nő, és bizonyos, hogy engem is megcsal valakivel. Verd meg! Úsd és büntesd, jogod van hozzá. Erdemetlen a te csököd-

ra, hízogó szavadra! Úsd és irtsd ki belőle a hazugságot!

Már nyílt az ajkam, hogy ezeket mondjam. És örömem telt volna abban, ha látom, hogy ostoba bízalma mint válik haraggá, kétségbeesett fájdalommá.

Az asszony éppen akkor tette a cukrot a férfi tejábjába.

— Köszönöm anukám! — mondotta ez és megcsókolta a nő kezét. Kis fiús hálával, elégedett, ragaszkodó bizalommal.

És látván ezt ajkamra fagyott a szó. Szégyen, csodálat, meghatótt ámulat töltötte el a szívemet s nagy-nagy irigység fogott el, nézvény ezt a derűs lelki, nagy gyereket, akit nem gyűtörnek észvesztő problémák s mosolygó gyanulatlansággal megy előre olyan után, amilyenek minden lépésnél-hajszálon felülők török merednek az ő bohó nagy szive fölé.

Felolós szerkesztő:

— Dr. NEUBAUER FERENC.

Árpád-utca

41. szám alatt két burtozott szoba, mind-egyik külön kijáratral

— azonnal kiadó. —

Bővebbet a tulajdonos:
ÖZV. RITSCHER M.-né.

1777. sz. tkv. 1908.

Árverési hirdetés kivonat.

A nagyatádi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyatádi takarékpénztár r. t. végrehajtónak Pankász Vince felső, végrehajtást szándékozik elleni 800 kor. törke. követelésés jár. iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a nagyatádi kir. járásbírószág területén levő Heresznye községben fekvő a heresznyei 70. sz. szíjben A 787b. hrsz. ingatlanra az árverést 810 kor. ban ezenal megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1908. évi szeptember hó 26-ik napján d. e. 10 órakor.

Heresznye község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 81 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes, értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bírátpénznek a bírósgágnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Nagyatád, 1908. évi június 11-én.
A kir. járásbírószág mint tkv. hatóság.
Dr. Kiszely kir. bíró helyett
Dr. SZABADY
kir. járásbíró.

Házeladás.

Nagyatádon a járási takarékné közelében, Iskola-utcában a **Valcsics-féle ház eladó.**

Értekezni lehet:

VALCSICS JÓZSEF

asztalosmesternél.

ELADÓ HÁZHELY.

Nagyatádon a Széchenyi-tér 23. számú Záborszky-féle háznak Kossuth-utczára néző kitünő forgalmi ponton lévő üres telkei egészben vagy részben eladók.

Értekezni lehet:

Benyák Jánosnál

Nagyatádon.

Tüzifa eladás!

A bars—pákrácsi vónal bástai állomásán vagonba rakva pr: 10000 kfg.

I. oszt. bükhasábfá 110 korona

I. „ gömbfa 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja:

= DRENDA FERENCZ, =

tüzifakereskedő és termelő

PÉCS.

!Gőzmosóda eladás!

A nagyaládi gőzmosóda és vegyszeti ruhatisztító telep igen jó forgalommal az összes gépekkel és berendezéssel más nagy vállalat miatt kedvező fizetésekkel sürgősen eladó. Vevő az átvételig betanítatik. Értekezni lehet helyben **KISPETI JÁNOS** tulajdonosnál.

! Házeladás !

A zrinyi-utca 328. sz. ház mellékhelyiséggel és nagy kerttel jutányos áron **eladó.**

Az érdeklődők

Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

!Gőzmosóda eladás!

BOHN M. és TÁRSAI

- NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. -

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapították 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapítástól 1864.

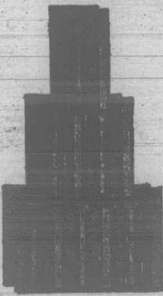
50 millió évi gyártás

a. e. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

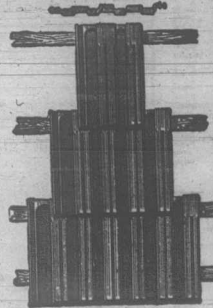
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek. Legelőkelőbb legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány. Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 222. szám.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő cserep 233. sz.

CZERKON IMRE — URI ÉS NŐI CIPÉSZ — KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA — NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán első-merő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábelit a legjobb és legmodernebb kivitelben.
ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alakú cipők elkészítését,
RAKTÁRON TART: Uri-, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközölteinek.

A pécsi országos kiállításán első-merő oklevéllel kitüntetve.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ≡≡≡≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.
Mindennemű takaréktűzhelyek.
Szab. bácskai ekék és alkatr.**LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.**Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.
Épületfa, deszka minden méretben
f^o felsőmagyarországi faszindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER ≡
KERESKEDEÉS.

Levélpapírok nagy választékban.

RAKTÁRON TARTOK:Imakönyveket egyszerű és finom
kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebköny-
veket. Író, fogalmi, itatós és ivlévpapírt.Rajzpapírt és karfönt egész ívekben
és felvágva.Egyszerű és finom dobozlevélpapírt
fényképalbum emlékkönyv stb. nagy vá-
lasztékban, nemkülönben mindennemű
írókészletek és rajzszereket.**ELVÁLLALOK:**Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi
nyomtatványok, művek értesítők, gyász-
lapok, eljegyzési és esketési meghívók
a legizlesebb kivitelben.Értesítések, körlevelek, levélpapírok,
a legdívatosabb báli meghívók, névjegyek
szóval mindennemű alaku és kivitelű
nyomtatványok pontos és izléses elké-
szítését jutányos árban.Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron
készíttetnek.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZOLNYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., féltre 4 kor., negyedévre 2 kor. egyes szám ára 20 fillér. —
Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENC,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Szechenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Interurbántelefon.

Többször említettük már e helyen az eszmét, hogy milyen üdvös lenne, ha városunk is bekapcsoltnék az interurbán telefonhálózatban. Kérve nyit is nyújtottunk be többen a pécsi m. kir. postaigazgatósághoz e véget s ott azt a választ nyertük hogy 10 előfizető esetén, kiknek mindenké 300 kor. évi díjat tartozna fizetni, bekapcsolást nyernék az interurbántelefonhálózat budapest—fiumei fővonalába.

Azonban a terv dugába dőlt, mert a 10 előfizető összehozni nem sikerült.

Most — értesülésünk szerint — a Nagyatád és vidéke gazdaköre akar akcióra lépni a telefonösszeköttetés megvalósítása iránt. A vidéki nagyobb gazdaságok részvételével kísérli meg a 10 szükséges előfizetőt összehozni.

Órömmel üdvözöljük a gazdakör actióját ez üdvös intézmény létesítésének érdekében.

Ez a virágzó, pezsgő életi köre vidékünk közéletének ezen mozgalmával ismét tanujelét adja existenciális szükségességének, tagjai agilitásának, mely eddig is már oly szép eredményeket teremtett vidékünk részére.

Nem mutatunk rá egyébre, mint az épen épülni kezdő dohánybevaltóhivatalra.

Ugyanezen lelkesedés vezeti a kör tagjait és főleg vezetőségét az interurbán telefon-összeköttetés létesítése érdekében meginduló akciójánál.

Ez az erély meg is fogja — hisszük — teremni gyümölcsét.

Az a néhány kiváló közigazgatási szervezet, egyén és intézmény, a kik már első ízben késznek nyilatkoztak a telefon-előfizetői sorába lépni, bizonyára meg nem változtatták eddig szándékukat.

Visszont ama tény, hogy épen a gazdakör veszi kezébe az ügyet, eleve biznossága annak, hogy nem egy közeli nagy mezőgazdasági üzem fog belépni az előfizetők sorába még ha viselni is kell a mellékvetések felállítási költségeit.

Hiszen ilyen telefonvezetéke Gyémánt József taranyi bérletének máris van. Ha vesszük Tarany távolságát Nagyatádtól, úgy legalább 4—5 nagy mezőgazdasági üzem részvételére számíthatunk.

Ha ehhez hozzávesszük a helybeli pénzintézeteket, a paszomántgyárat, 2—3 nagy kereskedőt és a községházán felállítandó nyilvános állomást, végül a szállodákat, úgy a gazdaközönség bejelentett részvéte

alighanem biztosítja a telefon bevezetését Nagyatádon.

Nap-nap után olvashatjuk, hogy ott, a hol a törvényhatósági telefonhálózat fel van állítva, milyen kicsiny községecskék lépnek be az interurbán telefon hálózatába.

Es nálunk is, hol a megyei intézőkörök még nem is igen gondolkodnak a közrendészetileg oly fontos törvényhatósági telefon felállításán, bár arra a cigány ügy is elég indítékot szolgáltatathatna, már szintén minden körülírt levő járás székhelyén sikerült a kellő számú előfizetőt összehozni és a telefont létesíteni.

Barcsról nem is szólva, melynek helyi fekvése a folyamhajózás szempontjából kedvező, Szigetvárnak is rég van telefonja s pár hete Csurgó is bevezette minket megelőző.

Azt hisszük nem kell körülmenyesebben esetlenül a telefon létezés jelentőségét, annak fontosságát a közszolgálaton kívül az üzleti életre nézve is. Minden modern üzletember ismeri a távbeszélés időbeli előnyét és azt, hogy mennyire megkönnyíti az üzletek lebonyolítását a szóbeli közlés.

Ha pedig összevetjük helységünk üzleti életét és közigazgatási intézményeit a többi járási székhelyek hasonló viszonyaival, úgy ket-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Az önkéntesek.

Írta: Szász József.

Tavas kezdetén, április elején, bevonulnak századjalkhoz az önkéntesek.

Öktőbertől áprilisig az önkéntes iskolába jártak s elméletileg is gyakorlatilag is ott tanulták külön a katonai tudományokat. A ki szorgalmasan tanul, s a kinek szerencséje s kevés büntetése volt a hat hónap alatt: azt kiegészít képlárnak. Ha pedig ilyen nagy rangot nem érdemelne meg, egy csillagos fráternek. De ha az iskola tisztje abban a hibben vágnak, hogy még erre se érdemes, meghagyják annak, a mi volt: csillagatlan önkéntesnek?

Mi az egyéves önkéntes?

Olyan katona, aki önkéntelenül szolgálja le az egy, esetleg két esztendőjét. Mert ha két évet szolgál is: csak egyéves önkéntes a neve. Eppen úgy be sorozzák, éppen úgy viszik katonának, mint a nem önkéntest, különben soha fráterben nem katonáskodnék. És mégis önkéntes a neve. De erről már nem tehet szegény feje.

Éppen úgy excziroz, gyakorlatokat, szolgálatot csak úgy végez, mint a többi katona. Kapitány ur Komorovcsák éppen úgy teszidja, épen úgy becsukja, mint a század három cigányát, két zsidóját.

Ezekre haragszik legjobban a századnál, és a világrét meg nem tűri, hogy közülük valamelyik az első sorban étketlenkedjék.

Kettő közülük pedig minden reggel okvetlenül odakerül. Az öt-ember egymás mellett áll, mert egyforma magasságuk s négyen alkotnak egy doppelrejt. Most, ha a kapitány ur frontot kommandiroz, akár jobra, akár balra, kettő, esetleg három mindig az első sorba kerül közülük. A kapitány ur ezért természetesen minden reggel nagy haragra gyullad kegyetlen káromkodásra fakad s minden reggel úgy veri hátra a második sorba a lovagló pálccájával a századcsuflókat.

A közbűnség tulajdonképpen az önkéntes katona hőzűft, hogy az önkéntes és a közönséges katona között, hogy az önkéntes katona között, hogy az önkéntes sárga perit horrd a két karján. Gangot, szobát nem surol, udvart nem söpör. Kapitány ur Komorovcsák meg nem verheti,

s a szalmazsákját se ő maga tömi meg szalmával.

Ezt a legénye végzi el helyette.

Az önkéntes századhoz való bevonulásnak a kadét örül legjobban. Az önkéntes az ő megváltója. A bűnbak azután a századnál, hannem az önkéntes. Ezt oktatja, ezt szidja s ezt teljeselősé mindezerkért Komorovcsák kapitány.

Mikor berukkol a századhoz, legelőször is azt nézi meg a kapitány ur: hány csillaga van. Ha nincs neki egy se: jobb, ha mindjárt megszökik, olyan rossz világ következik rá.

Ezután megnézi ruháit, felszerelését.

A ruhákat azért, hogy előírás szerint készültek-e, a felszerelést azért, hogy jól van lisztítva, nincs-e valami hibája vagy fogyatékossága.

Órmeister ur Solgom centimétert és ollót tesz elébe. Az önkéntes tudja már mi következik. A sapkája alacsony szemelendője be van szegve: ezért magazinba vilti Komorovcsák kapitány. Fejébe nyom helyetle egy rengeteg nagy zsiros sapkát, melyet csak a file tart meg a fejen.

A sapka utánn a bluz, maffienrokk vándorol a magazinba. Mindketőnek magas a gal-

460 rep. 17

ségtelenül, meg kell állapítanunk, hogy mi is annyira érettek vagyunk a telefon behozatalára, mint akár melyik járási székhely.

Reméljük tehát, hogy a gazdaság kör kezdeményezésének meg lesz a sikere és azért élénk várakozással nézünk a kör legközelebbi összejövetelére, melynél ezen kérdés szóba fog kerülni.

— rf. —

Sociális ujitások a postakárképnévtárnál.

Sociális szempontból mint intézmény a postakárképnévtár. A takarékoság előmozdítója, a nemzeti vagyon gyarapítója s a józan erkölcsös élet segítője.

Am a mai néhez gazdasági viszonyok s különösen az emberiség standard of life-jének átalakulásával ez is reformra szorult.

A mai kor dédelgetett kedvence a divat. Az utánzás, az erón felül nagyravágóság, a feltűnési viselkedés, társadalmunk rákfenéje nem hajgák nyugodni az embert. Biztatják, igaztják, hogy megtakarított pénzt vegye ki, kösse el reájuk s más inproduktív dolgokra.

Az ember gyöngye, hűségét érzetében könnyen megközelíthető s elejthető. Ennek következménye, hogy a betétkönyvecskék egymásután redukáltak értéküket. A betétek száma gyérül, a betétek száma apad.

Ezen segíteni ismét az államnak kellett, még pedig oly módon, hogy a postakárképnévtár ne csak befogadója és megörzője legyen a kötének, hanem biztosítsa is a jövőre nézve.

A reform végre most megérkezett a zárt betétek meghonosításával.

A zárt jelleg azt jelenti, hogy a betétek előre meghatározott feltétel bekövetkezése lemond betéte fölélti rendelkezési szabadságáról minek ellenértéke fejében magasabb kamatfelvezetben részesül. Ez a magasabb kamat a rendes 3 1/2-nál 4 1/2-ig al okvelten több, jelenleg ép 3 1/2. Tehát a

lérja, nem elég bő az uja és nagyon feszes a dereka. Ilyen ruhát nem szabad hordani, Kapitány ur Komorovcsák századánál az önkéntesnek. Nagyon feltűnne a többi közül, a feltűntetést pedig kerül a kapitány ur. De elszedi tőle nadrágját és cipőjét is. A nadrág nagyon szűk és a fenségnél világosabban zsinorotlák; a cipő pedig hegyes örru s összevissza csak hét lyuk van rajta a fűzőnek. Ez pedig olyan nagy hiba hogy okvelten lakat alá kel te mi cipőt is nadrágot is.

De ne busuljon az önkéntes: a mit a kapitány ur, ad neki bluzt waffenkorot, nadrágot és bakkanost is. Mindenikből ad jó nagot, bővet. keményet, hogy majd eltörök a lába benne.

Mikor igy feöltöztette ujonan az önkéntest s kópönyegéből is levágot őt ujnít, megvizsgálja mit tud, mit tanult?

Leviszi az udvarra, ahol a század épen árkok ugrik, rudat mészák.

Üközben kikéri: kikéri kicsoda, micsoda a foglalkozása és mi vallása. Az isten örízze, hogy zsidó legyen.

Beállítja a többiek közé, hadt fásza tud-e jól futni, mászni, árkok és akadályt ugrani?

reform a tökégyűtés mellett egyuttal a töké biztosítást is garantálja.

A zártá nyilvánítás előnyét az egyes kőköthető feltétel világosan igazolja. Ot ilyen feltétel van.

1. *Nagykorúság esetére.* A betétkönyv tulajdonosa nagykorúsága, esetleg illen né nyilvánítása esetén kapja meg a tőkét. Tekintve, hogy a fiatalság rendszerint ezen életkorban lesz önálló, anyagi helyzetét az igy kapott töké előnyösen befolyásolja.

2. *Férjhez menétel esetére.* A házasság alkalmával járó nagy kiadásokat a szülők minden gond nélkül fedezhetik. Ha a leány 30 éves koráig férjhez nem megy, az összeg ezen időpontban esedékes.

3. *Katonai szolgálat esetére.* Mikor a katonai sor kezdődik, esetleg a katonai szolgálata alkalmatlanság végérvényesen eldő, a betétkönyv vinkulálása megszűnik s az új családja megterhelése nélkül teljesítheti az e korban jelentős kiadásokat.

4. *Meghatározott időre.* A betétek bizonyos időt köt ki, amely 3 évnél rövidebb 25 évnél hosszabb nem lehet, hogy azallt betéte fölött nem öhajt rendelkezni.

5. *Határozott összegre.* vagyis a betétek felmondási joga csak akkor lesz hatályos, ha az pl. az 1000 koronát eléri.

Ez az öt feltétel köthető ki, mely körül a jogi személyek csak a két utóbbit, a magánszemélyek mind az ötöt választathatják, de természetesen a kettő, illetve öt közül csak egyet-egyet. Ami a betétkönyvek zártá nyilvánítására vonatkozik, ugyan az áll a járadékönyvekre is és mindkettő élvezi a takarékek forgalom részére biztosított összes kedvezményeket és még ezen felül a magasabb kamatlábat. A zártá nyilvánító nemcsak betéte és jogi személy lehet, hanem a befizető is, pl. az apa, ki mint befizető, gyermeke javára nyilvánítja zártá a betétkönyvet.

A reform előnyét egy példai világítja meg legjobban. Ot koronát havonta minden hivatalnok ember félre tehet anélkül, hogy megérezné. Tegyük fel, hogy gyermek születik a családban. A szülő máris a jövőre gondol s melyeknek nem jut keserűen az eszébe, ha szerény viszonyok között él, hogy gyermekének, felnőtt korára, leányá-

A bakncs nehéz, szokatlan, tőr is a lábost, s igy bizonyos, hogy nem sikerül az az ugrás, se a mászás. Kapitány ur Komorovcsák akkor mindjárt kimondja a szentencziát.

— Hallatlan dolog! On intelligens embernek tartja magát, még talán valamilyen diplomája is van és nem tud átugrani egy árkot? Hogyan lehet önből önkéntes?

Ilyen formán megy végbe a vizsga praktikus része.

A theoretikus része pedig igy: Kikérdezi a reglamából. Ezt igy kell tudni mint a Miatyánkot, ha nem tudja ilyen jól, mindjárt becukattja kászárnyuaristomba és ezzel vége a vizsgának. De ha tudja, igy példaként ad fel megfajtás véget. Mit csinálna háboruban, abban, abban vagy abban az esetben ilyen és olyan körülmények között? — Jót mondasz: nem használ; ostobaságot beszélsz: nem árt. A következmény mindig csak az, hogy ostoba tölkifkó vagy, aki csak kászárnyuaristomba való. Kedvenc feladata a következő:

— On századparancsnok és századval egy hegyesorban áll. A hegyek megszállva két ellenséges brigáddal, túzseréggel hátha mögött és előtte egy ellenséges divi-

zió. Mit csinálna ön ebben az esetben, mint századparancsnok? — Az önkéntes előszedi minden tilkai tudását s igy fejtegeti a rettenetes kérdést. Kapitány ur Komorovcsák pedig csak nézi, csak hallgatja. Mikor pedig ezt is, azt is megújja, igy szól hozzá:

— Kedves tanár ur, — ha valakit nagy számának tart, azt mindig tanár urnak szólítja — látom, hogy önnek semmi katonai talentuma nincs, s figyelemzetem hogy erőltesse meg magát, tanuljon mert okveltenl mit fog bukni. Mert ha önt egy nyomorult századnál annyi tenger sok ellen-ség körülveti, akkor önnek csak két kommandó szava van s egy kötelessége. A két kommandó pedig ez: Térdre! Imá-hoz! Kötelessége pedig az, hogy ott rögtön meghaljon.

Ezzel sorsa elődt az önkéntesnek. Nehéz napok következnek rá. Kapitány ur Komorovcsák megteszi szobaparancsnoknak s azt is megparancsolja, hogy a legénységgel együtt aludjék. Igy a szoba minden legényéért, minden egyes felszereléséért, minden ruhadarabjért az önkéntes a felelős. Ó lakol érte, ha infanterist Kolozsi Mihály bakkanctal-

Sociális szempontból a reform hasznos volt, mert az állami beavatkozással lehetővé tette a takarékosági szellem erőteljesebb ápolását. A takarékoság a gazdaság alapja, helyes takarékosági szisztema mellett, a legserényebb országok is rövid idő alatt gazdagok s azáltal nagyok és hatalmasak lesznek.

A reformot tehát, mely most lépett életbe, igy az állami pénzgazdálkodás, mint a családok vagyoni jólétének előmozdítójaként.

B. I.

Méhészet.

A figyelem, a szeretet és gondosság legszebb iskolája a méhekkel való foglalkozás.

A ki a méhészetre adja magát vagy rövidesen beleun ebbe a kedvetelésbe, vagy lelkesedésszerű vonzalom ragadja meg egész valóját a kedves, zümmögő méhek oly érdekes, vonzó sokasága iránt. Elméjéből

zúzó. Mit csinálna ön ebben az esetben, mint századparancsnok?

— Az önkéntes előszedi minden tilkai tudását s igy fejtegeti a rettenetes kérdést. Kapitány ur Komorovcsák pedig csak nézi, csak hallgatja. Mikor pedig ezt is, azt is megújja, igy szól hozzá:

— Kedves tanár ur, — ha valakit nagy számának tart, azt mindig tanár urnak szólítja — látom, hogy önnek semmi katonai talentuma nincs, s figyelemzetem hogy erőltesse meg magát, tanuljon mert okveltenl mit fog bukni. Mert ha önt egy nyomorult századnál annyi tenger sok ellen-ség körülveti, akkor önnek csak két kommandó szava van s egy kötelessége. A két kommandó pedig ez: Térdre! Imá-hoz! Kötelessége pedig az, hogy ott rögtön meghaljon.

Ezzel sorsa elődt az önkéntesnek. Nehéz napok következnek rá.

Kapitány ur Komorovcsák megteszi szobaparancsnoknak s azt is megparancsolja, hogy a legénységgel együtt aludjék. Igy a szoba minden legényéért, minden egyes felszereléséért, minden ruhadarabjért az önkéntes a felelős. Ó lakol érte, ha infanterist Kolozsi Mihály bakkanctal-

olyankor kiszorílnak az élet küzdelmeit hánytorgató gondolatok és édes nyugalom száll rája, melyben igazi elmét frissítő oadaó szeretet foglal helyet azon méhek iránt, melyeknek csodálatos, természetszabta, egyszerű s mégis annyira érdekes és pontosan szabályozott életének szemléletébe mélyed.

Nem lehet eléggé kiemelni eként a méhészet kellemes, idegihentető s mégis oly érdekességével lefoglaló s megragadó hatását.

Am a kis méhekkel való foglalkozás ma már e mellett fontos mellékága a mezőgazdaságnak és egyik legjövődelműbb fajtája a mezőgazdasági üzemenk. Sokszoros tapasztalat már régen beigazolta, hogy a szakzerű és nagyobb arányokban tűzött modern méhészkedés a befektetett tőke oly jövődelműségét produkálja, mint akár alig valamiféle ipari foglalkozás. És csak a természet által vont határok korlátozzák az ebbe a foglalkozásba fektethető tőke határát.

De így is a művelt nyugaton és Északamerika tágas virányain óriási fejlődést vett a méhészet az utóbbi időben és nem ritka ott az olyan ember, a kinek kényrkereső foglalkozását képezi, nem is szólva a számtalan mellékesen méhészkedőről, kiknek méhesei pedig szintén igen kiválóak és sokat produkálók.

Hazánkban, mely szintén igen alkalmas a haszonhajtó méhészkedésre, újabb sokat tesznek a vezető mezőgazdasági körök a méhészet fejlesztése körül, azonban még igen távol vagyunk a méhészet azon fokától, melyet csak valamivel felvilágosodottabb érdeklődés mellett rövidesen elérni lehetne.

Am azért a méhészeti vándoritanók, gazdasági lapok és rópiratok és a méhészet lelkes apostalainak hatása alatt lassu, de mégis reményteljes fejlődést látunk.

Néhány lelkes méhész hatása

alatt vidékünkön is megindult a modern méhészkedés. Vidékünk alkalmas volta mellett szól, hogy számos régimódi méhes létezik a szőlőhegyekben. És így lelkes hozzáállás mellett a méhészetnek szép jövőt jósolhatunk.

Legújabbban épen a modern méhészet meghonosítása és egy modernül kezelt, jövődelmű méhes felállításra iránt mozgalmat indított Hertelendy József nyug. számtartó és Berényi József nyug. máv. állomásfőnök, országos nevű méhész és szakiró.

Felhívásuknak egy szövetezet lett az eredménye, melynek tagjai nagy méhest állítanak fel a Ferenczrendi zárdá telkén s már ez év őszén megkezdik az üzemet.

Igaz örömmel üdvözöljük az egészséges és hasznos vállalatot, melynek tagjai saját élvezetük és hasznuk mellett a modern méhészet propogálásával közhasznú szolgálót is tesznek.

HIREK.

Fővárosi bölkezéség. Kiváló jótékony-ság tanulmányt adta az idej marhavész alkalmaiból süjtött községekkel szemben gr. Széchenyi Berialan felsőegesi hitbizomány-tulajdonos. Bodvica községnek két pompás tenyész kant, Tarany községnek egy gyöngyirai tenyészbikát adományozott teljesen díjtalanul. A két-község háts gazdái küldöttségileg készülnek köszönetlétet kifejezni a nemes főúrnak.

Fényes esküvő. Zsolnay Dénes füzemesi körjegyző folyó hó 8-án Nagyatádon vezette oltárhoz Gubiano Lajos boldvai r. kath. tanító bájós nevelt leányát Ruttner Annuskát. A díszes esküvő után tartott lakodalmi ünnepen számos előkelőség élén Gulyás Ferenc vármegyének szelelt és tisztelt tanfelügyelője is részt vett.

Hymen. Skergula Ferenc 'barcsi 'Korona' szállodás eljegyezte Rozman Teruska kisasszonyt Nagyatádról.

pából hiányzik egy szeg. Ót csukja be a kapitány, ha valamelyik legény megbetegszik, hogy miért nem vigyázott jobban egészségére. Ha egyik elalszik a vártán, ha másik eltéveszti a fegyverfogást, ha a század rosszul exciroz, és ha a kapitány urnak rossz álma van: mindenek oka csak az önkéntes.

Emlegeti is reggeltől késő estig a nevet a kapitány ur és nagy káromkodás között hol tanózza, hol szamarkoz.

Ez a kető egyet jelent nála.

A gyakorlotéren őrnagy ur Drupkovic a zászlóaljparancsnok személt tartott a század felett és semmivel se volt meglegedve. Ezért összeszedta Komorovcsák kapitányt. Mikor az őrnagy eltávolozott, a kapitány ur tovább excirozot a századdal. Kiadta a vezényszót:

— Marsolni. Direkció ott az ég alján a négy fa között a középső. Mars!

A század elindult.

A jobb szárnyon levő szakaszvezető kétségbeesetten találgata magában: melyik is a négy fa között a középső, amely felé irányítani kell lepeit?

Akárhogy törté is a fejét nem tudta kitalálni.

Ennek következése az lett, hogy a század lasankint széthullott. A kapitány ur emiat nagyhagra lobbant. Allj-t vezérelt és kegyetlenül szidni kezdte az önkéntest, aki önként teszi egész századát. Végül ráborult lóva nyakára s mint valami oltáron összetelt kezzel így imádkozott:

— Örökévaló mindenható Isten, tekints reám, szánj még és szabadíts meg ez atkozott önkéntestől!

Az egész század harsogó nevetésben tört ki.

Fő hadnagy ur Kaszovics azonban nagy nehezen komolyságot erőszakolt magára s odalépett a kapitány ur elé.

Kapitány urnak állásan jelentem önkéntes csak egy van a századnál. Ge ez egy sincs itt. Othon maradt a kaszárnyában, mert unpos szolgálót tart.

A kapitány ur eláspadt. Néhány pillanattal megedulatlanult a lován, nyitva maradt meg a szája is. Aztán mérgessen belevágta sarkantyúját lóva oldalába és elvágtatott.

Azt se mondta hogy befellegzett.

Néhány napig békét hagyott az önkéntesnek. Sőt mikor a brigadéros ur megidcsértte a gyakorlotéren, kimaradási engedélyt

— **Rabbi inállatió.** A dr. Lövinger Salamon halálával megüresedett papi széket az izr. hitközség Dr Borsódi József szarvasi rabival tölthette be, aki f. hó 15-én érkezett körinkbe. Somogyoszbón nagy küldöttség várta Rotter Bernát hitközségi elnökkel élén, aki néhány szívelyes szóval üdvözölte a megérkezettet. A hivatosok beiktatás d. u. 4 órakor lett amelyen városunk színe-java megjelent vallás külömbőség nélkül. A templomban megjelent rabit Dr Weisz Jakab üdvözölte az összes hívek nevében, arra kérvén őt, hogy legyen igazi papja és tanítója az egész hitközségnek ápolja a vallásos érzést, legyen a béke és szeretet apostola. Dr. Borsódi József székl-foglaló beszédében kötelességeit két részre osztotta. Mint pap a béke hirdetőjének vallotta magát, békét hirdetni híveinek, békeségben élni a más hitfelekezettekkel. Mint tanító a gyermeki lélek ápolását és nemes irányban való fejlesztését tűzte ki célul, segítségül híván a szülőket eme nehéz munkájához. A mindenként mélyen megható magas szárnyalású beszéd után a polg. finiskola énekkara énekelte el a Hymnuszt, mire az ünnepség véget ért.

— **Beírás a polgári flu- és leány iskolába.** A nagyatádi polg. flu- és leányiskolai beírások f. hó 7., 8. és 9-én voltak. A beírás eredménye elszomorító, a mennyiben a beiratkozott tanulók számából azt a szomorú ítélet lehet alkotni, hogy lakosságunk még mindig keveset tördük a gyermekeveléssel s a szülőket érteletlenül hagyja a rohamlépéssel fejlődő kor, mely — ha ma még nem is, de a közel jövőben sokkal nagyobb tudást kíván meg a leg-egyszeribb embertől is, mint a meangyt az elemi iskola nyujtat E helyen több ízben hangsúlyoztuk a mai gyermeknevelésnek a jövőre való nagy fontosságát, de szavaink — úgy látszik — elveszték a pusztában. Újból felhívjuk a szülőket figyelmét gyermekeik jövőjére s arra, hogy az iskola szabályok megengedik azt, hogy az elkésve

is adot-neki egész éjeli tizenkét óráig.

Ezzel akarta jóvá tenni, hogy olyan csunyan lehordta a gyakorlotéren.

Nem sokáig örülhett azonban a kimaradási engedélynek.

Még akkor éjelt találkozt a városban a kapitány ural. Lehetett jó három óra. Majdnem mosologva szalutált a kapitány urnak. Ez megállott, megnézte óráját, aztán az önkéntes után kiáltott:

— Hány óra van tanár ur?

— Tizenkettő elmúlt, jelentem alászan.

— Igenis elmúlt és ön reggel jelentkezék rapportra!

Jelenkezett. Keményen lehordta, elvette tőle az irásos engedélyt s a szeme előtt összetépte.

Igy volt az önkéntesnek egy esztendő alatt egy napig kimaradási engedélye.

Mint a többi katonák, az önkéntes is, hamar hozzá szokik a kapitány ur szitkozódásaihoz. Szinte furcsán érzi magát, ha egy nap véletlenségből minden baj nélkül mulott el. Olyasféléket kezd érezni, hogy fáján némiss önkéntes már hogy a kapitány ur rája sem hederit. Nemelyik pedig tul is jár a kapitány ur eszén, mint ahogyan tuljárt egy önkéntes társam.

jelentkező tanulók szeptember hónapban az igazgató által rendes tanulól felvehető.

— **A nagyatádon építendő dohány-beváltó hivatal verseny tárgyalása.** A nagyatádi dohánybeváltó hivatal építésének versenytárgyalása folyó hó 2-án volt megtartva Budapesten az országos dohányjövő-vedéki központi igazgatóságnál. Az építésnél előforduló összes munkákra 3 pályázó adta be ajánlatát. Lámping Ádám gördei lakos 148.046 kor. 39 fill. összegig, ebből azonban 7 $\frac{1}{2}$ -ot enged, így a vállalati végösszege 137.711 kor. 05 fill. Fuksz és Grósz zalamegyei cég ajánlati összege 155.045 kor. 19 fill. tett ki, melyből 10 $\frac{1}{2}$ -ot engedven maradt a vállalati összeg 139.540 kor. 62 fillér. A nagyatádi ipartestület kebelében alakult alkalmi bizottság ajánlata volt a harmadik, mely 146.100 kor. 12 fill. tesz ki, s így a Lámping-féle ajánlatnál 8384 kor.-ot fillérről drágább. Azt, hogy ezen építkezés az építésnek csak első részlete mert 1909. évben szintén mint egy 150000 koronás építkezést teljesítenek a dohánybeváltó hivatalnál. Az építkezésre vonatkozó igazán szép tervek a községi jegyzőnél megtekinthetők.

— **Merki József** fővárosi okl. táncitanító városunkba érkezett, itt táncintézetét a "Korona" szálloda disztermében folyó hó 17-én megnyitja, a tanuló közbőség figyelméül felhívja a bosztoni kurzusra amit különféle figurákat tanít és kéri, hogy cine mulassa senki ezt megtanulni. Boszton a delutáni órákban is tanít.

— **Szerencsétlenség.** Csik István bodvicai lakos látogatába készült leányához Otvösbe. Elis indult két lóval s csendesen haladt az ötvösi uton. De nem számított a sors sújtó kezével, mely lovait egy nyárfa alakjában lesújtotta úgy, hogy nyomban mindakettő megdőglött. A nyárfa egy volt azok közül, melyet hatóság engedély alapján most vágunk ki az ötvösi út mellett s mely oly szerencsétlenül esett épen, midőn Csik arra haladt. Felhívják az esetre az

illetékes hatóságok figyelmét, mert lenne jó, ha egy másik nyárfa embereket lenne akként lová s azok sorsában részesítené.

— **A legkaposabb politikai naplap.** «Az Újság» Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán, Felelős szerkesztő: Gajári Odón, Társ szerkesztő: Dr. Ágai Béla Előfizetési árak Egész évre 28 korona Fél évre 14 korona Negyedévre 7 korona Egy hónapra 2 korona 40 fillér Hetenként aszszony és gyermek melléklet. Megrendelő cím: «Az Újság» kiadó hivatala Budapest, Rákóczi-ut 54. «Az Újság» olvasóterme a vidékről a fővárosba érkező előfizetőknek rendelkezésére áll.

— **Népfelkelői szemle.** A nagyatádi járásban a népfelkelői szemle f. évi október hó 22., 28., 29. és 31-én lesz megtartva, a következők sorrendben: 22-én Vízvár a vizvári és a taranyi jegyzőséghöz tartozó községekben levő népfelkelők. 28. és 29-én Nagyatádon és pedig 28-án a felsőegésdi, lábodi, Nagyatád vidéki és a somogyoszbói, 29-én a görgetegi és a nagyatádi jegyzőségek népfelkelői, 31-én Csökölgyben a csökölgyi, kutasai és szabási jegyzőségek községeiben levő népfelkelők szemléje.

— **Verekedés.** Paizs József csökölgyi lakos f. hó 8-án összeveszett Vekler Ádám csökölgyi lakossal. Eleinte csak szóvita volt közöttük, később ütésre került a dolog, de Paizs megunva már az ütlegeket, kést rántott elő és úgy megszúrta ellenfelét, hogy az jó sokáig érezni fogja Paizs vitézkodásának nyomait.

— **Tűz.** Folyó hó 11-én Kutas községben Fleiner Béla bérgezdáságában éjjel 10 órákor tűz ütött ki amely öt órán keresztül folytong tartott. Leginkább szalma, széna és a pajták lettek a tűz martalékává. Élegett a cséplő gép is, amely a tüzet okozta. Megállapították, hogy a tűz kizárólag csak a cséplőgéptől keletkezhetett, amennyiben este a cséplés után nem oltották ki a gépből a tüzet teljesen, mert másnap korán akarják a csépléshez fogni. Azonban a gép kéményén keresztül tűz esett ki a mellette

léző szalma kazalra, amelyről aztán a többi kazalok is tüzet fogtak és menthetetlenül elégték. A kár 18 ezer 900 korona. A leégett pajták 4400 koronára, míg a lakarmány, gép, állalamosan voltak biztosítva.

— **Hónvdi ellenőrzési szemle.** A nagyatádi járásban a szabadságot ténlegesen és póttartalékos hónapvdi ellenőrzési szemléje f. évi október hó 19., 20., 21. és 22-én fog megtartani Nagyatádon.

— **Dohánybeváltó kihágás.** Vince István és Koronc Pál kuntelepi lakosok padlásán f. hó 11-én a csendőrök nyers leveles dohányt találtak, amelyet az illetők már nagyobb részben meg is szárogattak. A csendőrök kivallatták őket és Vince előadta, hogy a dohányt a kuntelepi halárban levő besenyői dohánytermelőktől földjéről szedték és elakarták árusítani. A csendőrök elkobozta a dohányt tőlük, a mely összesen 79 kiló volt.

— **Új ipartelep.** Örömmel értesülünk hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohn-féle téglagyárak most Bekécsban is, nagy szabástelepet létesít. A tulajdonosok elismert szakavatottsága és erélyessége bizonyára ezen új telepet is rövid idő alatt elsőrendű ipar teleppé fogja emelni.

— **Adófizetés.** A múlt hónapban megmenekben majdnem egy millió koronát fizettek be egyenes állami adóba. S még így is 46 ezer koronával kevesebbet mint tavaly illyenkor... Adófizetés a következő arányban történt; az igali adóhivatalnál 93644 44 a kaposvárinál 186234 84 a csurgóinál 7961346 a lengyeltől-nál 7416561; a márczél-nál 11355091; a nagyatádinál 12685712; a szigetvárinál 13143232; a tabinál 101176692 koronát. — Hadmenetességi díjban összesen 9307 koronát fizettek be.

— **Lopás.** Levelezőnk írja, hogy Franni Viktor csokonjai asztalos Jezernszky Dániel ottani fér. lelkesnél dolgozott és egy alkalmas pillanatban midőn a házbéliek a szobából kimentek a záratlan szekrény fiokját kihúzta s abból 2 drb. 100 koronást és 2 drb 50 koronás bankót ellopott. Frangonit feljelentették a bíróságnál.

Most gazdatiszt valohaj az alföldön.

Egy reggelen rábízta a századparancsnokságot a kapitány. Az önkéntes tudta, hogy ebből okvetlen baj lesz. Azt a parancsot adta neki, verje el a Száva hidjáról az ellenséget és foglalja el a hidat.

A parancsot annak rendje módja szerint teljesítette. Elfoglalta szuronygöhammal a hidat, sőt még egy kisebb csapatát üldözte is a láthatatlan ellenséget.

Azt hitte sikeresen hajította végre a parancsot.

Dőre hiedelem volt.

A kapitány ur kijelentette, hogy oszobabb embert életében nem látott és a mellet bizonyozott, hogy a cigánytrombitás a feladatot sokkal sikeresebben végrehajtotta volna.

Az önkéntes nem sokat tördődött a szidással. De azért úgy mutatta, hogy nagyon lelkre vette az esetet.

Magába melyedve szomorokodott.

Kapitány ur Komrovczak ezt természetesen mindjárt észre vette, de az uton nem szólt neki. Mikor a század a várospa ért, kiadta a parancsot, hogy a Rákóczit fityűlje a század.

A legények fityűlni kezdtek a kapitány pobig előre lovagolt, megállt szemben

a Jellasic-szoborral s eldilliroz-tatta maga előtt a fityűlő századot.

Ez rendes szokása volt.

Haragudtak is érte a horvátok.

Végre is felmentették a terparancsnokságnak, amely keleten parancsot küldött a kapitány urnak, hogy jöbbit a Jellasic-szobor előtt se ne fityűltesen, se ne énekeltesen.

Az önkéntes azonban most még erre sem vidult fel. Olyan elkezeredett arcot vágott, hogy a katonák vigasztalni kezdték. A kapitány ur pedig egész komolyan aggodni kezdett, hogy még valami kárt tesz magában ez a bolond önkéntes. Alig várta hogy hazaérjenek a kaszárnyába. Karon fogta és vitte magával a kantinba.

— Jöjjon barátom a mai kemény csata után megérdemel egy pár tormás virsit és három pohár sört.

És ez így történt majdnem minden másodnap.

A tiszt menázsijában sokat mulattak ezen a tiszt urnak, de sokat nevettek rajta a legények is. Mikor látták, hogy kapitány ur Komrovczak a kantinba megy az önkéntessel, nevette mondák egymásnak:

— Az önkéntes urnak má-megint nagy csatája volt!

Felelős szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

Gabona-piacz.

Rotter Bernát nagykereskedő jelentése.

Nagyatád, 1908. szeptember 17-én.	
Buza	K. 20.80 20.40
Rozs	" 17. — 16.40
Árpa	" 14. — 15. —
Zab	" 15. — 14.60
Ó-Tengeri	" 17.60 18. —

Árpád-utca

41. szám alatt két buza-torozott szoba, mind-egyik külön kiártható

azonnal kiadó.

Bővebbet a tulajdonos:
ÖZV. RITSCHER M.-né.

Boreladás.

A lábodi jól kezelt s ismert igen jó bortermő szőlőgazdaságban mintegy 150 hl. rizling, 100 hl. kadarka és ezerjő, továbbá 100 hl. burgundi és opórtó még szüret előtt jutányosan eladó. A termés a tőkén is megtekinthető.

CS. és KIR. CSIKÓTELEP.

EZÜSTNYULAK

négy hónapos fajtiszta tenyésztési példányok darabonként 4 koronáért kaphatók Nagyatádon Özv. Rigó Antalnénál (Baross-utca 22. sz.)

Házeladás.

Nagyatádon a járási takarékszövetkezet, Iskola-utcában a Valcsics-féle ház eladó.

Értekezni lehet:
VALCSICS JÓZSEF
asztalosmesternél.

! Házeladás!

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléképülettel és nagy kerttel jutányosan eladó.

Az érdeklődők Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

MELLER SÁNDOR
fodrász
NAGYATÁDON.

Van szerencsém a n. é. hűlyevilág b. tudására hozni, egy évig Berlinben szerzett szakismeretem azon szerencsés helyzetre juttattak, hogy a hajmunka terén a legmesszebb menő kívánalmakat kielégíthetem.

Ugymint hajfonat, frizetta, élnag természetes hajból, téli parókák, emlékek hajcsokor művészes kivitelben.

Kegyes pártfogásukat kérve

tisztelettel
MELLER SÁNDOR.

(Diszkrét kiszolgálás.)

Tüzifa eladás!

A barcs—pákrázi vónal bástai állomásán vagonba rakva pr: 10000 klg.

I. oszt. bükhasábfá 110 orona
I. „ gömbfa 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja.

DRENDÁ FERENCZ,
tüzifa kereskedő és termelő
PÉCS.

ELADÓ HÁZHELY.

Nagyatádon a Széchenyi-tér 23. számú Záborszky-féle háznak Kossuth-utczára néző kitünő forgalmi ponton levő üres telkei egészben vagy részben eladók.

Értekezni lehet:
Benyák Jánosnál
Nagyatádon.

BOHN M. és TÁRSAI

- NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. -

Légrégebb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserepek. Legelőkelőbb legszébb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági pésselt átfedő cserep 280. sz.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábbelit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Ud. női és gyermek kész árut egyszerűen a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközölködtetnek.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.
Mindennemű takaréktűzhelyek.
Szab. bácskai ékek és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vágserendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡≡

Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.
Épületfa, deszka minden mérethe
I^o felsőmagyarországi fazsindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉS.

Levélpapírok nagy választékban.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom
kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebköny-
veket, író, fogalmi, itató és ivlevélpapírt.

Rajzpapírt és kartont egész ivekben
és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapírt
fényképalbum emlékkönyv stb. nagy vá-
lasztékban, nemkülönben mindennemű
írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi
nyomtatványok, művek értesítők, gyász-
lapok, eljegyzési és esketési meghívók
a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok,
a legdívatosabb bálai meghívók, névjegyek
szóval mindennemű alaku és kivitelű
nyomtatványok pontos és izléses elké-
szítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron
készítetnek.

Hirdetések jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTŐK:
Dr. NEUBAUER FERENC,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrőd-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek.

Törvényjavaslat a vasárnapi munkaszünetről.

A gazdasági struktúra megteremtésének mindazon intézményeket, melyekre szüksége van. A középkor céhrendszere céh-törvényeket alkotott, a tizenkilencedik század törvényhozói a naguteremelés szekerét tölték. Ma, midőn úgy a politikai, mind a társadalmi életben mindenkit bizonyos socialis altruismus vezet, szintén oly irányban teremti meg kulturális és ökonomikus intézményeit.

A socialis érzék ma a munkás-kérdés megoldásában kulminál. A kinek sikerül a mai kapitalista termelési rendszer keretében a bérnőkasszágnak oly helyzetet teremteni, mely ne sértse a tőkeket s mind emellett valósítsa meg a munkásszervezetek gazdasági programját, — az hosszú időre egészen a termelési rendszer egy új átalakulásáig megoldotta a socialis kérdést.

A kollektív szerződések, munkabéremelések, a munka és munkáskamarák s végül a törvényes munkaszünet kérdésének megoldása, mely kérdések képezik anyagát a napirendre kerülő új ipartörvény tervezetnek, egyenkint és összesé-

gükben a socialis kérdés megoldását célozzák.

Nem térünk ki annak bizonyítására, mennyiben volt szükséges az 1884. évi XVII. törvénycikket, a régi ipartörvényt revizionálni, csupán konstatáljuk, hogy a hazai munkás és szakképző egyletek 1901. december havában tartott második kongresszusukon egy határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik a 36 órai munkaszünetet s az egész ipartörvény revizióját a socialis szempontok figyelembevételével.

Ma már végre előtűnik felcsik az új törvényjavaslat, hogy foglaljuk közünk vele. Ez alkalommal nem térünk ki az egész tervezet kritikájára, erre alkalmunk lesz később egy a munkáltatók, mind a munkások szempontjából, csupán egy kis részt, a vasárnapi munkaszünetről szólóit ragadjuk ki s vizsgáljuk meg, mennyiben felel meg a kor s a konjunkturák követelményeinek.

A törvényjavaslat a vasárnapokat, Szent István napját és Karácsony első napját mondja munkaszüneti napoknak, melyben a munkaszünet 24 óráig tartana. A javaslat szerint tehát sem a Husvét, sem Pünkösd nem olyan ünnep, hogy munkaszünetet képezzen.

E felfogás mindenképen tarthatatlan. Hisz épen a mi korunkban,

midőn az ébresztett s osztályharcot hirdető socialista izgatások felzavarták a szenvedélyeket, szükséges a népet az erkölcs s a vallásosság javára megegyezni.

«Wer nie sein Brod mit Tränen ass,» ki soha sem érte azt a százezrek nyomorúságát, ki nem szenvedte át a nélkülözéssel járó meg-aláztatást, ki soha nem volt megkötve, az nem tudja mi a robot s micsoda jótétemény ez a néhány munkanélküli nap, melyet a törvény biztosít. Ezek száma! nem csökkenteni, hanem ellenkezőleg növelni kell.

A huszonnegy óras munkaszünet sehogysan helyesülhet. Így megeshetik, hogy a szent karácsony estélyén dolgozzat valaki, olyan, kinek ez nem ünnep, egy szegény emberrel, kinek talán ez az egyetlen este az évben, melyet családjával együtt tölthet. A harminchatórás munkaszünet úgy termelés, mint az ethika szempontjából föltéte használtsabb. Egy harminchat órát pihenő munkás mennyivel frisebb szellemmel s intenzivebb munkakedvvel fog feladatának elvégzéséhez, mint egy más, ki felannyit pihent csupán.

A mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, a törvénytervezet igen helyesen kivessi a későbbi joghatály alól, miután a mezőgazdasági termelés és munkaidő változó időköz-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Pelona.

Irta: Fehér Jenő.

Cox báró, a király első udvarmestere egy kora tavaszi napon kihallgatásra jelentkezett Zsófia királynénál. Mialatt a főkomornyik bejelentette, a bárió idegenen járt föl és alá a művészi reliefek gazdagon ekesített váróterem sűppedékes szőnyegén. 'Sóvány magas szál ember volt. A haja őszbebe csavarodot már, de sinára borotvált fiatalos arca és étkénen villogó szemei meghazudtolták a korát. Egyépként tipikus alakja az udvaroncznak. Főlfelé aiazatos és simulékony, lefelé dőlőfős és kegyetlen. E pillanatban a főllőtte izgatotinak látszik. Olykor megáll, valamit mormog maga elé és a kezével étkénen gesztikulál.

— Meg kell mondanom... dörmögi, meg kell mondanom. Igaz hogy egy kissé veszedelmes a dolog, de kokázhat nélkül nincs haszon... De hogy is kezdjem el... Hm!... Igen...
A báró homlokára nyomta a mutatóujját, majd ördögi mosolyt üt az arcára:

— Hátha!... Furcsa lenne! Ki tudja! A főkomornyik vissza jött és mély meghajtással jelentette, hogy ő felsége, a királyné hajlandó őt elfogadni. Azzal előment és sorjába nyitogatta föl előtte a szárnyas ajtókat. Az ötödik ajtónál alázatossan oldalra lépett és az udvarmestert bebocsátván, beletette mögötte az ajtót.

Zsófia királyné az ablaknál állott és a park taván uszkáló hatlyukat nézte. Magas termetű, karcsu, fiatal nő volt, mindössze huszonhárom éves.

Mikor a báró belépett, megfordult.

— Az arca szabályosan szép volt. Hídeg és parancsoló ha komoly, szelid és megnyerő, ha vidám. Sőfőkék szeméiből a hatalom tudata sugárzott. Hőfehér homlokát sőtét barna hajkoszorú övezte.

— Nos kedves báró, mi jót hozott? kérdezte az ajtónál görnyedező főudvarmestertől.

— A hála hozot ide, amelyet Felsőged legmagasabb családja iránt érzni soha meg nem szünök.

— És mivel óhajta kimutatni a hálját, kedves báró?

A báró közelebb lépett és suttogó hangon mondá:

— Azzal, hogy figyelmézetem Felsőgedet a veszedelemre, mely fenyegeti...
— Veszedelem? Engem?
— Parancsára, Felsőged!
— Beszéljen!

A báró agodálmassan körültekintett. A királyné elértette a pillantást és megnyugtatá: — Nincs a közelben senki. bátran szólhat.

— A fejemmel játszom, Felsőged aszszonjóm. Mert a mint elmondandó lesznek, mélységes titok még. De én szivesen kockára teszem az életemet is, mert hiszen, amivé lettem, Felsőged medicőfűt atyjának köszönhetem.

— Amivé lett, báró, azt boldogult atyjának köszönheti, és amivé lehet, azt nekem fogja köszönheti. Tudom, hogy ön hi emberem.

A báró meghajította magát.

— Ot éve már — mondá — hogy főséges urunk hívesűl válaszottta a legszébb, legjobb...
— Ne bókóljon, kedves báró. Térjünk a dologra!

— Öfelségét, hogy is mondjam... Kinosan érinti, hogy... hogy a Pelona orman még mindig csöndes...

kötött. E munkás osztályról külön kell gondoskodni.

Konkrét intézkedést találunk a javaslatban a korcsmák nyilvántartásáról is. E szerint munkaszüneti napokon csupán reggeli hatórától tizig maradhatnak nyitva mindazon kimérések, melyek csak égetett szeszese italokat árúsítanak.

Ezen intézkedés sem elég hatályos - nem felel meg az állam kötelességének, mely az alkoholizmus ellen küzd. Hisz tudjuk, hogy a legtöbb szeszkimérés az égetett italokon kívül bort, sört stb. árúsít. Ki tudja akkor ellenőrizni Magyarországon 15000 falujának számtalan korcsmájában azt, hogy a bor és sörön kívül az, aki akar égetett szeszese italt ne áruljon.

Mindenkinek kötelessége az alkoholizmus káros és pusztító hatásait ellen küzdeni. Sikeresen azonban csak úgy küzdhetünk, ha gyökerében támadjuk meg a mételező kórt. Hagyjuk legalább szombat estétől hétfő reggelig, midőn a munkásnak legtöbb alkalma nyílik a korcsmázásra, becsukva tartani azokat.

Példa reá Finnországon hol az abstínesek száma a legnagyobb s jó példa hazánkban Somogy megye, mely a fenti szellemben nem régen hozott szabályrendeletet.

Ezekben mutattunk reá a hibákra, amelyek előfordulnak a javaslatban. Csak a hibákat vettük, a fényoldalakot elhagytuk. Dicsérettel nem lehet hasznos munkát végezni, csak nyesegéssel. Most van alkalmunk felhívni az érdekelt köröket, hogy mily irányban foglaljan el állást a majd tárgyalandó javaslattal.

Ha ily irányú javítások történnek a tervezeten, úgy ismét garapodni fog a Corpus Juris egy eredeti, hasznos social-politikai és munkásvédő törvénnyel.

B. I.

— Ah!
— Boldog lenne, ha a hegytetőről szazegy ágyulövés hirdethetné... Fel séged bizonyára ért engem...
— Oh nagyon is jól!
— Erre ez időszert, fájdalom, nincs kilátás...
— A királyné ingerülten közbeavóit:
— Kell, hogy ön mind ezt - elmondja nekem?
— Ha nem kellene, nem merészném.
— Folytassa!
— Ófelsége sokat gondolkozott a dolgon és arra az eredményre jutott, hogy a család politika érdekében oly házasságot kell kötni, amely...
— A király nős!
— A házasság öntsétségének beleegyezésével felbontható lenne...
— Ah, ez sok!
— És titkos diplomáciai uton már legközelebb kérdés fog intézteni öntsétséghez, vajjon hajlandó lenne-e ezt a házasságot felbonthatni.
A királyné szeméi villámokat szórtak.
— De hisz ez aljasság! El akar engem kergetni, mint az utolsó cselédjét? Hát lehetséges ez? Azt hiszi, hogy mással job-

A nő és az ipar.

(Belejező közlemény.)

Ne nézzük le az iparost! Sok szülő azért taníttatja tehetség nélküli fiát, mert ha iparos lesz, nem fogadják be az úgy nevezett jobb körökbe.

Egyáltalán szerencsétlenség az osztály megkülönböztetés, mely ridegen elválasztja egymástól az embereket; hisz éppen az összevegyülés által egyenlő modorra, egyenlő társadalmi műveltségre tehetnek szert, az iparos hozzáidomulhat a finomabb szokásokhoz, ha alkalmat nyújtanak hogy megszerezze.

Külföldön már régen szakítottak e káros következményű etetőlételekkel. Angliában előkelő családok gyermekei mesterseget tanulnak, ha anyagi körülmények erre utalják s munkával igyekeznek új fénnyel szerezni nevüknek. Az arisztokracia hőljei divattermeket nyitnak, lakásberendezési válogatásokat létesítenek, a legkülönbözőbb munkához fognak, annélkül, hogy körük lennének őket. De nem csak az elszegényedett mágnás foglalkozik iparral, hanem a gazdag is. Sok iparvállalat cégtabláján látnak előkelő nevet. Sőt Ausztriában hercegek is részvényesei egyes gyáraknak.

A mi főnemesünk azonban nem tesznek semmit sem a magyar ipar emelésére. Ha vagyunknak csak egy csekély részét fektetnék gyárakba, mily óriási fellendülés volna e téren! De jelenleg a legtöbbben még olyan iparcikket is külföldön vásárolnak, amelyek egész jó minőségben itthon is készülnek.

Mindezen nehézségek dacára azonban fel kell venni a küzdelmet!

Legelőször is pártoljuk a magyar ipart még áldozatok árán is. Mellőzzük az idegen gyármányt! Lehet hogy most még jobb, olcsóbb a miénknek, de hogyan tökéletesülhet a honi, ha nem akad vejeve?

Elődeink életüket, vérüket áldozták a hazának és mi még egy pár fillérrel sem támogatjuk érdekét? Keressük fel azokat az üzemeket, ahol magyar gyármányokat árúsítanak. Lehet, hogy ipá cikkeink még nem egészen megfelelőek igényeinknek,

mivel iparunk még csak gyermek éveit éli, tehát legyünk elnézők, míg jobban kifejtheti szárnyait.

Igen elnézést tanusítottak elődeink az irodalommal szemben a 18-ik században. Az írótak pártolták, buzdították, még a gyengébb tehetségeket sem riasztották vissza. E helyes eljárás idézte elő a nemzeti költészet aranykorát a 19-ik században.

Nem járhatnánk így el az iparral is? Bizonyára itt is megteremtene gyümölcsét.

Tehát ne riadjunk vissza a nehézségektől, ne legyünk kis hitűek! Mert ha iparunk nem fejlődik, akkor országunk szegénységére kárhozzátjuk, pedig a szegény nép szolga nép, csak a vagyon biztosíthatja függetlenségünket.

Hisz a magyar népnek megvan az intellektuális ereje, hogy a haladó kör el nem nemíthető körülményeinek megfelelőleg a nő is kenyérkereső lesz, forduljon az ipar felé! Mennyi tér nyílik itt tehetségének érvényesülésére.

Mindenestre módosítani kellene némileg az ipartörvényt. Értelmesebb tanulóknak, kik iskolákat végeztek, rövidítsék meg az inas éveiket; ha nem fogják őket szolgai munkára, akkor ez könnyen megvalósítható. Részessük őket jobb bánásmódban, a durvaságokkal csak rossz indulatokat fejlesztenek és az riasztja vissza a jobb köröket, mert féltik a gyermekeiket. Ha majd a nő mint iparos szerepel, talán sikerül neki a finomabb, szelidebb modor meghonosítása.

A mesterember tanítsa a leányát az iparrá, úgy mint fiát. Ugyan esetben pedig, ha fia nincs, folytassa a leány a mestereséget. A nőben is megvan a szükséges erély, áttekinetés, igyekezet, jó izlés és lelkiismeretesség, a mit e foglalkozás megkíván, a testi erő pedig a gyakorlatban fejlődik. És milyen olyan mestereség van, mely nem erőt, csak ügyességet igényel. Miért nem lehetne a nő, amiért hogy már is szabó, cipész, cukrász, nyomdász és ha testi ereje engedi asztalos (mint ahogy erre Bécsben van), esztergályos, órász, aranyműves stb. Ez nagyban előmozdítaná iparunk fejlesztését. Sőt kell a nőnek iparral is foglalkoznia, miután már most is túl sokan jelentkeznek

ban jár? Oh nem! Neki nem lesz gyermekeinket! Érti? Senkitől!

A királyné az izgalomtól kimerülten egy korosszékbe roskadt és kezébe fémtele arcát.

— Végtelelül boldogtalan vagyok, Fel séges asszonyom, hogy ily nagy bánatot kell okoznom, mondá Cox báró de nem szabad elveszíteni minden reményt.

Néhány percig csend volt a szobában. Oly csend volt ez, amelyben a lelkek beszélnék. És a lelkek megértik egymást.

Egyszerre fölegyenesedett a királyné s kezével az ajtó felé mutatott. De karja lehanyatlott.

— Köszönöm, mondotta köszönöm. Hálával tartozom önnek...

Azon este Cox báró maga ment a palotaország, hogy a felváltást ellenőrizze.

— Ki kerül ma este tíz órára a királyné ő felségének lakosztálya elé? kérdezte az őrpáncsnoktól. Az őrpáncsnok egy fiatal, halavány közlegényre mutatott.

Cox báró végig mustrálta a tekintetével s ajkát biggyesztette. Majd körülhordozta szemét az egész legénységen s az újjával rámutatott egy jól megtermett piros

arcu ifju katonára, akinek testén pompásan megfeszült az egyenruha.

— Tíz órákor te fogsz őrségre menni! mondá ellent mondstást nem tűrő hangon, értetted?

— Excelenciát parancsára!

Gyönyörű holdas est volt. A felhőtlen égboltozaton millió csillag ragyogott. A park zöldsüdi bokrai között enyhé szellő fújdogált amelybe balzsamos, kábitó virág illat vegyült.

Akkor váltották az őrséget. Az a fiatal katoná, a szolgálatot a királyné lakosztálya előtt. Vállán fegyverével, fel és alá járt a boltozatos kapu előtt. Négy lépés jobbra, négy lépés balra. Léptei messze koppanthak a csöndes éjszakában. Ő maga elmerengett. A gondolatai valahol messze, egy kedves kis faluban időztek, a hol nevelkedett és a hol másfél éve perült utóljára tánczra egy szőkehajú fiatal leánygal.

Álmodásaiból ruhasuhogás riasztotta föl. Sűrűn lefátyolozott, karcsu nő lépett ki a kapun.

A katoná tisztelgett.
— Kövessen, szólott suttogva a nő.
Az ifju habozott.

egy-egy hivatalba. Pedig a női kenyérkeresők száma folytonosan nagyobbnódi fog, tehát saját érdekünk kivánja, hogy itt is tért szorítsanak maguknak.

Miután a kor követelménye kiragadja a nőt otthonából, igyekeznek, hogy házi-jának használjon, így talán sikerül idővel megszűntetni azt a kicsinyítő nézetet, mely-lyel eddig iparunkat jogosan illetik.

A nő fellépése az élet küzdőterén sok újítást, változást fog előidézni. Azonban a küzdelmek között is őrizkedjék, hogy leküzdött ne piszkítsa be a szennnyel, mely-lyel e küzdelem jár, hanem igyekezzen in-kább megtisztítani a salaktól, mely évszad-odokon keresztül reárákódott. Maradjon tovább is a gyöngye, szerető nő, ki a csa-ládi életben találja fel boldogságát. Tartsa meg nőiségét, ez szerzi meg a komoly gondterhes életnek a lelkesülést, rajongást és mindazt, ami az életet széppé és ne-messé teszi.

Igy a nő segítségével felvarázsolhatja azt a ragyogó jövőt, melynek hajnalpirját még sűrű köd borítja.

K. G.

Nagyatád --- megyeszékhely.

Lupus világraszóló álmai úgy látszik komolyan megvalósulás felé igyekeznek. Hiszen már igen rohamos léptekkel közeledünk a világ-fürdői lét felé drága Artézink ro-hemos látogatottsága és a gyógy-fürdői jelleg felvétele által. Dohány-beváltó, gyárak, polgári egyetem keletkezésén vannak, a villany, te-lefon, aszfalt legközelebb bevonnul.

Ami ha mindezekről komolyan ábrándoztunk is, ez még mind semmi ama valóban megdöbbentő óriási kilátással szemben, mely legujabban kezd előtűnni megnyúlni.

Komoly kilátásunk van arra, hogy Nagyatád rövidesen megye-székhely lesz!

— A királyné parancsára!

Az ör elült a kapu homályában.

Az udvar tulsó oldalán hirtelen becsa-pódott egy ablak.

Fél óra múlva az ifjú újból megjelent ör helyén. Az arca tüzet, a szemei csillog-tak. Négy lépés jobbra négy lépés balra. Léptei mesze koppantak a csöndes éjsza-kában.

Halkan, mint az árnyék, közeledet fe-léje valaki.

— Tudod-e, kivagogy?

— Excellenciád parancsára!

— Jól van... jól van... Derék legény vagy... Hát... Izé. Nehéz-e a szolgálat? Mi? No, sebah... Nesze egy kis jó féle frissítő.

A katona lehörpintette.

No, még egy kortyot! Nógattá Cox báró. Ugy-e hogy finom? Magam is élni szoktam vele... No, isten velünk!

A báró eltávozott.

Alighogy eltűnt a park fái mögött, a fiatal katona szívbasszó fáradságot érzett a tagjaiban. Szédülni kezdett. A szempillái megnehezültek, a karjai lehangyoláltak, a gondolatai összekuszálódtak. Le kellett ülnie, hogy el ne essék. Miúden összefolyt előtte: a hold... a csillagok... a fák... minden.

A báró nesztelenül viszatért az alvó-

A «Budapesti Hírlap» országos hírű informatorius, cikkeinek, melyekben a bekövetkező választási reform milyenségét és az azzal összefüggő kérdések megoldását sugja meg, utolsójában elárulta azt, hogy a magyar vármegyék szaporitása érdekében, hogy t. i. minél több üdvözítő feliratot kapjon a hazafias kormány, Somogyvármegyét is ketté fogják választani egy déli és egy éjszakai részre.

Élénken tiltakozunk az ellen, mintha mi ezt a megosztást el nem itélőnk és ne ragaszkodnánk a status-quohoz. Ha azonban a magas körök a nemzet érdekében ezt jó-nak látjuk, a megosztást úgy se fog-juk elkerülhetni.

És akkor legalább legyen belőle fényes nyereségünk. Mert kétfélé osztani Somogyvármegyét csak úgy le-hat, ha a felső öt járást: marcaliit, lengyeltőiit, kaposvárit, tabit és igalit Kaposvár székhellyel tesszik új vármegyévé, míg a csurgói, nagyatádi, barcsi és szigetvári járás lesz a másik új megye.

Es akkor Dölsomognak ugyan hol lehet a székhelye?

Csak Nagyatádon!

Szigetvár, Barcs Csurgó a szé-leken felküznek, mi vagyunk a köz-ponton s így az új dicsőség szá-munkra dereng.

Hej micsoda fényes prespekti-va! Főispán, megyeház, pénzügyigaz-gatóság, kulturmérnökség, államepi-tésügyi hivatal, és utána törvényes-zék, ügyvédi kamara, állandó színház és mozi! Végül fényes rendezett taná-cs városi mivolt! — Polgármester-ség, tisztii főügyészségek, városi tanácsoságok stb. stb.

Folytatása az élénk fantáziájú tárcáiról elméjében.

Mi csak a leplet lebbentettük fel, új lökést adunk a jövő reményeinek.

hoz. Föléje hajolt, kinyitotta a tölténytáská-ját és egy írást csuszatott beleje. Halkan amint jött, tovasurrant.

Ejfélkor jött az őrség. A fiatal katona aludt a helyén és álmában mosolygott.

Bajtársa ijedten csapta össze kezét.

— Az istenért, pajtás, kelj fel, Ha meglátnak...

— E pillanatban megint ott fermett Cox báró.

— Mi az? kiáltotta — Elaludt az ör-ségen? Hohó! Hivd elő tüstént az örpa-rancsnokot.

— Lihegve jött az örparancsnok.

— Ez a fickó itt aludt! rikkoltotta a báró

Az ifjú lassan felnyitotta a szeméit.

— Mi fittyeg ki a töltény táskádóbi? Hadd nézzük! Világosságot ide! Mi ez? Ahá! No! ne csak! Húszzen ez forradalmi írás! Verjétek vasra! Az őrségre vele!

Harmadnap már itélkeztek fölőtte Go-lyóhalaira ilékék s a büntetést rövidesen végre is hajtották. Fiatal vér pirosra festel-te a bástyafalakat

Cox báró pedig elégedetten dörzsöl-te a kezét.

— Így kell elejét venni a fecsegésnek.

És a Peloná ormán mégis megdörült az ágyu.

HIREK.

— Áthelyezés. Oderszky Győző nagyatádi huszárhadnagy Palinba helyeztetett át; helyébe gróf Hoyós György főhadnagy jön Palinból.

— Meghívó. A Nagyatád és vidéke gazdaköre f. évi október 5-én (hétfőn) d. e. 10 órakor Nagyatádon a «Korona» vendéglő emeleti termében tartandó rendes havi közgyűlésére. Táragsorozat: Legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése; két jegyzőkönyv hitelesítő fel-kezelése. Interurban telefon bevezetésének megbeszélése. Az abraktkarmany-félek vasu-ti szállítási kedvezményének megbeszélé-se. Takarmánymenüeknek kedvezményes áron való beszerzése. Beérkezett iratok felolvasása. Egyéb ügyek és indítványok.

— Az egyke ellen. Somogyvármegye törvényhatóság bizottsága, a több gyerme-kes anyák jutalmazása céljából egy oly alap létesítését határozta el, melynek kamatai okszéri felosztás mellett arra szolgálnak, hogy segítse a szoruló főbbgyermekes anyák anyagi támogatása által az egy- gyermek-rendszer pusztításait csökkentse. Jól lehet ezen nemes és hazafias cél csak azok esetében érhető el, ha a tervezett alap oly méretek szerint lesz létesítendő, hogy az előni kívánt szociális eredményeket meg-felelő számú és összegű jutalomdíjak kiosz-tásával valóban biztosítja s így előrelátha-tólag közönségünk hosszabb ideig tartó lelkes és hazafias érdeklődésére lesz szük-ség célunk megközelítéséhez, mégis azon biztos reményben, hogy jelentéktelennek látszó kezdetből is, évek oadaod munkája és a közönség érdeklődésének ébrentartása mellett, nagy eredmények lesznek elér-hetőek. Ezen cél elérése végett Somogy-megye aispánja egy felhívást intézett a főzökgabiró, és jegyzőségekhez, hogy a községek pénztárai terhére évről-évre szavazzanak meg e valóban hazafias célra tetszés szerinti összegeket, azon megjelöl-léssel, hogy azok a «Többgyermekes anyák jutalmazási alapját» illetik.

— Esküvő. F. hó 12-én tartotta Tarnócán egybekelését Jagicza Andor leperdi intéző Ge-ringer Károly tarnóczi intéző egyetlen leán-nyával, Mici kisasszonnyal. Az esketési fel-vonulás impozáns módon történt. Több mint húsz pár a diszmagyarban öltözött gróf Széchenyi Rezső náznagy vezetésével von-ult a gróf kápolnába, mely ez alkalom-al virág díszben uszott. Az esketést Re-ner Gyula szuloki apát végezte Huber Gus-táv barcsi apát segédkeze mellett. A ná-znagyi tisztelt gróf Széchenyi Rezső és So-mogyi Péter intéző végezte. Az innépnyen jelen volt öv. Döriné, mint a vőlegény ur-nője, gr. Széchenyi Rezsóné, gróf. Széche-nyji Frigges és ifjú gróf Széchenyi Rezső mint vőfény szintén diszmagyarban. Az es-küvő után gazdag lakoma várta a vendé-geket Geringer házánál. Az első felköszön-tőt gróf Széchenyi Rezső náznagy mondta a puritán jellemű Geringer és Jagicza csa-ládokra. Reiner apát öv. Dörnyéne üritet-te poharát. Dr. Piszár Antal a fiatal párra, Huber Gyula apát pedig a gróf Széchenyi családra, különösen annak nemeslelkű fejé-re gr. Széchenyi Ferencze emelte. Asztal-bontás után táncra perült a fiatalok és Zsolnay vilmos zenéje mellett a regeli órá-kg tartot a virágos jó kedv.

— Közlekedés megszüntetése. A nagy-

adít—Babócsai uton Háromfa községben a közlekedés megszűnt, amennyiben egy gőzhenger működik az ut közevése és javítása végett.

— **Elmaradt a pótvásár.** A m. kir. kereskedelmi miniszter, Lebach Keresztély vásárberlőnek a pótvásár engedélyezése iránti kérelmét elutasította azon indoklással, hogy a f. hó 28-ra kérelmezett pótvásár előtt már f. hó 7-én egy vásár volt.

— **Elmarad a hónapv ellenőrzési szemle.** A hónapv ellenőrzési szemle kitűzött határidejét és megtartását a hónapvdelmi miniszter visszavonta. A népfőlkész, szemlék azonban a megjelölt napokon rendszeresen megtartanak.

— **Erzsébetfák.** A kereskelemügyi miniszter szigorú rendeletet Somogyvármegye törvényhatóságához, hogy a megboldogult Erzsébet királyné emlékére ültetett fák és ligetek fentartása érdekében minden intézkedést tegyenek meg. Kacsokvics Lajos alispán a járási főszolgabírákat utasította a rendelet szigorú végrehajtása ügyében.

— **Elítélték.** A kaposvári kir. törvényszék lopásért Horváth Ferenc ringaszenti királyi illetőségű szabóságát 10 hónapi, Csapó Erzsébet alsóesegedi illetőségű cseledét 8 hónapi börtönbüntetésre s e büntetés kiállítását számítóan négy évi hivatalvesztésre és politikai jogaik gyakorlásának felfüggesztésére ítélte.

— **Vesztett kutya.** E. hó 18-án Göncz Ferenc kiskovácsi lakost Dobos Ferenc kiskovácsi ref. lelkes hazórozó kutájába több helyen megmarta és ezért a község több le kutját előtte. A megjelölt boncolás alkalmával vesztés gyanúját állapították meg, miert is a vizsgálat végett az állatorvosi főiskola kórbonctani osztályára felküldötték.

— **Polgári fiúskola Marcaliban.** Végre Marcali is eljelt ad magáról, hogy nem akar vármegyének járási székhelyei közti az utolsó tenni a kultúra terén. A „kis tükrö” talán nem sokáig tartta fen a verses ismeretlést vármegyénkről, midőn így zengedezt róla, hogy: „körtét, almát, fűszert bőségen látsz s ehetsz — De a tudományból csekélyt részt, vehetsz.” Kaposvár és Csurgó után Szigetvár aztán Nagyatádtól végül most Marcali is bír már polgári iskolával. F. hó 8-án nyit meg a polgári iskola első osztálya 18 rendszer és 10 magán tanulóval. Miután a kései megnyitáshoz illy szép számmal iratkoztak be a tanulók, alapos kilátás van rá, hogy a marcali polg. iskola szép látogatottságnak fog örvendeni, és, hogy jövője biztosítva van. A polgári iskola egyesületi alapon létesült, de van remény hogy ezt rövidesen a község átveszi.

— **A must hatása.** Az augusztusi nagy esővel a szőlők nagyon kihiztak s idő előtt rothadásnak indultak. A gazdák pedig, hogy szőlőjük teljesen kárba ne menjen, napról napra a rothadásnak indult fejeiket leszedték s kipréselték. Álligvan gazda, kinek pincéjében 1-2 akó uj bor ne lenne. Ígyvan ez Visontán is. Az idei vegetáció folytán már 4-5 nap óta a nagy szűret is megus a hegyörökre is eljött a jó világ: minden pincénél szivessen várják s kinyálják az uj borral. Barta József visontai szőlősgazda is magához szőlítja a nagyon is bört szerető Balog József hegyőrt egykét pohár uj borra s mondja: várjon egy kicsit, mindjárt hozok fel. De bizony Bartát a forrásnak indult nedük szénava visszakergette, nem

hozhatott fel semmit. Erre kapja magát a nagyon szomjas s kissé már pigyókös hegyör, lemege maga. Barta és annak veje Andik József (gulás) pedig az ajtóbol néznek le utánna, mi lesz most. A hegyör alig teszi rá kezét a csapra, beroskad. Lekélt Andik hozzá, mit csinál Balog bátyám? Az bizony nem szól, csak moltyog. Andik rögtön le fut érte s huzza fel. Ez pedig gyorsösen fogó kezével maga után rántja az ökök hordot. Pár pillanatnyi késés, áldozata van az uj bornak, négy óra telt el, míg Balogot felélesztették, szóra hozták, ovakodják mindenki a gyilkos gaz közé jutni.

— **Lelketlen ember.** Hent Péter fábodi lakós f. hó 16-án délélőtt Rózsa János lábodi lakós 5 éves kis-leányát —erőszakot követelt el. A csendörök előtt azonban tagadta tettét, de tanúk által be lett bizonyítva Hent volt a gaz, tett elkövetője.

— **Lopás.** Lakólos József nagyatádi kocsis kárára f. hó 18-án egy ezüst örá láncsal együtt ismeretlen tettes ellopott. A csendöröknek sikerült a tetest kézre keríteni Gál Jánost Ihárosberényi születésű kocsis szemléjében, ki tettét beismerte, azonban a nagyatádi kir. járásbírósnágnál fellejtették.

— **Országos gyümölcs és szőlőkiállítás Budapest.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület f. é szeptember hó 27-től — október 4-ig: bezárolag 6 Nagyművelőháza Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter ut védnöksége alatt a városligeti nagy ipar csarnokban gyümölcsvásárral egybekötött országos gyümölcs-és szőlőkiállítást rendez, melynek célja nentsak a hazai gyümölcs termelés emelése s a megfelelő gyümölcsfajták vidékenként való rendezése, ismertetése hanem hanem az idén hazánk sok helyén mutatkozó gyümölcstermelés feleslegének értékesítése is. Felhívjuk enlfogva hazánk-gyümölcstermelőit, szőlőbirtokosait s konzervgyárosaít, hogy a fenti kiállításra a hazai termékek előnyös bemutatása érdekében annál tömegesebben s saját jól felfogott érdekében vegyenek részt s gyümölcsészleltüket mielőbb az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkárságánál (IV. Koronaherceg utca 16.) bejelentésük, ugyanott bejelentés iv részletes program kapható.

— **Uj váltópénzek.** Érdekes és figyelemre méltó átiratot intézett Pécs város a törvény hatóságokhoz. Pécs arra kéri öket pártolják a pénzügyminiszterhez intézett-áma feirattát, amelyben az uj ércpénzek veretését kéri. Ugyanis a 2 filléresék, helyett 5 filléresre volna szükség a forgalomban, a 20 filléresék helyett pedig 50 filléres pénzekre, amelyek a napi forgalomban sokkal czélszerűbben használhatna a községek.

— **Katonarovok tömeges kilépése a hadseregből.** Mértékadó körökből szivárgott ki a hír, hogy a közös hadsereg kötelekeiből újabbban tömegesen lépnek ki a katonarovok, mert a hadvezetéség egyáltalán nem nyújt teret előléptetésü igényeik érvényesítésének. A hadsereg rendelei közlönye is nyolcz ezredorvos elbocsátását közli a hadsereg kötelekeiből, de a hadügyminisztériumban még harmincz katonarov lemondó kérvénye hever elintézetlenül, amelyeket csak azért nem intéztek el a többivel együtt, hogy a tömeges elbocsátások fel ne tűnjének. Éppen csak részletekben leszik közé az elbocsátottak névsorát. Ha ez így folyik tovább, ugy a hadseregben az

eddig 30 százalékról-rövidesen 40 százalékra emelkedik az előirásokhoz képest mutatkozó orvosi hiány.

— **Uj ipartelep.** Örömmel értesültünk hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohm-féle téglagyárak most Békéscsabán is nagy szabáustelepét létesít. A tulajdonosok elismert szakavatottsága és erélyessége bizonyítja ezen uj telepet is rövid idő alatt elsőrendű ipar teleppé fogja emelni.

Felétős szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

Gabona-piacz.

Rotter Bernát, nagyerkeskedő jelentése.

Nagyatád, 1908. szeptember 24-én.	
Buza	K. 20.80 20.40
Rozs	„ 17.— 16.40
Árpa	„ 14.— 15.—
Zab	„ 15.— 14.60
Ó-Tengeri	„ 17.60 18.—

Árpád-utcza

41. szám alatt két burtozott szobá, mind-egyik külön kijárrattal

azonnal kiadó.

Bővebbet a tulajdonos:
ÖZV. RITSCHER M.-né.

753 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajto s 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1908. évi 8908 p. számú végzése követekeiben dr. Neuwirth Ernő ügyvéd által képviselt Schön és Perlman cég javára 69 kor. 74 f. s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás által lefoglalt és 1400 kor-ra becsült követelz- ingóságok, u. m: 40 vég kanavász, 300 méter ruha-szövet, boltiálványok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbírószág 1908. évi IV. 485/4 számú végzése folytán 69 kor. 74 f. tőkekövetelés, 769 kor. 74 f. tőkének 1908. febr. 28-tól 1908. július 22. napjáig és 69 kor. 74 fillérnek 1908. évi július 22. napjától járó 6%, kamatai, 1/2 % váltóidő és eddig összesen 39 kor. 10 filléren bírólmg már megállapított költsége erejéig, Nagyatádon (Széchenyi-tér 18. sz.) leendő megtartására

1908. évi szeptember hó 29-ik napján d. u. 3 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni századékokoz ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénztetés mellett, a legutóbbi ígrőnek, szükség esetén becsőron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felfoglalhatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi szeptember hó 16. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajto.

Boreladás.

A lábodi föld kezelt s ismert igen jó bortermő szőlőgazdaságban mintegy

150 hl. rizling, 100 hl. kadarka és ezerjő, továbbá 100 hl.

burgundi és oportó

még szüret előtt jutányosan eladó.

A termés a tőkén is megtekinthető.

CS. és KIR. CSIKÓTELEP.

EZÜSTNYULAK

négy hónapos fajtisza tenyész példányok darabonként 4 koronáért kaphatók Nagyatádon

özv. Rigó Antalnénál
(Baross-utca 221. sz.)

Házeladás.

Nagyatádon a járási takarékszövetkezet közelében, Iskola-utcában a Valcsics-féle ház eladó.

Értekezni lehet:
VALCSICS JÓZSEF
asztalosmesternél.

! Házeladás !

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléképülettel és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Az érdeklődők
Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernék.

MELLER SÁNDOR
fodrász
NAGYATÁDON.

Van szerencsém a n. é. hőlgyilág b. tudomására hozni, egy évig Berlinben szerzett szakmeretem azon szerencsés helyzetbe juttattak hogy a hajmunka terén a legmesszebb menő kívánalmakat kielégíthetem.

Ugymint hajfont, frizzetta, einlag természetes hajból, férfi parókák, emlének hajszokos művészes kivitelben.

Kegyes pártfogásukat kérve

tisztelettel

MELLER SÁNDOR.

(Díjszkrét kiszolgálás.)

Tüzifa eladás!

A barcs—pákrácsi vonal bostai állomásán vagonba rakva pr: 10000 kg.

I. oszt. bükhasábfá 110 korona

II. „ gömbfa 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja:

DREDA FERENCZ,
tüzifakereskedő és termelő
PÉCS.

ELADÓ HÁZHELY.

Nagyatádon a Széchényi-tér 23. számú Záborszky-féle háznak Kossuth-utczára néző-kittünő forgalmi ponton levő üres telkei egészben vagy részben eladók.

Értekezni lehet:
Benyák Jánosnál
Nagyatádon.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

- NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA. -

Légrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapítatói 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK; Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek. Legelőcsőbb legrészebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep 233. sz.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábellátó-legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerinti minden alakú cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész áru egyszerűtől a legfinomabb kivittel.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ≡

≡ Gazdasági és varrógépek.

Mindennemű takaréktűzhelyek.

Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretben

I^a felsőmagyarországi faszindely.Jegyzői nyomtatványok nagyra. KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, ÍRÓ-
ÉS RAJZSZER-
KERESKEDÉS.
RAKTÁRON TARTOK:Imakönyveket egyszerű és finom
kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebköny-
veket. Író, fogalmi, itatós és ivlevélpapirt.Rajzpapirt és kartont egész ivekben
és felvágva.Egyszerű és finom dobozlevélpapirt
fényképalbum emlékkönyv stb. nagy vá-
lasztékban, nemkülönben mindennemű
írókészletek és rajzszereket.
ELVÁLLALOK:Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi
nyomtatványok, művek értesítők, gyász-
lapok, eljegyzési és esketési meghívók
a legizlesebb kivitelben.Értesítések, körlevelek, levélpapírok,
a legdívatosabb báli meghívók, névjegyek
szóval mindennemű alaku és kivitelű
nyomtatványok pontos és izléses elké-
szítést jutányos árban.
Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron
készíttetnek.Levélpapírok nagy választékban. **Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.**

Nyomatott Benyák János könyvnyomdájában Nagyatádon 1908.

485

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLÓNYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTŐK:
Dr. NEUBAUER FERENC,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Kultúra és gazdaság.

Kultúra csak ott fejlődik igazán és életképesen, ahol azt szilárd talajon gazdasági erő támogatja. A kultúra olyan fa, amely a gazdasági erők által termékenyített talajon él meg, csak ott nő terebélyessé. Minél mélyebb és termékenyebb rétegekbe bocsáthatja gyökereit, annál dusabban virágzik és hozza gyümölcsét. Viszont a gazdasági erő és gazdasági élet, a jólét csak ott erősödik és izmosodik meg, a hol a kultúrának napfénye és melege árad rá. Sokszor mondták, de nem lehet eléggé ismételni, hogy csak művelt nemzet lehet gazdag és csak gazdag nemzet lehet igazán művelt.

Mindkettő: a kultúra és a gazdasági munka, elsőrendű állami feladat, mindkettőnek fejlesztése és erősítése közvetlen állami cél. De nem csupán az! Nagy hiba és nálunk is el van terjedve az a balhít, hogy mindent az államtól várják, pedig az állam nem tehet mindent, hiszen maga az állam sem más, mint a társadalom egyeteme és összessége. Az állam nem veheti át mindazokat a feladatokat, amiket a társadalom összes rétege harmonikus együttműködése képes csak megoldani. Ez biztosítja csak igazán a ha-

ladást és fejlődést anyagi és szellemi téren. Csak egy minden rétegében összeforrott társadalom képes az államot támogatni, egy társadalom, amelytelive van nemzeti és hazafias érzéssel, amely nem jelszavak után indul, hanem mindig a tiszta igazság kipróbált elvein az élet reális szükségleteit is számba veszi, amely átérti a nemzeti célok nagyságát és munkálkodni kíván azokon, munkakedvvel bír és munkaképességgel, amely megbecsüli az egyéni munkásságot és az egyéni munkássággal fegyelmezi és szervezi a társadalmat.

A társadalomnak ki kell vennie a maga részét az állami élet feladatainak teljesítéséből és nem is lenne jó, ha mindezt az állam abszorbeálná, mert felemésztené azokat az erőforrásokat, amelyekből önmaga táplálkozik.

A magyar társadalomnak még különösebb kötelességei is vannak. Más országok százados konzolidált állapotoknak örvendenek, mi sok irányban még kiépítetlen állami szervezettel birunk. Tömrédnek a kérdés, a mely megoldásra vár belbiztosítási, szociális, gazdasági és kulturális téren.

Nekünk nem szabad időt mulasztanunk. Nekünk közös munkára kell feszíteni összes erőinket. Van

még egy hátrányunk azokkal az államokkal szemben, amelyekben a nyelv egysége áll fenn. Nekünk kötelességünk, hogy a magyar műveltséget és a magyar kultúrát épöljük és terjesztjük.

Jól mondta az első magyar parlamentáris miniszterium közoktatásügyi minisztere, hogy Magyarország jövőjének kérdése kulturkérés. Minden országnak az, de az elmaradt és gyenge országoknak leginkább az. Sőt ma azt mondjuk: mindenkinél a jövője kulturkérés abban a nagy harcban, abban a versenyben, a mely az egész világon gazdasági és szellemi téren minden nemzet között megvan.

De nem szavakkal, tényekkel kell ezt bizonyítani. És lehet is. Van-e magatosabb ügy, mint a műveltséget terjeszteni, annak bevinni a nép legalsóbb rétegeibe, őket nemcsak képezni, de gyarapítani anyagilag. Ha mindenki váltatve öntudatosan munkába áll ennek a nagy, szent ügynek érdekében, amelynek mindenki szívében élnie kell, aki ezt a hazát magának vallja, ha mindenki csak egy kődarabot hord ehhez a nagy épülethez, akkor az felépül szilárdan, mint a szikla. Fényesen és tágan, hogy mindenkit és e házban képes lesz befogadni.

Sz. H.

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Az eljegyzési kártya.

A mai póstám szokatlannul érdekes volt. Egy csomó újság-tisztelet példány között volt két felszólító levél, melyekben holmi türelemről volt szó, aminek végtére is van határa, volt aztán egy képes levelező-lap tele szecessziós írásokkal és volt — egy eljegyzési kártya.

Az első két levél nem lepett meg. Akár kívülről is el tudtam volna mondani a tartalmukat; az auuz-kártya szintén megszokott dolog, de annál nagyobb meglepetést szerzett a rongyos szűzű díszgyöri papírlap, a mely arról tudósít, hogy Dömjén Béla eljegyezte Végh Erzsit.

Ejnye ni? Már Erzsi is? Olyan bo-

londos, furcsa érzés vett rajtam erőt. Rövid idő alatt épen a negyedik volt ideálom megjegyeztek el. Kezdtém magamat elbizni. Mégis csak jó izlésem van nekem. Azoknak a szép barna, szőke babáknak pedig mintha kitünő ajánlólevél lett volna, hogy valaha én udvaroltam nekik, mert alighogy lecsillapult szívem oltárán az égő tűz, melyet tiszteletükre gyújtottam meg, alig vontam be szürke hamu a még izzó paraszakait, már is új láng lobogott a tiszteletükre — más szívében.

Ugy látszik rajtam kísérleteztek a használatonak. Mikor aztán jó begyakorolták magukat, én odébb álltam, jött helyembe más, aki aztán ott is ragadt. Ezek a kísérletezések, melyeket rajtam folytattak, egy cseppet sem voltak ám-kellemetlenek. Sőt néha néha nem egy meglelt gavallér, őszinte iriggykedését vívtam ki, amint látta,

hogy milyen bizalmas lábón áll az a gyerekek azzal a nagy lánnyal.

A négy-említett kiérdemelt ideál közül Erzsi volt az utolsó. Akkor kísérleteztem épen rajtam, mikor a maturára készültem. Épen a legjobb időben. Szerencsémre a tanárok elfoglaltságomnak tudták be a maturán adott gyöngye feleleteimet s miután jó tanuló hírében álltam, szerencsémem kerestül segítettek a nagy akadályon. Erzsi imádkozott értem a nagy napon. Bántotta volna kissé a lelkiismeret, ha valami bal eset ér.

De hát, hogy ne a végén kezdem, mikor már bucsut kellett volna vennem tőle, visszafelé kerülök néhány hónapra.

Március 15-ét ültük. A gimnázium nagy udvara tele volt a város intelligenciájával. Én valami pályadíjnyertes szónoki beszédet dörögtem a pódiumról. Emlékszem

Sirolin

Belső és kívülről és a testet, meggyógyítja az influenza, vesebetegségeket, a köhögést, a fejfájást, a székelységet.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tízár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értékelni utazásokat is kínálunk, kérjen mindenkit „Roche” eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Képzelt orvos rendelés a gyógyszerboltban. — Árképesítési díj — 10000.

Egyke.

Somogyvármegye aispánjának ama szép rendelete, mely több gyermekek anyák jutalmazására alap létesítésére utasítja a községeket, ismét egy lépés az egy gyermek rendszer elleni küzdelemben.

Nemes hazafiak lelkes könyvekkel, nagy gyűléseket előírt szónoklatokkal rámutattak arra, hogy milyen nagy vész pusztít legjobban magyar népünk soraiban, apaszítja, sőt megakasztja szaporodását is így gátat vet a fejlődésnek, utat nyit a nemzetiségnek, hogy tulszárnyaljanak, legyőzzenek bennünket.

Ezen lelkes szövegelés visszhangot talált a lelkekben és az ezen hajfól erősen süjtött Somogyvármegye felírt országgyűléshez és a maga körében is elhatározta, hogy a baj ellen a küzdelem felveszi. E végbéli körjegyzéségenként bizottságot küldött ki, hogy ezek a bizottsági vezetők a küzdelem, egyrészt kutatva a jelenség okait, mielőttel, másrészt felvilágosítva a népet a jelenség hátrányairól.

Ezek a bizottságok megkezdték többnyire működésüket, egy-kettő kidolgozott egy működési programot is, azt általánosan irányadóknak kiadta az aispán s most ezután a fenti intézkedésével jutalmakat rendel adtani azon anyáknak, kik az egyke ellen demonstrálnak.

Am az aispán ur maga is elismeri, hogy intézkedésétől több eredményt nem vár, mert attól a pár apró jutalomtól nem remélheti a szülei igyekezet emelkedését, viszont a bizottságok leadvány a programot s illetve elfogadván a megküldöttet, működésüket tárgy hiányában megszűntették.

Igy állnak a körülmények ma és azon hangokból telve, melyek a községek körében az egykéről s az ellene eddig tett lépésekről hallatszik, úgy látszik, hogy egyrészt, nincs meg a kellő közfelfogás a küzdelem helges és tervszerű tovább irányítására, viszont egyes köröknel ellenszenvvel találkozik az egyke hangoztatása, mint a mely bizonyos mértékben család, tehát a közre nem tartozó kérdéseket fe-

még rá tisztán. Epen egy idézethez értem melyben égnek emelt három ujjal szent fogadalmat tettem, hogy 'rabok többé nem leszünk', mikor szemem találkozott az Erzsivel, aki ott ült közvetlen az emelvény előtt és én szent eskümet egy szívebe nyíllató pillantás hátsáa alatt megszegve — rabná lettem.

Mikor az ünnepély végzetével az igazgató pályamunkáimért kezembe nyomta a fehér borítékot, mely egy ropogós tűzrintost rejtett belsejében, oly közömbös arcal gyűrtem zsebre a borítékot, mintha legalább is három testvérkéje lett volna a szobemben az új jóvővénynek. Pedig mondatom, nagy megerőltetésembe került kitörő örömemet visszafojtani.

Erzsi ismerem már régebben, de eddig jóformán közeledni sem mertem hozzá. Egy részt mert féltem, hogy hogy a nagy, fekete, tizenkilenc éves lány kivetem, másrészt, mert még akkor más helgen voltam lekötve. De két nappal előbb, március 13-án felbontva egy régebbi 'viszonyomat', most szabad szívem egész erejével siettem a szép Erzsi 'meghódítására'.

A szép leány — dicsekvés nélkül mondhatom — nagyon meg volt velem

szeged, míg az ellene való küzdelem a mai mederben úgy is hiábavaló.

Nagyon lehetséges tehát, hogy az egész mozgalom egyrészt saját tájékoztatottsága folytán, másrészt az ellene emelt kifogások által gyengülve, ehankad, megreked és végül a csendes feledésbe merül.

Mindenesetre pedig ma a kérdés egy erős fordulópontjához jutott, melyen további sorsa el kell dölni vagy a mozgalom helges tovább irányítása és az ellenhatásnak okszerű felvilágosítás általi meggyőzése által vagy annak a jelen állapotban való lassu elpoussadása által. Egy-egy jó szónoklat lesz akkor még róla, de a valóságban minden küzdelem megszűnik.

Pedig e mozgalom nem érdemli meg azt a gyászos sorsot.

Azok a kik figyelmüket e kérdésre fordították és a közérdeklődést igyekeztek felkelteni e fontos ügy iránt, kétségtelenül éles látásu hazafiak voltak, a kik magas, általános szempontból tekintették a nemzet sorsát s onnan ismerték fel a nemzet egészére nézve oly káros jelenségét.

Csak ilyen magas nivourra emelkedve a kicsinyes létkérdések fölé, csak így mintegy az egész nemzet szempontjából nézve a jelenségeket, lehet igazán megérteni és felismerni azt, hogy az egy gyermekrendszert milyen átkos következményű.

Csak ha a magyar nemzet küzdelemét európai léteért s az e hazában való uralomért, csak ha a fejlődő nemzeti erő szükségletét a faji szaporodás iránt veszköz számba, tudjuk felfogni az egyke jelenségét nemzeti boldogulásunk és vagyonszerzésünkra nézve.

Az a mindennapi megélhetéséért és családja, leszármazói boldogulásáért küzdő kisgazda, a ki megtörve a napi munka sulya által nem gondolkodhatik a nemzet jövőjéről s az általa olvasott krajcáros lapokból is többnyire csak azt veszi be, a mi anyagi helyzetét szorosan véve érdeket s épen azért csupán a szociáljista frázisoknál készséges befogadója, mindenesetre csupán haraggal nézhet arra a kábatos emberre, a ki neki több gyermeket, evvel több gondot s gyermekeinek kevesebb kilátást a jövőre, hangoztat mint nemeset és

elégedve. Kiténő médiumnak bizonyultam. A hűvös márciusi napok elmúltak s én Varga Ottó 'Oknyomozó történet'-ével kezembem mind gyakrabban szedtem ki a szabádba, hogy magamba szedjem azokat az ismereteket, melyekre egy maturus ifjúnak föltélen szüksége van.

Igaz! majd elfelejtetem megmondani, hogy a kapott tíz forintból még azon éjjel éjjeli zenét adtam szívem legjobb tündérének. Van is egy emlékem arról az éjszakáról. Mikor javában húzta a cigány a 'Csak egy kis lány van a világon'—t, az emeleti ablakból egy szegfű esett lábaimhoz. Főlemelten s áhitattal vittem ajkaimhoz. Másnap reggel ugyan kissé fúltságosan fonyadtanak találtam a szegfűt, a mi egy pillanatra azt a gondolatot keltette bennem, hogy hátha csak a szél fujta te ezt a hervadt virágot az ablakpárkányon álló cserépekből, de a másik percben méltatlanokodva bocsájtottam székem ezt a badar gondolatot. Nem, nem! Ó jutalmazta meg lovagját ezzel a virágszállal!

Most is itt van a fiókomban a többi 'emlékek' között.

Varga Ottónál hagytam el előbb. Isten különös jóvoltából az Erzsiek tanója épen

jót és szidia őt, midőn előrelátással azon küszködik, hogy egy-két gyermekét minél jobb módban hagyja. Sohasesm tudja fel fogni az urak beszédének magasabb moralitását, saját erkölcsi felfogásával nem találja eljárását ellentétesnek s így kételeg keinek benne az elébe állított elvek igazságra íránt, ellenkezés a magasabb osztály tanácsadóival szemben, a mitől gyanu kél, hogy az eszme csak az illető osztályérdeket szolgálja és így nem jót szül a 'küzdelem', hanem épen odavezet, a hol való lételegelőnkben tapasztalhatjuk, az osztály öntudat és ellentét fejlesztéséhez.

Nem állíom én távolról sem, hogy az egyke hangoztatása minden gazdánál ilyen eredményt ér el, mert bizonyára vannak ma már olyanok — kik magasabb szempontból is képesek gondolkodni a megértek a nemzeti érdeket, azonban azok kevesen vannak és még kevesebben közülök; kik eszükkel nem inkább saját fajtájuk vezérére, mint a műveltebbek eszmeinek szerény befogadói és jóakarú terjesztői akarnának lenni.

Igy vezet egy szívet érintő jelenség hangoztatása és károsnak feltüntetése részben osztályharcz keltésére és ellenkezésre, holott csak jót akar.

De evvel meg kell küzdenie minden kezdő mozgalomnak, amely melyen rejlt és vitális-okokból fejlődött káros jelenség le küzdését tűzte ki célul. Am ha helyesen vezetett a mozgalom, akkor az ilyen ellenkezést le kell, hogy győzzön, a megtámadott osztály kiválóbbjait is magához hódítva meg kell küzdiőni diadalmasan az értelmelen félremagyarázással. 'Es ha egyszer tudott hatni a kis gazdák értelmére az okok felfedése, az eszközök felfedése és a cél igaz értelmezésével, akkor le is győzte az ellenkezést és tovább azután csak azon mulik az eredmény, hogy kellő eredményt bírta-e alkalmazni az eszközt — a cél elérésében.

Ma a cél nem osztályérdek, akkor ez mindenesetre lehetséges és helyes erköly célutadossal fárdozással az egyhangu munkálkodás elérhet, ellenben ha osztályérdeket szolgál a mozgalom, akkor az ellenkezést leggyőzni természetesen nem lehet.

azon a tájon fekődtt, a merre én taunuli jártam. Tanulni ám! De mit?

Az öreg Végth Péter szenvedélyes gazda volt s mint ilyen, leányát is korán hozzászoktatta a gazdálkodáshoz. Erzsi minden reggel hat órák kiséttel a tanya-ra, mely a várostól mintegy 25 percnyire lehetett s ilyenkor én véletlenül mindig arafelé tanultam. Mikor megvillanni láttam a távolban a piros napernyőt, becsaptam Varga Ottót és siettem hölgyem elé.

Egyedül jött mindig. Egy szelid komondor kísérte ugyan, de ez nagyon elnéző gardem volt. Azok óta a feljelítetlen napók óta tudom csak igazán méltányolni a komondorokat. Olyan okos, figyelmes állatok azok.

A tanya szélén volt az Erzsi méhese. Ide térünk be mindennap, mikor már odakünn a meleg kezdett alkalmatlan lenni. Igaz ugyan, hogy odabenn még melegebbünk lett, de az mellesleg. A fő az, hogy a mehes volt az a templom, a hol én oly édes örömet türtem; hogy a szép Erzsi rajtam próbálta ki két fekete szemének, két püta karjának varázshatalmát.

Nagyon boldog voltam akkor. Igaz, hogy Varga Ottó csendes méltatlankodását

Epen ez az erópróbjája ennek a kérdésnek. Minthogy az egyke-eleni küzdes nem osztiájdédek, hanem eminenter épen a kis gazda érdeke, mert hiszen az ő bajai idéztek elő s az ő bajainak orvoslása igazi gyógyszere, tehát minden igaz ember meg kell győződnie legyen, hogy a kisgazdák ellenkezése a kérdés kello ismertetével te- győzhető.

Ez épen a legközelebbi feladata az egyke-eleni küzdelemnek. Hogy ez hogy küzdhető le a jelenség okainak, az el- leni küzdes eszközeinek és céljának ismer- tetésével, lesz tárgyunk legközelebb.

— rf. —

Somogyi Paraszok.

— Török István népsziműve, előadás a kaposvári színházban szeptember 27-én. —

Ha van az irodalomban nagy vállalat, akkor a mi erős koponyájú és merész írónk: Török István, valóban az irodalmi nagyvállalkozók közé tartozik. Könnyű szerrel be- kap a legnehezebb problémákba, öntudatos könnyűséggel oldja meg meg a legnagyobb koncepciókat, nem tekint formákat, megveti a conventiót, a szabályt, alkotásában nincs semmiféle megalkudni akaró szá- mítás, céljában, törekvésében csak az vezet, hogy az a mit feldolgo- és megcsinál, az ne legyen mintázott, elcseszt, betanult, hanem önmagából alkotott eredeti és igaz, és igazsá- gában is új. Az ő kohójából csak tiszta és szédítően komplikált ötvös- mű kerül elő. Az aztán az ő tragi- kuma, hogy eme nagy vállalatiban őt is nyomom követi — mint sok magyar író — az újított és fel- találókát érni szokott vád, gúny, sokszor a lenézés és irigység.

Török István darakjának bemu- tatója — mint egyik törhetetlen híve és tisztelője városszerte plakátokon hirdette «Somogy megye ünnepe» — f. hó 27-én volt a kaposvári szin- körben. Százával tödult az szin-

a színházba, melynek utolsó zugát is megföltötte s ha nem is ünnepi de mindvégig kedves, kellemes és néha derült hangulatban kísérte úgy figyelemmel a darabot. Hogy az több helyen mégis ellaposodott nagyrészt a színészek készületlenségének tud- ható be. Az egész premiere egye- nem egészen jól sikerült főpróba benyomását keltette a figyelmes szem- lélőben, a mit elvégre csodálni sem lehet. A színtársulat fele tényleg másik fele készületben már Pozsony- ban volt. Az elutazás előtti gondok, a csomagolás, az előadás éjjelen való hosszú utazás mind észlelhető volt.

Mindezekről eltekintve, megál- lapítható, hogy Török István darabja értékes mű, mely némi kis módosítá- ssal és simitással megállja helyét. Török István erősen döngötti a ka- putak s ha ezen első, jól sikerült debut-jéből bátorságot merit, fogunk mi még tőle látni, hallani többet és, jobbat is.

A közönség igen sympathicusan fogadta a darabot, szerzőt számta- lanszor kitapsolta és meleg ováció- ban egyesítette.

Mint értesülünk, a nagyatádi ipáros ifjúság is megszerezte a da- rabot és rövid időn belül elismert és bevált műkedvelőivel szíre hoz- za. Ezért magáról a darabról majd más alkalommal.

Wolf Jenő.

HIREK.

— Személyi hir. Pécs Gyula polgári iskolai rajztanár egy évre szabadságra ol- f. hó 28-án Budapestre utazott a tanító- képzőintézeti rajztanári tanfolyamra. Helvét a szabadság tartamára Sárdinecz József okleveles iparművészettel töltötte be az is- kolásukat.

— Kinevezés. A m. kir. igazság- ügyminiszter Fiola Károly tólnatamási kir. járásbírsági díjnokot a helybeli

kir. járásbírsághoz irnokká nevezte ki. — Nagyatád és vidéke gazda- köre. Az izraelita ünnepek miatt az október 5-re összehívott gyűlést októ- ber 7-én délelőtt 10 órakor tartja meg.

— Gróf Széchenyi Ferenc f. Egy álta- lánosan tisztelt és szeretett nemes lelkű főúr mult ki hírtelen az árnyékvilágolt. Egye- nes jellemével és minden iránt érző szíve- vet meghódította környezetének minden szív- ét és gyönyörű családi életével kitűnő pé- ldul szolgál. Temetése f. hó 25-én volt Somogytarnószán óriási közönség jelenlé- tében. A vármegye nevében 'Kaposfj Jenő főispán és Kacsovics Lajos alispán helyez- tek koszorút ravatalára. A gyászoló család a következő jelentést adta ki: Sárvár-felsővi- déki Széchenyi Rezső gróf, cs. és kir. kam. va- lamint fitvérei: Ernő cs. és kir. kam. tart. huszár főhadnagy, Antal cs. és kir. kam. tart. huszárhadnagy, Frigyes cs. és kir. kam. tart. huszárhadnagy; Menyei: Széchenyi Rezsóné szül. Herberstein Mária grófné, csillagkeresztes hölgy, Széchenyi Ernőné, szül. 'Sennyey Mária báróné, csillagkeresz- tes hölgy, Erzsébet-rend tulajdonosa, Szé- chenyi Antalné szül. Wenkheim Krisztina grófné; Unokái: ifj. Széchenyi Rezső gróf, Széchenyi Toinette, Ilona, ifj. Ferenc és Károly grófok; valamint a nagyszámú un- konok nevében megtört szírvél jeltent szre- tetet atyjunknak, a legjobb nagyatyának és rokonnak Sárvár-felsővidéki Széchenyi Fe- renc gróf a magyar főrendiház örökös tag- jának folyó hó 23-án, 3 órakor, életének 74-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak drága teemei f. hó 25-én déli 12 órakor fogtak beszen- telteni és a helybeli családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozatok f. hó 26-án reggel 9 óra- kor fogtak a helybeli, csokonyai és barsi templomokban bemutatattani. Somogytarnó- szán, 1908 szeptember 23. Béke porára, ál- dás emlékére!

— Rendet a takkötelesen beiratására. A kir. tanfelügyelő elrendelte, hogy az áll. elemi iskolába eddig be nem iratott tankö- teles gyermekek szülői a beiratás szigo- ruan utasítassanak s akik ezen utasításnak pár nap alatt eleget nem tesznek megbün-

véltem néha hallani, mikor a méhkas szalma- ágyán ülve «beszédgettem» az édessel, de a kis-méhcskék zümmögése közben aka- ratalanul is elhallgatott szegény Ottó.

Akkor tapasztaltam, hogy a méhek igen elnéző, udvarias teremtményei az is- tennek. Meg nem zavarták volna boldog együttlétünket valami prózai csipéssel a világért sem, hanem zsongtak, szerelmek- kedtek körülötthünk ők is. Mi mégis féltünk tőlük s hogy esetleg ne érjen valami ka- tasztrófa, előkerestünk az egyik zugból egy olyan rajfogy hátót, a mely elég nagy volt arra, hogy mindkettőnk feje beleferjen.

En haladtam igen szépen. A szerelem apró axiómái sokkal könnyebben megmarad- tak fejemben, mint a vérszerződés pontjait. Hát még az aranybulla! Ju!

Burkus, a komondor mint valami török hárem ör, kint fekdít mindig a méhkas asztala előtt.

Egy szép napon ismét együtt voltunk. Fe- jünkön a rajfogy hátó s a méhcskék mint- ha ma még szerelmesebben zümmögtek

volna... A kíséletezés fölöttéb előhaladott stábiómában volt...

Egyszer csak a Burkus odakünn vi- dám utagásban tört ki.

— Jézus, a pápa!

Igen a pápa jött. Végh Péter hírtelen benyitott a méhesbe. Két szerencsétlen lény akkor igyekezett volna kihuzni a fejét a rajfogy hátóból, de az a máskor oly szót- fogadó jószág most sehogy sem akart en- gadedmeszködni. Ugy kellet összehépn.

Az öreg Péter összeszidott amagy ma- gyarosan. Holmi zsebkendőről, könyvekről beszélt főképen. En szegyegekzeve néztem Varga Ottóra, ki körülövendve pillantót rám vissza. Aztán Erzsit vette elő. En kismo- polyogtam ezalatt a méhesből s csak egy indiskrézt szellő hozta fülembé Erzsit egy mondatát:

— De pápa, hisz látod, hogy még gyerekek...

Akkor beszéltem utóljára Erzsivel s mintha tudtuk volna, hogy többet nem ta- lálkozunk, azon a reggelen mondtunk egy- másnak legtöbbit...

Két nap mulva levizsgáztam s készül- tem haza, a vakációra. Mikor fölmentem Véghkéhez bucsuzni, azt mondták, hogy Erzsit nincs otthon. Megjegyeztem, hogy mi- előtt fölmentem volna, alapos kémszemet tartottam, nehogy az öreg Péter valahogy lotthon találjam. Nem szimpatrioztam az öreggel.

A mama hidegen kívánt sok szeren- csét az életben, én pedig elszorult szívvel bándukoltam lefele a lépcsőn az ötperces vizit után. Mikor az utcára értem, megzör- rent fölöttem egy ablak. Fölmentem. Ó volt Csókot intett rózsás két ujjával! Bizonyo- san be volt zárva.

«Dömjén Béla és Végh Erzsike jegyesek.» Itt felszik előttem a fehér pa- pirlap s vele mintha valami régen érzett illat költözött volna szobámba. A bohó, oly boldog diákélet gyöngye illata, melyet csak néha-néha sodor szobámba az emlékezés szelloje.

P. Nagy Sándor

teendő. Ennéfogyva ez uton is figyelmeztetik a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket, az iparosok és kereskedők pedig tanonczaikat azonnal beírassák, nehogy büntetés érje őket.

— Nemzeti címer és lobogó a somogyi iskoláknak. Megírjuk, hogy az új népoktatási törvény értelmében minden iskolát el kell látni nemzeti címerrel és zászlóval. Apomyi gróf közoktatási miniszter már megküldte a zászlókat és címereket vármegyénk közoktatási bizottságának, hogy ossza szét az egyes tanintézetek között. Szétosztásuk már legközelebb meg fog történni, hogy minden egyes ünnepélyes alkalommal nemzeti zászló díszítse az iskolákat.

— Új vasútvonal Somogyvármegyében. Franz Lajos és fia nagykánizsai cégnek a kereskedelmiügyi miniszter előmunkálatai engedélyt adott a m. kir. állami-vasutak Csurgó állomásától Idrósbéresig vezetendő helyerdekü vasútvonalra.

— A veszett kutyák megfigyelése. A földművelésügyi miniszter rendeletet küldött Somogyvármegyéhez, amelyben megszorgítja a veszettség esetén érvényben volt rendszabályokat. E szerint a jövőben a pecérek által elfogott amaz ebek, melyeknek tulajdonosaik jelentkeznek, nem mint eddig 30, hanem 90, továbbá 3 nap helyett 21 napi megfigyelés alatt tartandók.

— Verekedés. Mult hó 25-én délután Borbás Illés görgetéji lakossal, a görgetéji szőlőben lévő pinczejél fia Borbás István összeveszett. ki atyját eleinte puszta kézzel, majd később egy hatalmas szőlőkaróval illegette. Azonban nemsokára rá — már mint egyetértésben élő apa és fia, — mentek haza a szőlőből, nem is említi fel a pinczénél történteket. Hazatérésük után a fiuban ismét felébredt a verekedési vágy, egy karót ragadva fel atyjára akart támadni, azonban az apa hogy fiat általmatnána tegye, a kezében lévő löfégyverrel rá lőtt s annak jobb kezét csuklóban meglötte. A fiu eszméletét elveszítette és sebéivel a kaposvári kórházba szállították. Borbás Illés súlyos testi sérítés vétsége miatt a kaposvári kir. ügyészségnél feljelentették.

— Dohányjövédéki kihágás. Cszizmadia József labodi lakosnál a csendörök egy kihágás miatt házkutatást tartottak, amely alkalommal névezett padláson 6 klg. száraz dohnynt találtak egy zsákbán elrejtve. A csendörök vallani kezdték Cszizmadia, ki törődékben előadta, hogy a dohnynt nem ő, hanem édes anyja hozta a kislábodi határban lévő dohányföldről, ahol anyjának Horváth János nevű özvegy adta. Horváthot és társait kihágásért feljelentették.

— Mult hó 23-án Ruha György és Hegyi Istváné nemesdedi lakosokat a csendörök épen akkor érte utól amidőn nevezettek közl. Ruha 14 Hegyiné pedig 11 kgr. leveles dohnynt vitt, a Felőseséghez tartozó télaggyár mellett dűlőben. Nevezettek minden kérdés és vallatás nélkül beismerék, hogy a dohnynt Mike községben egy ismeretlen dohánymelőlőt vetők elárusítás végett. Később még azt is beismerék, hogy dohánycsempészséüből tarjakk fennmagukat, amiért is feljelentették őket.

— Nem írják ki az adós nevét. Az új végrehajtási törvénynek egyik gyöngé és elismerésre méltó intézkedése, hogy az árverési hírdésekben nem írják ki az alperes nevét. A hivatalos lap-árverési rovata

mely eddig nagyon olvasott, érdekes hírlapi rovat volt végkép elveszti most az érdekességét. S azoknak a nevezettségének, akik ebben a rovatban való sürü szereplésükkel tettek bizonyos hírnevre szert, más uton kell most a hírességük keressniök. Lapunk két legutóbbi számbában is már az alperes neve nélkül jelentek meg az árverési hírdések.

— Lopás. Fodor József kislábodi lakos kertjéből f. hó 24-én éjjel többféle vete-ményt ismeretlen tettes ellopott. A nyomozás utján kiderült hogy a lopást Cszizmadia József 19 éves suhané labodi lakos követte el több társával, Akiiket lopásért a kir. járásbírógnál feljelentették.

— Tíz. Mult hó 28-án reggel 4 órakor Ringaszentkirályban Petes Illés portáján tíz ütött ki. Leégett nemsak Petes, de még a szomszéd Nagy József háza is. Petes lakója Sloszer Jánosné ijedtében a kálgalukba bujt, ahonnan sulgós égési sebekek húzták elő. A kaposvári kórházba szállították élvészélyes sérüléseivel, azonban élethez kevés a remény. A tűz oka eddig még ismeretlen, valószínű azonban, hogy gondatlanság folytán keletkezett. A kár nehány ezer koronára rug.

— Ödvös ajánlatok a postán. A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter rendelete következtében f. év októbertől kétszázötven pénzeslevélbörítők hozhatnak forgalomba egyelőre próbaképen, de ezen börítők csakis a kincstári nyomdából szerzendők be. Továbbá a kereskedelmi és belügyminiszterek együttes rendlete értelmében az ipari és kereskedelmi alkalmazottainak betegség és baleset esetére megállapított állandó vagy ideiglenes járadékait vagy pénzbeli segélyt és végkielégítést a községek közvetítésével a m. kir. postatakarékpénztár fogja kifizetni a közvetítő postahivatalok utján. A rendelet kötelezi úgy az Országos munkásbetegsegélyező, és baleset biztosító pénztárakat, hogy a postatakarékpénztárnál cheque számlát nyissanak s gondoskodjanak elegendő fedezetéről. A járandóságok folyósítása a postatakarékpénztár cheque könyvecskének úrlapjai felhasználásával fog történni s az eset körülményeinek megfelelő fizetési feltételek meglétét (u. m. öveztség, munkaképzettség, ételbent, segélyre szorult állapot) a községi előjáróság a fizetési utványon hátlapon szokásos módon fogja igazolni, teljesen díjtalanul, míg a postatakarékpénztár a járandóságok közvetítéséért s az ellenőrzésért a rendes cheque és clearing forgalmora általában megállapított díj és jutalékon kívül a fizetési feltételek szerint külön jutalékok számít fel, mely a biztosító pénztár számlájának tétlérére jutik s viszont a postatakarék szavato a chequen közlő címre történt kiutalásért s pontos kifizetésért; a postaközégek s a községi előjáróság a kifizetés illetve igazolások körül elkövetett mulasztásokból folyó károkért a postatakarékpénztárnak anyagiilag felelősök. Az állandó járandóságokról kibocsátott chequek a kibocsátására jogosult sajátkezi aláírásával is ellátandók s ez aláírások a postatakarékpénztárnál 3 egyenlő példányban bejelentendők s az aláírásban bekövetkező minden változás alkalmával a bejelentés ugyanilyen módon megújítandó s a postatakarékpénztárhoz pontosan minden a járadék beküldendő, mely az uty fizetési utványoknak oly időben való elküldéséről gondoskodik, hogy azok rendes körülmények között azon postahivataloknál, melyeknek kézbesítési kerületeiben a címzett

lakik, esedékesség napján kézbesíthető legyen.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 27-iki száma a mult napok legnagyobb aktualitásának, a veszprémi hadgukorlatoknak szentelt tere java részét; a nagy eseményt egész tömeg szét és változatos képpel illusztrálja. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán pompás visszaemlékezése „Mikor a császár királynak készül“ czimmel, Jakab Odón humoros elbeszélése, F. Kaffka Margit és Balla Ignác verse, Lemaître francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: az új szemészeti klinika, Lánycz Ilka és Takáts Mihály arczképe, Pataky László művész rajza, Majda János szobra, képek Józsa Károly műveinek kiállításáról; tárczák a hétről s a rendes heti rovatok — Irodalom és művészet, Szakjártás stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyvedre négy korona, a „Világkrónika“ val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV, Ugelet-u. 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve két korona negyven fillér.

— Nagyrétkü Ajándékot ígér olvasóinak a közlegő karacsongy alkalmából. „Budapest“ pol. napilap kiadóhivatala: A legnagyobb magyar költők egyikének Vörösmarty album művészeti kivitelű rajzokkal, a költő életrajzával, eredeti kézirásnak faksimiliével, az eddig megjelent emlékművei ismertetésével és a Budapestben felállított emlékszobor huj lenyomatával pazar kiállításban jelenik meg, igazi díszes természet intellgens ember asztalának. A „Budapest“, rendes előfizető ingyen kapja, az újonnan belépők abban az esetben, ha legalább egy fél évre egyszerre fizetnek elő és további fél évi előfizetésre kötelezik magukat. A „Budapest“ et külön dícsérni felesleges különösen ma midőn főbb mint 30 éven áll hirdetett eszmék megvalósultak és a függetlenség 48-as párti víza a vezérszerepet. Munkatársai a legelső írók és politikusok azért hrei a legfrissebbek és legmegbizhatóbbak. Minden rovata a legnagyobb gondtal van szerkesztve úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a „Budapest“, kiadóhivatala Budapesten IV. Sarankjuts utca 3 szám.

721 sz. vntó. 1908.

Árverési hírdetmény.

Alulírott bírósági végreható az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényeszkén 1908. évi 8326 p. számu végzése következtében Barakonyi Károly ügyvéd által képviselt Nagyatádi takarékpénztár t. javára 250 kor. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás utján fel fogott és 1310 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. különféle férfi és gyermek ruhák nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbírósg 1908. évi V. 438/2. számu végzése folytán 250 kor. tőkétvetelés, ennek 1908. évi május hó 30. napjától járó 6% kamata, 1/5 váltóidő és eddig összesen 72 kor. 85 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Nagyatádon (Széchenyi-tér 21. sz.) leendő megtartására

1908. évi október hó 2-ik napján d. u. 3 óráig

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatal-

nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet igényelők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előírt ingóságok mások is le- és felülfoglalatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi szeptember hó 18. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

Felelős szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

HIRDETÉSEK.

MELLER SÁNDOR

fodrász
NAGYATÁDON.

Van szerencsém a n. é. hölgyvilág b. tudomására hozni, egy évig Berlinben szerzett szakmerőretem azon szerencsés helyzetbe jutottak, hogy a hajmunka terén a legmesszebb menő kívánalmakat kielégíthetem.

Ugyint hajtonat, frizzetta, einlag természetes hajból, férfi paróka, emlékeknek hajcsokor művészies kivitelben.

Kegyes pártfogásukat kérve

tisztelettel

MELLER SÁNDOR.

(Diszkrét kiszolgálás.)

Gabona-piac.

Rotter. Bernát nagykereskedő jelentése.

Nagyatád, 1908. szeptember 24-én.	
Buza	— K. 20.80 20.40
Rozs	— „ 17.— 16.40
Árpa	— „ 14.— 15.—
Zab	— „ 15.— 14.60
O-Tengeri	— „ 17.60 18.—

Ház eladás.

Nagyatádon a járási takarékszövetkezet közelében, Iskola-utcában a **Valcsics-féle ház eladó.**

Értekezni lehet:

VALCSICS JÓZSEF

asztalosmesternél.

Tüzifa eladás!

A barcs—pákrácsi vónal bastai állomásán vagonba rakva pr: 10000 kfg.

I. oszt. bükhasábfá 110 korona

I. „ gőmbfa — 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja:

== DRENDÁ FERENCZ, ==
tüzifakereskedő és termelő

== PÉCS. ==

! Ház eladás !

A zrinyi-utcza 328. sz. ház melléképülettel és nagy kertel jutányos áron **eladó.**

Az érdeklődők **Benyák Jánosnál** bővebb felvilágosítást nyernek.

Hirdetéseket elfogadunk
intányos áron

a kiadóhivatal

BOHN M. ÉS TÁRSAI

- NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. -

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TEGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

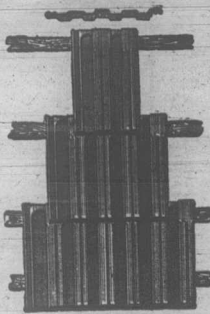
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

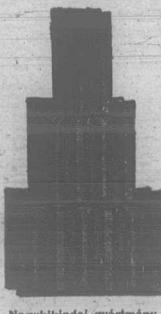
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek. Legelőcsőbb legszebb tetőzet.

Képes Árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.

Seb. biztonsági préselt átfedő cserep 233. sz.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ * KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA **NAGYATÁD.**

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeljait a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alakú cipők elkészítését.

RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész. árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revolverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.
Mindennemű takaréktűzhelyek.
Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡≡

Építkezési anyagok: Mész, cement, aszfalt és kátrány term.
Épületfa, deszka minden méretben
¹ felsőmagyarországi faszindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktárára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, ÍRÓ-
ES RAJZSZER ≡
KERESKEDÉS.**RAKTÁRON TARTOK:**

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ivlevélpapirt. Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszerkeket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb béli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolesőbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott Benyák János könyvnyomdájában Nagyatádon 1908.

497

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDEKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDEKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizelési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., ny-
gyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTİK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fördö-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatadla küldendőek

Szalmatűz.

Volt egy tavasz nem rég, amely a magyar nemzet számára sötétebb, borúsabb lón, mint a legködösebb ősz. Az 1906. év márciusa meghozta a melegebb napsugarat és langyos szellővel elfújta az égboltozatról a hóval teli felhőket, de nem hozhatott derűt az érezni tudó, a hazájuk sorsáért aggódo magyarok szívébe. Már egy évnél tovább vívtuk a nemzeti küzdelmet és egyedüli fegyverünk a törvénykönyv volt, amelyre a magyar király megesküdt. Már-már úgy látszott, hogy ellenségeink eltértek a törvénytől s a fegyver kihull a kezünkől. A férfiak már elcsüggedtek az alkotmány-nak, a nemzet jogainak védelmében s a vezérek tanácstalanul álltak. Akkor sugallta a tavasz teheltete lelkes magyar nőknek egy új fegyver gondolatát.

Szabadságunk harcaiból a magyar nő mindig kivette részét. Az 1906. év tavaszán is így történt. Magyar nők kezében fegyverré vált a tavasz virága, a legmagyarabb virág, a tulipán. Politikai téren reménytelennek látszott a nemzeti küzdelem. Társadalmunk legelőkelőbb hölgyei, tulipánnal a kezükben a magyar társadalom mezejére tereltek.

Akik a tulipán jegyében egyesültek, először is magyarabbá akarták tenni társadalmunkat, mint a minő volt eddigéig. Mert ebben a hazában a szabadság első feltétele a magyarság. Ez a haza szabaddá lesz, mihelyst igazán minden ízében és minden zugában magyarrá lett. És minél inkább eltávolodik a magyarságtól, annál inkább eltávolodik a szabadságtól is.

Nő a férfit — azt mondják — mindenre rá tudja venni. Hát vegyük rá őket, hogy magyarok legyenek.

Mert nem vagyunk eléggé és nem vagyunk mindenben magyarok. Sem szóban sem gondolatban. Nem vagyunk azok izlésünkben és kedvteléseinkben, nem vagyunk azok ismereteinkben. Még a betévo falatunk sem eléggé magyar.

Nincs több olyan botor nép, mint a magyar, mely legadázabb ellenségének adná oda minden keresményét, ahogyan n a osztráknak adjuk. Majd ha beteggé tesz az osztrák cukor, mely véletlenül gyomrukba került, majd ha véresre törő labékat az osztrák cipő, majd ha égeti testünket az osztrák szövet, mint a hogyan hajdan Heraklest égette a Nessos vérével szennyes ing; majd csak akkor leszünk kézszen egy jobb, az elmúltnál sikeresebb nemzeti küzdelemre. Peddig

akkor sem fogunk egyebet tenni, csak a költésőni adjuk vissza azért, hogy az osztrák szövöszék minden kattogása a magyart szidalmazza. Csak azokon a szövöszékeken mulik a függetlenségre való minden törekvésünk sorsa. Azért nem vezethetik magyar nyelven harcra a fiainkat, azért nem védheti vámsorompó a magyar termelést, azért nincs magyar bankjegyük, azért titkolja el külföldi képviselőitünk minden ága a magyar nemzeti államnak még a létezését is, hogy az osztrák posztót s az osztrák iparnak minden egyéb silány termelését el lehessen magyar piacokon helyezni.

Tartsunk hát távol a testünkől, lelkünkől mindent, a mi nem magyar! juttassuk magyar termelőnek a szükségleteinkért kiadott fillérek; fokozzuk és oltalmazzuk minden téren a magyar termelést az idegen versennyel szemben. Ez válják szilárd elhatározássá, szent fogadalom-má minden magyar ember és főleg minden magyar nő lelkében.

Türelem és kitartás, — nem voltak magyar erények a multban. De magyar erényekké kell válniok, ha itt a Kárpátok koszoruján belül nemzetként akarunk élni továbbra is. Ez vagy az a magyar cikk már itt vagy ott elfogyott, talán várnia kell, míg újat alkot a gyáros: Vár-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Régi szobából. . .

Aranycirádás ében fából
Készült az öreg zongora,
Chopin bájos nászindulóját
Rajta tanulta Nagymama. —
Élebe ült galambösz fejfel
Végig futtatta rajji! a kezét
Tél a tavaszban, ősz a nyárban,
A mulandóság szerzetét,
A mulandóság szerzetét. —

Rokokló idők remült lelke
Zajtalanul felénk suhan,
S a vén zongora poros hangját,
Ketten figyeljük szótalan. —
És a zene naiv melodijája
Eszembe juttat egy mesét;

Mondogatom magamba százsor:
»Hogy ez az élet oh mi szép,
Hogy ez az élet oh mi szép.«

Uj időknek, uj tavaszára
Eltűnt immár a nagymama
Am a multak emléke gyanánt,
All még az öreg-zongora.
Péniek napon, úgy néha-néha,
Meggpattan benne egy-egy hur.
Megrázkodom tudom előre:
Valaki közülünk kimul,
Valaki közülünk kimul. —

A város. . . .

Hajlanodik! A lilaszínű ködből,
Előtakag sok szmes sugár,
A levegőben fűszeres illatok,
S uj tavaszoknak mámore jár.

Messe nyugaton, hol nagy piramisként
Szürke kőház sok, mered égnek.
Mint éjei lepkék nappali fényhez
Futnak oda pusztai népek.

Alkonyodik! A napnak titkadt fénye
Bájkálva jár az uj utcákon át.
Mikor a város valamennyi sarkán
Kinyitják a gyárak kapuját.

Szomora ménetben siet sok ember
S meredten bámul tul a falakon
Hol uj tavaszoknak mámore száll-száll
S a buza érik az avaron.

Bertalan István.

Somogyi parasztok.

(Török István népszimnive)

Míg a sajtóban, a színházakban a val-
ságra jutott népszimni újáteremtéséről,
megjuhosodásáról, hallunk komoly de meddő

Sirolin

Hasznos az öregségi és a testület, megcsinál-
tató a köhögést, vándorlat, éjjeli zúzdás.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan ténár és orvos által naponta ajánlva.

Mintohgy értékesen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenkor
»Roche« eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerár-
ház. — Árs listámat 4-nyelven.

junk százsor inkább, semmint olyasmi jusson otthonunkba, amin rajta van az ellenség kéznöme. A magyar termelőnek készlete ma még hamar kimerülhet, még nemrég aggodalommal látta felhalmozódását az árúknak, amiket senki sem keresett. A mi kitartásunk, az állandóan megmaradó nagy kereslet batorítja őt, hogy ezentul sokkal nagyobb termelésre készüljön-e. Csak néhány évig lobogjon a lelkesedés lángja az iparvédő mozgalomban, úgy, ahogyan a tulipán mozgalom kezdetén lobogott és a magyar termelés megkéttszereződik, az új magyar gyárak százként fognak előállni. Ne pusztítson el bennünket százados bűnik, mely annyszor veszünk el okozta: a pillanatra fellobbanó és évekre elszunnyadó szalmatűz!

Egyke.

II.

Az egy gyermekrendszer social gazdasági jelenség, célja a családi életnek olyánra a természettől eltérő szabályozása mely bizonyos gazdasági eredményhez vezet. Ezen eredmény, illetve cél annak biztosítása, hogy a *leszármazó legyalább olyan anyagi körülmények között legyen, amilyenben szülei élnek.*

Az egy gyermekrendszert erősítő olyan indokok is, mint a szülői kiadások kissébb volta, az asszonyok kéngelme és kívánsága de ezek csak mellékes körülmények, melyek előmozdítják a jelenség terjedését, de elő nem idézik a jelenséget.

Hogy egy aránylag nem magas kultúrsvonalon levő népréteg természetes ösztönöket oly rendszeresen leküzdő intézkedést honosít meg, ahhoz igen erős etikai és anyagi okok szükségesek s ilyen ok csak egy van s ez a fentiek.

Míg tehát egyszert csodálatos erő kell hozzá, hogy egy alsóbb népréteg ilyen intézményt meghonosítson, másrészt aránylag magas értelmi erő kell ahhoz, hogy az ér-

zelmi momentumok, melyek az intézkedés ellenmondanak elnyomja, sőt idővel az érzelmet hozzá idomsita, a mint azt a mi kispolgárságunknál látjuk.

Mindent összevetve konstatálnunk kell, hogy egy igen erős hatásokon felépült melyen gyökerező jelenséggel állunk szemben mely valószínűleg lassan és igen kényszerítő okok alapján tudott szokássá válni s melynek megszűntetéséhez tehát épen olyan erős hatások kelleneek s még azoktól is csak lassu változást várhatni.

Az eredetileg vágyaiban csak a kényszer által korlátozott ember nemi ösztöneinek kielégítésében a természetes hatásokon kívül gátat nem ismer. És ilyen gátat annál kevésbé alkalmaz, minthogy ismerete is kizárja, hogy a sok gyermeknek életét vegye. Ezért létezik s létezik ma is primitív népeknel a gyermekölés, mint a preventív gát nem tudása folytán utólag alkalmazott eljárás.

Azonban a gyermekölés is kényszerítő anyagi körülmények következménye. Rendszerint az alacsonyabb népfajok nem törődnek a gyermekszaporulat nagyságával merít akár kedvező gazdasági helyzetük folytán munkával, akár pedig rablással megújítják szereznit a módot gyermekeik korlátlan számban való ellátására. Mint felnőttek pedig nagyon értékesek e gyermekek főleg a férfiak (ezért ölik meg csak a teánygermekeket), mert a hadi, tehát zsakmaugólisti siker bizony mindenkoron függött a harc-képes nemzedék számától.

Nagyon távol esik, a kultura sokkal magasabb fokára az a nép, mely gyermekáldását ismét szabályozni kéngtelme anyagi kényszer folytán.

Mert — ha csak természetes helyzet nem izolálta a többi néptől — a multban mindenütt dúló háborúk, szerencsétlenségek és ragályok óriási mértékben ellensúlyozták a természetes népszaporodást. Mindig a munkaerő hiányzott, soha a munkaalkalom s minden egészséges kézre volt dőgő elég csak akadjan rá vállalkozó.

Honalapító őseink, mint különösen aféle nomádok, nem helyeztek semmi értéket a földre, csupán a munkáskéz számított, mert allataik számát és megművelt

földjük terjedelmét a rendelkezésre álló szorgaszméletet szabta meg és kétszer annyi szolgának is tudtak volna műnkát és megművelésre földet adni. És bár idővel a nemzet kiváló osztálya felolagta az egész ország területét és gondosan örökösítet is földbirtoka terjedelme felett, ezt csak abból a közvetett indokból tette, mert a földes uraság tette a rajta lakók-urává. De igazában alig volt értéke a jobbjagy nélküli földnek s mennél lakottabb volt valakinek birtoka, annál nagyobb volt értéke. Hiszen még a XVIII. század végén és a XIX. elején is ha valamelyik nagjur hatalmát jelezmeni akarták, nényazt mondták, hogy hány ezer holdja van, hanem hogy mennyi faluja.

Szóval ugyszólván urbérés rendszerünk megszűntének idejéig volt föld bőven a kínálkozó munkáskéz számára és nem hogy nem tudott volna telket adni minden jobbjagyjának a földesur, hanem még szivesen adott volna földet, ha érte ember jelentkezett volna.

Ilyeténképen nálunk a XIX. század közepéig nem lehet arról beszélni, hogy a mai kispolgárságot alkotó jobbjagyságot bármiféle indok is vezette volna a gyermekáldás korlátozására. Vagy ha az meg is történt talán itt-ott, de egyetemesebb okok nem merültek fel, s így a jelenség újabb keletű, illetve csak utjabban terjedt inkább el, tehát okai is lényegileg újabban kezdtek csak erőteljesebben hatni.

Sokat emlegették ugyan az urbérésig fennállta alatt azt, hogy a jobbjagy viszony terheessége gátolta a gazdasági haladását a jobbjagynak és őt renghessége birta s eszébe juthatna valakinek erre visszavezetni az egy gyermekrendszer-eredetét, de rá kell ezzel szembe mutatnom arra, hogy a gyermekáldás azon preventív szabályozása mely a műveltebb népeknel a vadak gyerőltetés helyébe lép, magas és erős kulturál tételek fel követőjelett, olyat melybe jobbjagynak 100 évvel ezelőt még semmi esetre se juttottak, melyben ma is még csak az individualiter és gazdaságilag is érettebb elemek vannak kispolgárságunkból, amit igazol az, hogy ugyanazon osztályunk határozatlan megállapítható módóly azonos gazdasági viszonyok közt élő de kevésbbé

nyilatkozatokat, ime a kaposvári rivalda előtt megjelenik egy bátor, erős koponyájú iró, a ki egy kitünően felépített munkájával bizonyítja, hogy a népszimni irodalom nem a multé volt hanem a jövőé, a ki meglegő inventióly teremtette meg az elavult, a sallangos népszimni formáját. A mult heti bemutató irodalmi ünnepp-számba ment, revelációja lett egy tehetségos jövőjü irónak és bizató perspectivája a magyar népszimni regenerálásának.

Török István szindarabja, a melyet irodalmi osztályozással szerintem közepfajú néprádmának lehet megnevezni az igazi használatlan népeletből van merítve és pedig a most lüktető, lázas és forrongó parasztvilág eseményeiből.

A mező érleli a kalászeit, a fágákat lehuzza a sok gyümölcs, kapálni, szántani s aratni kellene de nincs itthon munkaerő, a férfiak mind kimentek Amerikába. Kiürült az egész község, a vének, agyomorokok, asszonyok s lányok maradtak csak itthon. És mesterlegények, kocsisok stb. ülnek a parasztbirtokokban. Ez az asszony falu. . . Bojtor illésné két év óta várja az urát vissza, a dollárokat a korlátlan lehetőségek

világából. Az adósság huzza, s a birtoka ditlangua megy.

Az utolsó csapat indul Cleviandba. Bojtorné végsőt próbál, levelet akar tőlük küldeni az urának. Megigéri: estére megírja a levelet. De jó a csabítás. Gazdag és szemrevéltly tyukász-legény képeben, aki elhílt az asszonnyal, hogy az ura a bányában meghalt s forró nagy jelenetben megántorítja az asszonyt. A birtokot megakrja venni s belelőni gazdálkodni. Este közeledek. Bojtorné kis fiával iratja a levelet és eközben megjelenik a csabító, beoson a lakásba, s a két év óta meddő várakozásban állt asszony, psychologiailag is megmagárazhatóan mint a himjéty sóvárgó nőstény érlett gyümölcsként hull az izmos férfi karjaiba — elbukik . . .

Ez az első felvonás főcselekménye, a mely mellett a tarka szines népeleti epizódok játszanak le. Így például a legénynek indulása Amerikába, a hol jelen van az egész falu, s a búcsuzásnál a népeleket derült és szomorú megnyúltságával hallatszának.

A második felvonás a falu koresmájában játszódik le. Mulat az asszonyfalu. Ott vannak az új gazdák, a jött ment fér-

fiak, parádés kocsisok, nyegle fináncok, jó szabású csendőrök. Tobzódnak a kéjben itál mellett míg nem mulatás közben három két munkás öltözött férfi jelenik meg . . . az Amerikából hazatért férfiak. Közük van Bojtor illés is. A találkozás rettenetes. Rövid és heves jelenet után magára marad a három hazatért. Az asszonyfalu kiszökődés. Csak a három visszatért marad vissza. Ez után következik a darab legszebb része. Igazi művészi dramatizálás. A három földönfutó kuszor mulatásához fog és kettő azonnal elhatározza, hogy nem maradjon itthon, visszamegy az új hazába. Ezek már socialisták. Illés magára marad és a kocsmárosból megtudja, hogy a feleségének a szeretője benni ül az ő birtokába, az ősi jussába. Még jobban összetört a bányamunkában kifáradt férfi. Meghallni készül, de eljón hozzá a kis fia és a felesége. Következik a leszámolás. Az asszony meggyónta bűnét és megmondja, hogy a tyukászt kikérgette a házából. Bojtor megőrül és haza akar menni. Am de az asszony nem ereszt. Valamit titkol, vagy valami baj van itthon. «Most csak most ne menjén haza, várjon holnap!» Bojtor most már csak azért is hazamegy.

művelt részénél dacára ugyanazon indokok létének az egy gyermekrendszer nincs meg a művelődés emelkedésével épen a gazdasági helyzet kifejlődésével a tendenzia a gyermekáldás megszabályozása iránt jelentkeznek.

Kétségtelen tehát hogy a viszonyok a közelmúltban változtak meg önjáratkésan, hogy a kiskirtokosaink — mert az egy gyermekrendszert eddig nyilván csak ezeknél jelentkezett alsóbb földművelőnépességünk körében — csak nemrég kerültek oly viszonyok közé, hogy megismerve a gyermekáldás preventív szabályozásának lehetőségét, annak alkalmazását a czikk elején jelzett tendenciával magukra nézve üdvösnék, sőt — szükségnek találják.

Mik tehát azon változások, melyek az egy gyermekrendszert közvetlen okai?

Krónika

Török István „Somogyi Parasztok” c. darabjának előadása. —

Egy Kaposváron lakó Atádiótól.

1908. Szeptember eleje: Elterjed a hír, hogy a „Somogyi Parasztok”-at előadják és szerzője somogyi ember.

Szept. 15. A darab ki van tűzve 20-kára előadásra.

Szept. 20. A darab előadása elmarad.

Szept. 23. A darab elhalaszthatótnak ki van tűzve 27-ikre.

Szept. 25. A szerző megérkezik Kaposvárra. (Ünnepies fogadtatása elmaradt.)

Szept. 26. Városszerte óriási érdeklődés mutatkozik a darab iránt.

Szept. 27. d. e. A hír elterjed, hogy az atádiak külön vonaton jönnek az előadásra. (Érthető izgfaltság.)

D. e. 11 óra. Az első 9 sorban az összes jegyek elfogytak.

D. u. 1 óra. Tolongás a pénztárnál. (Megjegyzendő, hogy pénztárnyitást d. u. 6-kor van.)

A harmadik felvonásban megtudjuk a titkok Bojtornének gyereke született kinek apja a „tikász.” Bojtort a nagy fájdalom egészen absorbeálja. Most már ő is újra vissza akar menni az új hazába. A másik kettő már készült indulni és csalják Bojtort hazoizik. És az udvarán megjelenik a „tikász”, hogy követelje a pénzt, „a mit a birtokba fektelett és követelje a gyereket. A két ellenség égő gyűlölettel és vad elszántsággal száll egymással szembe. Birtokra mennek s a ki győz, azé az asszony s azé a birtok. A tikász buzik és szegényeibet elsonfordál. Bojtort illés megnyugodna, de két térsá ismét csatiba Amerikába. És a mint gondolkodik, menjen-e, ne menjen befut a kis fia a kedves kutyájával és tartóztatja: „Ne menjen ed's apám. nézze itt a «Hektor»! A felesége pedig elhozta a rancós gatyáját, a szép somogyi vizeletet s kéréli, bojtort le-á-kék munkás ruhát. E pillanat dönt, bojtort le hányja te magáról a ruhát, melytől viszket a teste, mely égeti a bőrt és — lityhon marad. . . .

Lupus.

Fél 3 óra. A tolongás életveszélyessé kezd válni.

4 ó. 20 perc. Az első sebesülés. Egy asszony a nagy tolongásban rosszul lett és összeesett.

4 ó. 45 p. Kikasztnak egy táblát: A páholy-jegyek elfogytak.

5 ó. 25 p. Rohauok a gyorsvonathoz az Atádiak elé. (Ujra elmarad az ünnepies fogadás.)

5 ó. 45 p. A vonat megérkezik, de az Atádiaknak csak egy töredékevel.

6 ó. előtt 5 p. A pénztárnál oly tolongás van, hogy a rendfenntartására újabb rendőrcsapatok érkeznek.

6 ó. 30 p. Ujra táblát akasztanak ki: Az összes ülőhelyek elfogytak. (A közönségnek az a része, mely nem kapott jegyet, nagy zajjal fázvozik.) (Ujabb sérülések.) A diákság örül, hogy hamarabb fog kapni jegyet.

7 ó. Ujra rohanok a vonathoz, mert jön az Atádiak másik és állítólag nagyobb töredéke. (Ünnepies fogadtatás ismét elmaradt.)

7 ó. 30. A szerző megjelenik a színházban.

7 ó. 45 p. A közönség oly nagy tömegekben töpud a színházba, hogy a rendőrség képtelen a rendet fenntartani. (Ujabb sebesülések.)

8 előtt 5 perc. Az összes ülőhelyek el vannak foglalva, a páholyok kivételével. (Mert a páholyok közönsége csak függöny felgördüléssel szokta helyeit elfoglalni.)

8 ó. előtt 2 perc. A karzat közönsége a legnagyobb fokú nyugtalanságban van.

Pont 8 ó. A zene elhalgat, a diákság bevonul (testületileg.) a páholyok egyszerre megtelnek, a függöny felgördül, a darab kezdődik.

8 ó. 1 perc. Az első „rossze” elhangzása (amelyet még sok követ), és az ennek nyomán felhangzó tetzés nyilvánítás.

9 ó. A felvonás elvégződik, a közönség üvöltésben tör ki, és a szerző nevet kiabálja. (Szerzőt 7-szer hívják lámpák elé.)

10 ó. A második felvonás elvégződik. Az üvöltést már csak a diákság bírja. A közönségen a furdatság jelei kezdenek mutatkozni. (A szerzőt 3-szor hívták elő.)

11 ó. Előkerül a somogyi bicika. (Nevetés 5 perc.)

12 ó. A harmadik felvonás elvégződik. Az üvöltést a diákságnak már csak egy része bírja. (Köztük az atádi diákok.) A szerzőt 5-ször hívják a lámpák elé.

12 11 ó. után A közönség töpud ki. (Ujabb sebesülések törtérmek.)

12 óra tájban. A szerző ünnepiessé szűkebb baráti körben.

Szeptember 28. A város elragadtatással beszél az idény legsikerültebb darabjáról. A statisztikai kimutatások rovatába csak ez állt: A színház zsuflóságig telve volt.

Tehát sikerült.

HIREK.

— Október 6. Ötvenkilenc esztendő rohan el az aradi vesztőhely felett. Ötvenkilenc esztendeje, hogy egy soha be nem hegedő sabbell gazdagabb a magyar nemzetnek a multban is annjura megkintott szive. Legjobb fiait vesztette el az árva, az elhagyott anya. Kötél és golyó juttott osztályrészül a szabadság aposztaimnak, kik ugy szerették ezt a hazát, hogy önönvérünk által váltották meg. A leggyalázatosabb véget rendeltek részükre meg az engedelmét a pribékek; azt hitték, hogy a bitófa megbélyegzi a rajta függőket s ma ötvenkilenc év múlva minden igaz magyar lélek könnyes szemmel keresi a távokban Aradot, annak megszentelt földjét, azt a szűk teret, a hol a meggyaláztatás a megdicsőülést teremtette meg. Csodálattal és bálumattal telik meg a szív, ha beléje dobban október 6-ikának szomorú és mégis üdvösséges emléke. Csak a mai kor gyermeke, az elpuhult, kényelemhez szokott magyar nép érti és tudja, mit érző az a tizenháromnak, akik szerettel, imádatall teljes tekintettel tápud a haza földjére: csodálattal méltó büszkeséggel és rendhittelen bátorsággal fogadták a halált. A XIX. század legrettenetesebb és legigazságatlanabb ítélete nyitotta meg a bebörtönözött magyar szabadság ajtaját. Hosszu évtizedek után ugyan, de legalább a magyarok Istene elég időt nyújtott a megdermedt nemzetnek, hogy tepsedését a hősök emlékével gyogyultassa. Október hatodika adta vissza a magyaroknak az egymáshoz tartozás hatalmas érzetét. Egy ország gyászolta legihűbb fiat. Gyászolja ma is. Kegyeletes szívvel, hálás kegyelettel tűz a szív egy-egy ciprus ágat a vesztőhelyre, a hol a magyar szabadság elveszett, de ahol örökké izzó honszeretet a mai Magyarországot ismét életre keltette. A szabadság a mi örökségünk. Egjen előtte örökké az aradi Tizenhárom emlékének örök lámpája.

— Személyi hír. Kaposty Jeno Somogyvármegye főispánja f. hó 8-án városunkba érkezik, hogy a helybeli főszoigabírói hivatalt megvizsgálja.

— Dörner Zoltán kir. curiai bíró, kir. főrvényszéki elnök Pámal Géza Iroda igazgató kísérletében penteiken és szombaton Nagyatdán időzött a kir. járásbírószálgügykezelésének felülvizsgálatát végezt. Itt léte alatt Dr. Kisely László kir. járásbíró vendége volt.

— Október 6. A Nagyatádi polgári fiú- és leányiskola önképzőköre a dicső halált halt aradi vértanuk emlékére f. hó 6-án d. e. 10. órakor gyászünnepséget tartott. Az ünnepségen Katolta Géza tanár, az önképzőköz vezetője tartalmas felolvasásban emlékeztet meg halhatatlan emlékü vértanuinóiról. A növendékek szavaltak és énekeltek.

— Bimbó hullás. Reményteljes életet tört le a szívós küzdelem után a kemény halál. Kun Róbert műegyetemi halgató. Kun János építész fia Meránban f. hó 2-án el-

hunyt. Hült temetést a család hazahozatta Nagyatádra, hol f. hó 7-én d. u. 4 órakor temették el a közönség őrési részvétele mellett. A család a következő gyászjelentést adta ki: Kun János és neje* maguk, családjuk és az egész rokonság nevében tájékoztatni megőrt szívvel jelentik, a felejt-hetelen jó fiúnak, testvéreink és rokonaink Kun Róbert műegyetemi halgatónak f. hó 2-án Meránban, élete taaszán, 23 éves korában történt gyászos elhunytát. Az Istenben boldogult fölbí maradványai f. hó 7-én d. u. 4 órakor fogtak a nagyatádi községtől temetőből az ág. evang. egyház szertartásai szerint ugyanott örök nyugalomra helyezni. Nagyatádon, 1908 évi október hó 3-án. Legyen könyvli a pihenése, mint nehéz nekünk a távozása!

— **Elmarad** a nagyatádi iparos ifjúság önképző egyesülete által megtartani szándékolt műkedvelői előadás. A próbák is már szerényen folytak, míg mult hetén — nem tudni mi okból — feloszlott a műkedvelői társaság.

— **Anyakönyvezeteli kinevezés.** Somogyvármegye alispánja Plander József somogyzobbi jegyzőségét a somogyzobbi kerületű anyakönyvezetelői nevezte ki.

— **Veres kakas.** A tömegesen előforduló tűz esetek, amelyek a környékünkön fölénnék, nem hagyják városunkat sem érintetlenül. F. hó 2-án d. u. fél háromkor megszólalt a vészjelző harang amelynek hangja nem csak a tűzoltókat, hanem a lakosságot is figyelmeztette a veszélyre. A tűz a Kápolna-utcában lakó Mikovics János kertjében ütött ki, és az ott elhelyezett nagy szalmakazal teljesen leégett sőt tovább terjedt volna a tűz is, ha szorgalmas tűzoltóink meg nem jelennek. A tűzet rövid két óra alatt teljesen eloltották, a mely szintén gondatlanságból keletkezett. Okozói Mikovics János egy kis öt éves fia és ennek négy éves öccse voltak, akik a szalmakazal mellett tüzet raktak és gesztenyét ekartak sütni. A nagy kazal is tüzet fogott és mire észre vették már ányagokban állott az egész. Gondatlanságot a szülők tetik feljelentve, akik a kár... mellett még eme büntetést is megérdemlik, mert az a gyermek nem okozhat semmi bajt sem ha szívesen figyelem alatt tartják. A kár kb. 500 korona.

— **Végrehajtási novella** következtében járásbíróságunkhoz 1440 bejelentés ér bevet a hitelzők részéről, melyek feldolgozásával még eddig nem készült el a kezelőszemélyzet. Viszonyitva más járásbírósgokhoz a bejelentések száma aránylag csekély, ami eggrészt szolid hitelviszonyainkat igazolja, másrészt sokban annak köszönhető, hogy az ahhoz érték által közönségünk önzetlenebben lett informálva a reform jelentőségéről, mint másutt.

— **Verekedések.** F. hó 2-án Tóth Mihály mikeli lakós megverte Svicz Erzsébetet, akire már régebbi ok miatt haragudott. A csendőrk előt beismerte tettét, amiért a kir. járásbírósnál feljelentették.

— F. hó 5-én Szokol Márton és Szokol Mihály babácsi lakosok a helybeli tárgyaláson voltak, ahol azonban — nem tekintve, hogy testvérek — egymás ellen vallották. Tárgyalás után betértek a «Korona» vendéglőbe, ahol a sörös poharak gyors kiürítése után szótvitába keveredtek a tárgyaláson történtek miatt és szidalmakkal

illeték egymást, sőt egy rövid negyed óra múlva már verekedtek. is. Szokol Mihály az öccsét egy sörös pohárral fejbe vágta és fején egy kis nyomot hagyott a tárgyalás emlékére, az utcára is kijötték, ahol a nagyközönség megbotránkozására foglalták előbbi munkájukat, de csak addig, míg a csendőrk meg nem jelentek és a kedves testvéreket fel nem világosították eljárásuk helytelenségéről.

— **Tűz.** Mult hó 26-án Szabás községben Boröczfy József ottani lakos cserépszindellgel fűdött istállójában tűz ütött ki. Az istállóban levő 11 drb szerencsésen kiszabadították a lángokból, azonban egy 6 hónapos nehéz fajta csikó erőse. megsejt. A nyomozás során kiderült, hogy a tüzet Boröczfy cselédje Horváth István okozta, aki az istállóból való eltávoztatok a lámpát égvére hagyta a lovakhoz közel levő ducon amelyet valószínűleg a lovak ledöntöttek és tüzet fogott a ledült lámpa. A kár 400 korona.

— **A vármegye virilistái.** Somogyvármegye igazoló-választmánya október 7-én, szerdán délelőtt a vármegyeház kisertermében ülést tart, amelyen Kacsokics Lajos alispán élnököl. Az ülésen a vármegye legtöbb adót fizető polgárainak jövő évi névjegyzékét állítják össze.

— **Alkalmi vétel.** Aki egy kitűnő elsőrendű, teljesen jókarban levő használt zongorát akar venni, mely távolról elkötözködés nehézsége miatt előadóvá váit, forduljon lapunk kiadóhivatalához mely az érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással.

— **Új ipartelep.** Örömmel értesülünk hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohm-féle téglagyárak most Bekécsabán is nagy szabástelepet létesít. A tulajdonosok elismeri szakavatottságát és erélyességét bizonyjára ezen új telepet is rövid idő alatt elsőrendű ipar teleppé fogja emelni.

— **Leégett szalma.** Mult hó 27-én Kovács Ferenc kisbajomi lakosnak a Csökölly község határában levő szalmája kigyulladt és teljesen leégett 300 koronáértében. A tűz gondatlanságból keletkezett, amennyiben a tulajdonos és fia a szalma összepakása alatt fedellen pipából dohányoztak, amelyből a tűz kipattant és meggyújtotta a szalmát. Gondatlanságért feljelentették őket.

— **Elhagyott istálló.** Darnai János és Kajtács György kaposvári lakosnak a Mike község közelében levő nagyalás puszta táj majorjában a faszindellgel fűdött istálló mult hó 28-án reggel kigyulladt és a bene levő 20 szekér szénával együtt leégett összesen 10000 korona értékben. A tüzet Pap György gulyás ottani lakos okozta gondatlanságból amiért a kaposvári kir. ügyészségnek feljelentették.

— **Somogyban van legtöbb analfabeta.** Andrassy Gyula gróf pluralis alapa helyezett választójogi törvénytervezetének statisztikájából egy föltöte elszámotni jelenségét konstalálhatunk, azt, hogy a dunántúli vármegyék között a legtöbb magyar analfabeta Somogyban van. A somogyi megyei szavazatok száma 103509 és ebből 91.6 százalék magyar. Szóval Somogy magyarság tekintetében első helyen áll az összes dunántúli vármegyék között. Somogy vármegyében 16.759 analfabeta választó van, Baranya vármeg-

gyében 16833, Zalamegyében 27353 Tolnában 14057. De míg Zalában ebből a számból csak 67 százalék, Baranyában 46 — százalék, Tolnában, 40 százalék a magyar analfabéta, addig somogyi megyei 16.759 választó közül 88 százalékot tesz ki a magyar analfabéták száma.

— **Az Én Ujságom.** Apró embereknek készül ez az újság. Övék minden száva, minden sora. Friss híde és viden, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történeti elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságában köveik egymást lapjain. Szerkesztője: Pósa Lajos a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szerelt Pósa bácsija. Az én újságomat Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy út 10. szám.

— **Magyar lányok.** Feltal leányoknak való olvasmányokot, régiati ismeretterjesztő cikket, novellát, verset hoz hetenkint ez a képes lap, amelyg Tutek Anna szerkeszt és Singer és Wolfner ad ki. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt. Eggyfelől, hogy szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől hogy az otthon falai közt átveggyék az iskola nevelő szerepét. Ismeretterjesztő cikkei: a nő kézimunka körébe vágnak, állandó rovat van a kézimunka, kertészet, házi foglalkozások számára. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy út 10.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanulók, jezők, papok vagy oly egynékek, kik a szöleszelhez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megérik vagy ahol a filoxera a szőlőket elpusztította és ennek következtében azok újból lénnének beültetendők, tehát ahol szőlőművelés foglalkoznak: szép állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha „cimjüket beiktatják”, „Hirdetési iroda” Budapest IV. Róser-Bazár.

— **Új idők.** Október elsejével új ényegyedben is a szerkesztőség. apparátusa azon működik, hogy minél változatosabb és előkelőbb színvonalu számokat adjon. Az induló szezon társadalmi, művészeti élete mind nyomokat hagy hasábjain, Szépirodalmi részét a mai magyar bolletristák legjobbjai írják. A szerkesztő Herczeg Ferenc mellett Gárdonyi, Ambrus, Lovik, Bród, Szomaházy, Hellay, Krody, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az Új Idők-be. Az új ényegyed Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollát, gazdag színi elbeszélő-vénáját régóta ismeri és szereti a közönség. Az eredeti regényen kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekeltő és poétikus terméke. A hét aktualisajról eredeti fényképfelvételekkel és Mühlbeck Károly humoros feljecszaival számol be. Ezek a kis karrikaturák hamar megszerezte a közönség-rokonszenvét s immár az Új Idők illusztratív részének külön érdekesege. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona Mutatvány szám kérésre ingyen. Kiadóhivatal Budapest VI. Andrassy út 10. szám.

— **Lopás.** Vizvári község határában a vele szomszédos Horvátországban a Dráva melletti részben a kukorica lopás napi rendszeren. Nap-nap után érkeznek feljelentések a a cendőrséghez, de a tettesek mindedig »szárának megmenekültek. F. hó

2-án is megjelent a vízvári csendőrségen egy horvát ember és elpanaszolta, hogy a kukoricáját folyton lopják. A nyomonzást azonnal megindították és sikerült is a tetteseket Gergulás János, Gerlec Ferenc, Koprovicsanec György és Zalatár József vízvári lakos személyében elfogni. A négy jómódú többrendbeli lopásért feljelentett a helyi kir. járásbírósnál.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

Szóló-
oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,
Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismert levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyoságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

745 sz. vht. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.

évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1907. évi 13236 p. számú végzése következtében dr. Nagy Sándor ügyvéd által képviselt Grósz Izidor javára Pesti Jakab és Pesti Jakabné ellen 150 kor. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfogalt és 619 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m: ruhneműek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbírósg 1907. évi V. 865/4. számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szept.-hó 15. napjától jór. 6% kamatai, 1/2, 1/3 váltódik és eddig összesen 77 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Nagyatádon alperesek üzletében leendő megtartására

1908. évi október hó 13-ik napján d. e. 9 órája

határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőttem ígernek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi szeptember hó 28. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

3296. sz. tkvi 908.

Hirdetmény.

Visonta község telekkönyvei az urbérés legelő részleges felosztása következtében az 1890. 20326. számú szabályrendelethez képest átalakítottak.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítésére és a helyesítési eljárás a nevezett községben

1908. évi november hó 9-ik napján fog kezdődni.

Emellett fogva felhivatnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Nagyatád, 1908. évi október hó 4-én a kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

dr. KISZELY kir. jbró.

Tüzifa eladás!

A barcs—pákrácsi vónal bástai állomásán vagonba rakva pr: 10000 kfg.

1. oszt. bükhasábfá 110 korona

l. „ gömbfa 90 „

10 vagon vételnél árkedvezmény!

Bármely állomásra szállítja:

= DRENDA FERENCZ, =
tüzifakereskedő és termelő

PECS.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

- NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA. -

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

- NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

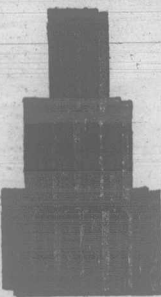
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

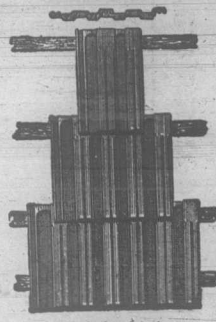
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserepek. Legelőcsőbb legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserep. 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep. 283. sz.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + **NAGYATÁD.**
KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábelül a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek-kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivittelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltnék.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Mindennemű takaréktűzhelyek, Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák Szüretelési cikkek. Gazdasági vetőmagvak. Gabonaszások. ≡≡≡

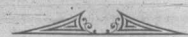
Építkezési anyagok: Mész, cement, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretheben f^{ia} felsőmagyarországi faszindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyraiktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDEÉS.

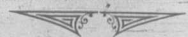
Levélpapírok nagy választékban.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, iatós és ivlevélpapirt.

Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, némkülönbén mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzüntézeti nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készittetnek.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., ny-
gyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

*Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kia dohivatalda küldendősk

Villany.

Míntha zsák utcába kerülünk volna és most visszafelé kellene koncentrálnunk.

Egyik város fejlesztő tervünk a másik után akadályokba ütközik és sok már közel hitt ujitásokról lemondólag emlékszünk meg vagy beszélünk.

A gazdakör akciója folytat már csaknem biztosítottak hittük, hogy legközelebb megkapjuk a telefonkapcsolatot és sajnos arról kellett meggyőződnünk, hogy a posta igazgatóság által közölt és a vidékiekre nézve különösen súlyos díjazás következtében az intézmény nem igen létesíthető.

Most meg azt kell jelentenünk, hogy a tervezett villanyvilágítás elé nem vár akadályok kezdenek torognosulni.

Pedig a legjobb utunk voltunk.

A Ganz-gyár tavasszal kiküldte mérnökét a ki megtekintette a községet, értekezett a villanyvilágítás ügyében a községi képviselőtestület által kiküldött bizottsággal és azt a határozott nézetet alkotta magának mindebből, hogy a községünkben nyereségesen létesíthető egy villanyos telep.

A Ganz-gyár ez okból díjmen-

tesen elkészítette az előleges tervezeteket a község részére, mely tervezetnek lényeges részét annak leérkeztek e helyen közöltük is.

E hó 8-án ismét közöttünk járt a Ganz-gyár mérnöke, értekezett a kiküldött bizottsággal, tüzetesen megmagyarázta a leküldött tervezetet, mely teljesen meg is nyerte a bizottsági tagok tetszését.

Ekkor azonban mi előállunk a létesítés módosítására nézve azzal, hogy a község által e szerint felépített telepet vegye aztán bérbe a Ganz-gyár az évi tőke-amortizációját kitevő évi bérért, mint azt már Keszthelyen, Tapolcán, Nagybányán és még több helyen tette.

Ha ezt a gyár megteszi, akkor igazán nincs semmikockázata a községnek és meg vagyunk győződve, hogy akkor a helyi érdekeltséget össze lehet hozni és a községbelemegy a telep létesítésébe.

A bérbebevétel azonban a mérnök kizártnak nyilvánította minthogy erre ily kis helyen, mint Nagyatád, a gyár nem hajlandó. Az esetben, ha a telep felállításával megbiztatnák, mindenben, még a felveendő kölcsön kieszaközlésében is szívesen közebbjár a község javára a gyár, de bérbe a telepet nem veszi.

Biztosította a bizottságot, hogy a vállalat a községre nézve csak

nyereséges lehet, veszteség nem érheti.

Sajnos azonban, községünk igen szegény ahhoz, hogy a bérlet általi amortizációbiztosítás nélkül a 180000 koronás vállalatba belefogjon.

Nem csak anyagi kérdése az amortizációnak forog kérdésben, hanem még a házi kezelés nehéz és kétséggel fogadott ügye is.

Úgy hogy nagy fordulópontra elé került a villanyvilágítás ügye.

A bizottság nem is akart ilyen körülmények között konkrét javaslatot léni a képviselőtestület elé s elhatározta, hogy csak egyszerűen jelentést tesz az összes eredményről a községülésnek s aztán az határozat az ügy további sorsa felett.

Hisszük, hogy a képviselőtestület további lépések tételét fogja elhatározni.

Hiszem a Ganz-gyár által készített tervek műszaki felülvizsgálás véget még beküldendők a m. kir. kerékesdelmi miniszteriumnak.

Azután nyilvános versenytárgyalás tűzhető ki a villanytelepnek olyatén létesítésére, mely a felépítőt a telep bérletére is kötelezi.

Mindez megtehető a község különös költsége nélkül.

És csak ha ezután nem jelentkeznek érdemes vállalkozó a bérletre akkor lesz majd ismét aktuális kér-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Szegény fogja a madarat.

IRTA LAMPÉRTH GÉZA

A szatmári békekötéssel beesteledt a hajdan fényes kuruczdiacsőségnek örökre.

A majténji sikon elnémult a tóragólat. Elhallgattak a tüzes, viharos harci dalok s a labanczot vérg csipkedő paprikás kurucnóták. Ejnek sóitét évadján, erők rejtejt sűrűjében néha-néha riadt csak fel fájó mélabuval a bujdosó Rákóczi kesergője:

A tábort, a tábort
Zászlóit lehajtja
A majténji páston —
Szegény kurucz tábort
Hajh, Károlyi Sándor!
Hajh Károlyi Sándor,

Károlyi Sándorom!

Hová lett, háová lett

Az én szép táborom?

Károlyi Sándor s a szövetséges rendek hódolati eskült tettek a labanczgenerális, Pálffy János kezébe. S a tábort, a tábort a szép kuruczitábor fegyverét lerakva, szerzteozsolt a négy szél tájaira.

Rákóczi Ferencz a vezérő fejedelem s azok a tisztá rajongó lelkek, akik hozzá mind a végig hívek maradtak visszaautasítván a császár hívó keggelmét, messze idegenben a hontalanság keserű kenyerén édegeltek. Török ég alatt, odalenn a marmora tenger ligetes partjain: Rodostóban. Nagy Bercsényi-Miklós, Eszterházy Antal, Forgách Simon, Csáky Mihály grófok, a két Pápai testvér János és Gáspár, Zay Zsigmond báró, Radalovich apát, szarvosken-di Sibrik Miklós, Horváth Ferencz, Kőszeghy

és Kajdaci a rajongók rajongója, a fényes szellemű, édesszavu poéta: Zagoni Mikles Kelemen.

Maga Rákóczi valóságos kolostori életet élt. Miután utolsó szép reménye is porba hullott, hogy idegen segítséggel még egyszer diadalmasan meglobogtassa a magyar szabadság zászlóját: nagy lelke imádságba-és elmélkedésbe mélyedt.

A mi kis deris-megaranzotta már ottan-ottan a szegény bujdosók egyhangú szürke életét, azt az örökké gavallér Bercsényi Miklós gróf háza árasztotta. Ottössze csendült meg olykor a barátság vidám serlege.

A ház-elleke az élet öszén is még mindig szép szellemes »méltóságos asszony, Bercsényi asszonyom«-vala, aki igen szeretett a társaságban mulatságos dolgokról beszélni, főképpen az ő tavaízi idejében

Sirolin

Remék illóolaj és a hatékony, magában
való a köhögés, székély, által kezelés.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tinkér és orvos által naponta ajánlvá

Minthogy értékelten utánzatolnak is kínálnak, kérjen mindenkor
»Roche« eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Árs 50 pengélet 4 — 5 pengé.

dés, hogy elhatározza-e a község a villanytelepnek mind — a melletti felépítést.

Reményeljük, hogy addig mégis csak találkozik kello' biztosítottok nyugtó hérló.

És ha a bérleti biztosítás nem is sikerül, még talán akkor sem kell bízodalunkat veszíteni s ha megismerkedünk a telep nyereséges voltának biztosságával, sikerül a nélkül is felépíteni a telepet.

Gondos, alapos tanulmány, erős akaratral legyőzheti az akadályokat.

Végül megemlítjük, hogy a Ganzgyár mérnöke innen Barcsra utazott s vetjük az értesítést, hogy Barcsra a képviselőtestület elhatározta a villanytelep létesítését.

— rf. —

Védekezzünk.

Irtá: Gerlóczy Zsigmond dr. egyetemi tanár.

A legnagyobb elővigyázat, a legszorosabb védelmi intézkedések daczára is tartanunk kell attól, hogy a kolerát országunkra is behurcolják és ezért helyenvalónak eldöszérünk látjuk, hogy közönségünk figyelmét a fenyegető veszedelemre felhívjuk. Tesszük ezt azért, mert a hatósági védelmi intézkedések sikere jórésben attól függ, hogy a nagyközönség mennyiben érti meg azok szükségességét és mennyiben támogatja a hatóságot védekező intézkedéseiben. Felvilágosított, kelően kioktatott közönség igazi segítőtársa a hatóságnak a védekezésben, míg a tudatlan tömeg nemtörődésével, sőt mi több, ellentétlásával végtelenül megnehezíti a hatóság fáradságos munkáját.

A védekezés érdekében való szolgálatot vélnék teljesíteni akkor, amikor ez-az gondalmak közepette elmondunk egyet-mást a koleráról és az ellene való védekezésről.

Az ázsiai kolera, óshazáját, indiat kiveve, ahol állandóan otthonos, mindenütt csak mint behurcolt, kisebb-nagyobb járványokat okozó betegség ismeretes.

A kolera bacillust Koch Róbert hir-

neves német tudós fedezte fel 1884-ben, 6 utána tudjuk, hogy a kolera bacillus egyedül előidézője az a vessző alakú apró baktérium, mely a beteg ember gyomrában és beleiben nagymennyiségben elszaporodik s innét jut a talajba, vízbe, ruha és ágyneműekre, élelmiszerekre és más tárgyakra és ezek útján avagy közvetlenül is az emberbe.

Kétségtelen, hogy a kolera egyenes fertőzés útján átragadhat az emberbe, de másrésztől az is bizonyos, hogy járványos-sá csak akkor válik, ha arra a helybeli és időbeli viszonyok alkalmasak. Így tudományos kutatások kiderítették, hogy lapos, mélyen fekvő, víz és levegő számára átjárható, szennyes talaj kiválóan alkalmas a kolera csírák fejlődésére, míg száraz talajban, emelkedett, dombos fekvésű helyeken, nem szennyezett talajban nem szaporodik el és ilyen helyeken nem támadnak kolerajárványok. Nagy befolyást tulajdonítanak a kolerajárványok keltekezésében a talajvíz ingadozásainak is, így nevezetesen annak, hogy a talajvíz süljedése különösen kedvez a kolera bacillusok elszaporodásának.

A legtöbb kolerajárvány a nyári hónapokra esik, ellenben a téli hidegebb időjárás nem alkalmas nagyobb kolerajárványok kifejlődésére.

Gyermekek ritkábban betegeszenek meg kolerában, mint felnőttek, ellenben öregebb egyének jóval fogékonyabbak reá.

A megbetegedésre kolerajárvány alkalmával főlegösen hajlamosak szennyezett talajú városrészekben és falvakban, szennyezett udvaru házakban élő tisztátalan emberek. vata mint olgatók, kik evésben, ivásban, mulatozásban mértéktelenek, kik tisztátlan, rossz ivóvizet isznak, romlott élelmiszert esznek.

A kik a tisztaságra minden tekintetben nagy gondot fordítanak, akik tiszta talajon épült házakban laknak, és akiknek jó élelmiszereik és kifogástalan ivóvizük van s akik egészségüket minden tekintetben gondozzák, azok kolerajárvány alkalmával alig forognak veszedelemben.

A kolerajárványokban szerzett tapasztalatok világosan bizonyítják, hogy az a néposztály van leginkább kitéve a megb-

tegedés veszélyének, amely az előbb említett rossz egészségügyi viszonyok között él. A betegség jeleről legközelebb.

Gazdaköri gyűlés.

A gyűlekezeten meglátszott, hogy régen nem találkoztak gazdáink, el lévén nagyon foglaltak eddig a gazdasági munkáival, de meglátszott a gazdaköri tagok rendkívüli érdeklődése is, mert a korona nagyterme alig tudta befogadni azt a tízenegy tagot akik a 7-iki gyűlésre eljöttek. Igazán nem lehet tudni nemtörődöm-ség-e ennek az oka, vagy pedig, hogy a gazdaköri tagjai el szoktak az oly nagy inter vallumokkal megtartott gyűlésekről. Pedig elvártuk, hogy tekintve azt, hogy a vetést jóformán mindenütt elvegezték már, igen sokan jönnek el, hogy az oly rég nem látott Collegákkal ha mást nem az elmuitt nyárat, természetrend-ményeket, vetést stb. megbeszéljék. Nem ugy volt, de a gyűlés igen élénken folyt le s a kevés számmal megjelentek mind résztvettek a vitában.

Az első szám az interurbán telefon hamar lekerült a napirendről, miután Politzer Géza ismertette, hogy mily nagy kiadásokkal jár annak bevezetése magánosokra akik azt a vidéken beaknák vezetni.

A közgyűlés tárgya volt még az abrakraktármányok vasuti szállítási kedvezménye, melynél kitűnt, hogy abból is mindenkinek van hasznia csak a gazdának nem, míg a takarmányeműek kedvezményes áron való beszerzését csakis a kisgazdák élvezik és épen ezek nem veszik igénybe, hogy miért? azt maguk sem tudják. A különböző beérkezett iratok felolvasása után a gyűlés véget ért s a csekély számmal megjelentek társaságba mentek.

Leo.

való dolgokról . . . És mellette Bercsényi hű öreg poeta tiltkárának a Vápt Vénus szép szava énekesének ifjú lánya, a kis Köszeghy Zsuzsika anyjánal árvaságra maradt kis Zsuzsika lány ott derült fel a fényes Bercsényi udvarban. Bercsényi úgy szereték, dédelgettek mintha tulajdon édes gyermekük lett volna. És olybá vette őt a rodostói társaság is.

A tavolttól szép multa való emlékezés, az édes bus merengés méla óráiban, ezüstös csengésű hangján verseket olvasott fel urasszonyának a kis Zsuzsika. Érzelmes lágyan folgó, zengő alexandrinusokat édes apja művéből, a Vépi Vénusból, melyet nyilván ama híres nevezetes Murányi Vénus példáján buzdulva, a Bercsényi pár egybekelése alkalmosságára szerzett vala jó Köszeghy György uram. Oh olyan édes és olyan szomorú dolog volt hallani ifjú leányjaktól az agg urnőnek az ó ifjonti bibuját dicsőítő zengetes strofákat. A mikor még csillogott sok drága kő násfas mellében, fényltek a gyémántok szép fejtőjében.

És ha sirva vigadó barátokzásra gyülekezett Bercsényiékhez a rodostói társaság, a ház urasszonyának jobbkeze volt a

kis poétasarljadék. Katonai szigorussággal rendelkezett a konyhán és áde jókedvet, pajkos csicsergéssel forgalódott, kinálkozott az ebédlőházban a vendégek körül. Az ő számára mindig egy izelésebb falatja, amit a tulajdon rízsás kacsóval telt a tányérra: óhózza mindig volt egy pajkosabb: szava egy édesebb melegebb mosolya. És amikor Rodostó rózsálgelt virágba borultak, bizony egy-egy csinos bokrétacska is ott ilatozott mindig a Mikes bácsi tányérja mellett . . .

Meleg lánymosolyra, édes csicsergésre, rózsák illatára: hol a vér, mely fel nem pezsdül? Hol a szív, mely meg-nem-dobban.

Jó Mikes Kelemen uram is, csak arra ébredt! egy szép május reggelén, hogy szívében lopva titkon fészket vert egy zengő madár, a szerelem . . . Abban a nemes nagy szívben amelyet eleddig egészen a fejedelem iránt való eszményi rajongás töltött be, most hirtelen valami sohasem érzett melegség és véletlen édes-bizsergés támadt . . . És az imádott hős felisteni alakja mellett ott ringatozott már szeliden, anyának a rajongó szívnek kristálytisza mély-segsein egy harmatos gyöngye virágszálnak képe is: a kis Köszeghy Zsuzsikáé.

Ha volt vendégség, ha nem volt, hiva és hivatalan is mingennapos látogató lón ezental a Bercsényi portán Mikes uram. A reggeli ajatloskodás után, az udvari kápolnából egyenesen odavezettét útja.

Hoza Isten, nédes, aranyos Kelemen bácsi — szaladt fogadására Zsuzsika — mi jót hozott énekek?

— Semmit, piciny kis madaram, vagy még annál is többet: csak jó magamat la, volt a rendes válasz.

De Zsuzsika ezzel a semmivel is meglegedélt volt, mert egyszerűsen olyan hangos jókedve kerekedett mindig Mikes uram jöttén, hogy csak úgy zengett belé a kis örmény palota. Ki nem fogott a pajkos, bohó kérdezősködéséből, kacagásból, nótázásból. Csengő édes hangján csak rákézdelt arra a bájos virágénekre, a Mikes kedves nótáira:

Ne menj el galambom,
Ne repülj el tolem,
Rakok puha fészket!
Rózsafa — erdőben . . .

És míg a ház ura, labancok híjjában, jobb sorsra méltó virtussal Rodostó érdelnek vadjait hildözé-künn a halmos völgyes hártárban, odahaza az asszonykép, Bercsényi-

HIREK.

— Személyi hír. Kulin Sándor kir. ügyész a kaposvári kir. ügyészség vezetője f. hó 12-én városunkban időzött a járásbírósgy vonatkozó kezelésének és a fogháznak megvizsgálása végett.

— Hymen. dr. Szetsey István ügyvéd f. hó 6-án vezette eltarhoz Tibola Viktoriát Tibola Ferenc kölkedpusztai főbírbírókos leányát Pusztakövecésiban. A fényes megnegző után az új pár Abbázdiába utazott.

— Ifj. Marsovszky Árpád képviselőházi tisztviselő f. hó 8-án tartotta esküvőjét Háromfán Tatarok Mariskával, Tatarok Rezső uradalmi főerdész leányával.

— Skergula Ferenc a barcsi Korona szálloda tulajdonosa f. hó 14-én esküdött örök hűséget Rozman Teruskának, Rozman József helybeli kreskedő leányának Nagyatádon.

— A kamarai tagválasztás. Tegnap f. hó 14-én zajlott le. Szokatlanul élénk volt, mert úgy az iparosok mint a kereskedők két jelöltet állítottak fel. Elkeseredett küzdelem után az iparosokrészéről Kertész Adolf a kereskedők részéről pedig Bienenfeld Izidor lett megválasztva.

— Végzetes tűz. Múlt számunkban hírt adtunk már a tűzről, mely Ringaszentkirályban 2 házat elhamvasztott, két asszonyt égési sebekkel tetézték. Mint értesülünk az egyik: Kovács Jánosné belehalt seibe, bár őt tartották a kevésbé sérültnek. Schloszeré is a korházban élet-halál közt lebeg.

— Szkevényi szerb katona. A helybeli csendőrség f. hó 13-án egy szerb anyanyelvű munkás kinézési csavargó fogott el, aki elmondta, hogy Szerbiából megszökött katona. Trajanovics Milánának hívják és Paratyngban (Szerbiában) volt. Katona ahonnan azonban megszökött. Nyolc hónapot szolgált a »szerb« hadseregben, de megunt a katonauskodást és ezelőtt 9 hónappal elhagyta Szerbiát. Azóta 8 hónapig dolgozott Ujvideken mint vasuti munkás míg végre Nagyatádon környékén elfogták. A főbírósgy elutasították, — mert nem térül meg Szerbiától az elmezési költség — a honnan a helyi méntelephez vitték.

— Védekezés a kolera ellen. A m. kir. belügyminiszter egy körrendeletben felhívta az összes főszolgabírákat, hogy felvilásk fel a járásuk területén levő összes körórvosokot, hogy a köztisztaság fenntartására, illetve az ázsiai kolera elleni védekezés céljából kibocsájtott és elrendelt intézkedéseket a legnagyobb pontossággal és sürgősen hajtsák végre, hogy ez által az ázsiai kolera elterjedését hazánkban megakadályozzák.

— Köszönet nyilvánítás. Legyen szabad e helyen mindazoknak, kik felejtethetlően Róbert fiunk elhalálása alkalmából részvételükkel fájdalomunkon enyhíteni óhajtottak, legmelyebb köszönetünket nyilvánítani. Kím család.

— Sorsolások októberben. Hazai lakarekpenztári sorsjeggy; húzas okt. 5. Legnagyobb nyereség 600.000 K. — 3. Magyar jelzőlohitelbank nyereségm kötvény; húzas okt. 25. Legnagyobb nyereség 100.000 K. — Konvertált jelzőlohitel; húzas okt. 25. Legnagyobb nyereség 100.000 korona.

— Utónálás. Patczai Sándor csokonyai lakos T. hó 2-án este, mikor már sötét volt megleste, mikor megy haza nagybátyja Patczai József, a kit régi haragból kifolyólag midőn az haza akart men, egy doronggal úgy fejbe vágta, hogy az eszméletlenül vérbe borított fejével az árokba esett. A járókelők találtak rá és beszállították a kórházba. — Patczai Sándor a kaposvári járásbírósgyának leván tartóztatva.

— A must hatása. F. hó 6-án Bosnyák Imre, Bosnyák János és Talián József feltevésességi lakosok a mustlót felhelve összeveszték és egymást ütlegelni kezdték, de virtuskodásuk nem sokáig tarthatott mert a csendőrök közbeleptek és a jó barátságok feljelentették.

— Jó szomszédok. Már régóta ellenséges viszonyban éltek Taranyban Benkő Ferenc és Kuzma Ferenc szomszédok. Hetek óta perlekedtek, míg f. hó 10-én már teltre is került a sor közöttük. Este 8 óra után, midőn az egész falu pihent Benkő az udvarán állva szidia korholta szomszédját. Át is ment az udvarába és megtámadta pusztja közel, de Kuzma sem volt rest

viszra adta a kölcsönt. Ekkor azonban a csendőrök megjelentek és a régi ellenséget kibékítették egy fejtánczással.

— Tízeselek statisztikája. Az elmúlt negyed évben a nagyatádi járás területén 16 tízelek fordult elő. Az összes kár 52695 korona a melyből biztosítás utján megtérült 40418 korona. A tűz részben lakóházakat, melléképületeket, gazdasági épületeket, gazdasági eszközöket, gépeket, takarmányt és szalma féleket pusztított el, a melyek gyujtogatásból, részben gondatlan-ságból, haszonlesésből és villámcsapásból származtak. A nagyatádi járásban az alább megnevezett községekben fordultak elő tízeselek. 1) Felsőegred községben 2 tízelek, összes kár 4630 kor. ebből biztosítás utján megtérült 4630 kor. 2) Olvós községben 2 tízelek, összes kár 1178 korona ebből biztosítás utján megtérült 1000 kor. 3) Kulcs községben 2 tízelek, összes kár 21850 korona, ebből biztosítás utján megtérült 15000 kor. 4) Tarany községben 1 tízelek, a kár 5390 kor., ebből biztosítás utján megtérült 5300 kor. 5) Csöklyő községben 3 tízelek, a kár 7665 kor., ebből biztosítás utján megtérült 4700 kor. 6) Nagykörpád községben 1 tízelek, a kár 742 kor., ebből biztosítás utján megtérült 750 kor. 7) Kisbajom községben 3 tízelek, a kár 860 kor., ebből biztosítás utján megtérült 800 kor. 8) Besenyő községben 1 tízelek, a kár 10000 kor., ebből biztosítás utján megtérült 8000 kor. 9) Szabás községben 1 tízelek, a kár 390 kor., ebből biztosítás utján megtérült 300 korona.

— Tilos a must hamisítása. A földmivvelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a must hamisítók ellen. A rendelet kimondja, hogy a ki tiltott módon készített, vagy kezelt bort forgalomba hoz, vagy elad 600 (hat száz Koronáig) terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. Aki pedig a bort maga vízezi vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort a törkölyi borral vagy gyűmölcs borral összekeveri, mint mesterseges bort készítője, két hónapig terjedő elzárással és ezen felül még 600 (hat száz) Koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik is ezenkívül az illetőtől a tiltott módon készített vagy kezelt bort még el is koboztatik.

né a meghitt barátinója, Kajdacsné asszony meg a kis Zsuzsika Mikés urammal szellemes tereferélv enyhíteli a hosszú napok egyhangu unalmát. Az ifjonta világ szép Bercsenyiné bájjait bizony tegepetnit kezdé az elmulás fuvalma. Gyöngült, foggyott, senyvedt láthatólag a naggyasszony napról-napra. És olyan édes megnugyvással töltötte el az a gondolat, hogy zivve kis Zsuzsikáját ha már távozni kell ama kis világek felé, a Mikés Kelemen nemes hős szivére haggja ill. Rajta is volt, asszonyi kedves furlanggal elő is segíté, hogy a két egymáshoz vonzódo szív valósigál egybe is forrjon. Mikés éles szeme észre is vette ezt, hálás is volt érte. Örök hosszat mulattat a kegyes matrónt az elviragzó szép idők illatos emlékeivel . . . A mikor Zsuzsika belefáradt az olvasásba, ő vette át a szerepet, és könyv nélkül szavalla tovább a Vepi Venus lágyan folgo, hízlegő verseit. Szivesen, édes örömetért tért vissza napról-napra a már neki szörnyen unalmas; százsor agyondicsért agyon kopatott multba. Bercsenyiné elvirult multjába, ezért a bimbózó újgretteljes, édesen sejtelmes jóvőért, a mi a Zsuzsika bogár szeméből, édes gerleakagásából nevetett feléje. Ah külö-

nösen az a beszédes meleg kacagás, ahogy senki más nem tudott kacagni, az babonás meg véglékén a szegény bórongo Mikés bizalmas jó szivét. Dehoggy gondolt ő arra, hogy abban hamisság, tetetés lehetne. És ki tudja akkor nem is volt még talán.

De kései szerelmének imigy szépen lombosodó bokrárt egyszerre csak fonnaszóto vihar tépte meg. Ugyanaz, a melyik Bercsenyiné élete fáját ketté törte.

— A naggyasszony halála után, vége lett az idillikus, édes pasztoróráknak. A társaság előtt bezárult a Bercsenyí ház kapuja és Mikés is ha be-be nyílt: nem fogadta már a régi sugaras szeretet. Zsuzsikának csodálatosképen mindig akad ilgenkor-va-lami sürgöts dölga. Bercsenyiné örökké zsem-belődöt vendége előit. Hogy már senkiben sem lehet bízni. Ezek a cselédek is mind megromlottak. Ha az ember sarkukban nincs kipusztítják, tönkreteszik. Ő maga is rökant nyugalvas már. Valóságos Istenáldás házán a kis Zsuzsika.

— A mi terajadt áldás, átok leszen az én rajtam, — forgott Mikés elméjében a szomorú sejtelen, amig csüggedten elgondolkozva hazafelé ballagott.

Az egész Rodostói kolonia csudálkozott már azon a nagy változáson, amely Mikés Kelemen egyszerre meglepte. Az eleven kedvű, társaságot szerető ember hirtelen komor, zárkózott, mogorva lón. Örök hosszat elbarangolt egyedül a tenger partján s az erők járaltan melyében. Söt-horribile jószág fejelelem ura egybizben, amikor vártatlanul benyitott hozzá, azon kapta hogy versel ir . . . epekedő borongó, sötét hangu szerelmi rigmusokat . . .

Meg is dorgálta szeliden. No, nem a Muzsával való társalkodásért, hanem azért, hogy már napok óta feléje sem nézett.

— Bezeg a más háza látját egy ke-rülgeti, — mondá finom gummaly a fejelelem, — pedig úgy vélem, nem lézen sok fogamatja.

Fülig pirulva dugta fókba Mikés a rigmusokat és nagy elhatározás értelődött meg telkében.

Amire már hónapok óta készült, végre nekivágott. Beállított újra Bercsenyíekhez. De most már nemcsak jó magát vitte, hanem egy pompás rózsabokrétát is szorgalmat kezében. Ha szava elakadna, folgtassák majd a virágok, hisz a szerelem nyelvéen ők is tudnak beszélni.

— **A mértékhatékos hivatal állomása.** A belügyminiszter egy ma érkezett leiratában értesíti Somogy megye alispánját, hogy a mértékhatékos hivatalokat kivéve a községek kezeléséből és azokat állomásija. A horodhatékos hivatalait pedig hordójeles czimmel ellátva, továbbra is a községek kezelésében hagyja. A miniszter ezen rendelkezése jövő január 9-én lép életbe.

— **A csuvarozás rendezése.** A magyar melomiparnak egyik régi seregmének, a csuvarozásnak rendezése tárgyában a kereskedelmi miniszter 61769.10. 1908. sz. alatt a következő rendeletet adta ki: Valamennyi magyarországi másodfoku iparhatóságoknak. Ismétlenül panasz merül fel az iránt, hogy a molnárok és megbízottaik za ugnevezett csuvarozást oly módon gyako-rofjak, hogy a gabonát nem csupán őrles végett hordják össze, hanem azt liszinek eladásra kintálása mellett meg is vásárolják. (A kész lisztet megbízottiknak visszazállítják) Ez az eljárás azonban a kereskedelmi miniszternek idevonatkozólag 1904. január 5-én 76097.903. sz. alatt kibocsátott ma-gyarázó rendelet harmadik bekezdésében foglalt kijelentéshez képest már túlhaladja a munkavállalás határait és már az 1900. XXV. t. cikk korlátozása, illetve tilalma alá esik. Figyelemzetem tehát az iparhatóságokat, hogy a kihágási eljárás az 1900. XXV. t.-c. alapján mindazon esetekben folyamlat-mat tennő, mindön a csuvarozó molnár a hatóság közegek előtt nem képes hiteli érdemő módon igazolni, hogy a gabonát csupán őrles végett hordta összes az egyes felektől a gabonát nem egyszerűs mind liszt

Bercsényi szerencsére nem volt otthon. Zsuzsika a régi édes kacagással vett megint elébe. Csüggedező távolságot ez új lángra szítá, és minden batorát egy cifra ceremonia nélkül megkérte a kis Zsuzsika kezét.

A leány deris kedve hirtelen elborult. Szemét földre sütölte, s keze, amint a bok-rétait vissza nyugtá, megreszkétt s elok-rélt a hangja, a hogy szólni kezdett. Mi vett erőtt rajta az elhatározás e nehéz per-cében; szánalom-e szerlem-e ki tudja?

— Már késő Mikes-Uram, — mondá — már késő... Mi is lenne itt mi kettőnk-ből? Nekem senkim sincs a kerek ég alatt. Csak az én kegyelem jó uramban, vagyon minden bizalmam... Egyedül való szegény árva leány vagyok, lássa...

— Persze, persze... én meg szegény árva legény, szólt, Mikes Kelemen buval és indult csendesen a morajló tenger felé. A habokba szórta ott illatos rózsáit és szive álmait... Otthon bánatos rezignációval ír leveles könyvébe:

... Ugy látom, már addig-addig nevetel rám a kis csavalla Zsuzsika, míg belé nevetet magát a Bercsényi uram szívébe. Ha én-nékem is annyi volna. De rendszerint "a szegény fogja a madarat és a gazdag eszi meg.

S a családot sziv bus sejtése való-ságra is vált. Rövid idő múltán vidám la-kodalmi alkalmatosságra gyűltek a Rodos-tó meggarijai a Bercsényi palotában. A kis Kőszeghy Zsuzsikából Bercsényi grófné lett.

"A szívnek semmi része sem lesz e-ben a házasságban." Velekedék a szegény Mikes Kelemen, de ennek a bizonyosga Zsuzsika titka maradt örökre.

nek eladására kintálása mellett vásárolta meg.

— **Pénzintézetek országos nyugdíjintézetek mint szöveteztek.** A pénzintézetek tisztviselői Debrecenben megtartott kongresszusra által-kiküldött bizottság már elkészítette a szövetezeti alapon létesítendő országos nyugdíjintézet tervezetét és most körlevelet intéz a pénzintézetekhez és a pénzintézeti tisztviselőkhöz, a 200.000 korona biztosítási alapnak 200 K-névértékű alapítványi részjegyek jegyzés utján való összehozása végett. A tervezet szerint az aláírók kötelesek az általuk jegyzett részjegyek névértékének 50%-át a jegyzéskor a Magyar pénzintézetek központi hitelbankjánál lefizetni. A részjegyek az üzleti tiszta jövedelemből legfeljebb 3%-al kamatoztatnak. Az aláírási iven jegyzett részjegyek árának hátralekös 50%-át az alapítók felhívására az aláíró 14 nap alatt a fent jelzett befizetési helynél lefizetni. A részjegybirtokosok csak az általuk jegyzett összeg erejéig kötelezhetők a befizetésre és a jegyzett részjegyek összegén túl nem felélesek. A részjegyek jegyzésének kizárólagos határideje 1908. november 15-ke.

A kibocsátott aláírási felhívást, mint aláírók a következők jegyezték. Berényi Pál dr. felső kereskedelmi isk. tanár, Czira Endre a debreceni Forgalmi bank rt. főkönyvelője, Csizmadia Sándor a jászvidéki takarékpénztár rt. Jászvásár, főkönyvelője Fisch Lajos a debreczeimi Általános takarékpénztár rt. ügyvezető-igazgatója, Fényes Manó a Bihar-megyei takarékpénztár rt. Nagyvárad, pénztárnoka, Gál Antal, a Monorkerületi hitelbank rt. főkönyvelője, Glücksmann Miksa a Kras-sói takarékpénztár Lugos-jelzőosztályának vezetője, Hajducskó József a Dévai takarékpénztár rt. vezérigazgatója, Hanióó Elemér dr. a Magyarországi pénzintézetek országos szövetsége ügyvezető főtitkára, Kozma Ferencz a Délmagyarországi gazdasági bank Temesvár, főtitviselője, Nánássy Andor a a Szabolcsmegeyi takarékpénztár Nagy-kálló, ügyvezető igazgatója, Szabó Albert a bereg-zsáti hitelintézet-vezérigazgatója. Szász János a Magyar leszámítoló és pénzváltóbank tisztviselője.

— **Az Én Újságom.** Apró embereknek készül ez az újság. Övék minden szava, minden sora. Friss úde és vidám, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történeli elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságában követik egymást lapjain. Szerkesztője: Pósa Lajos a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szeretett Pósa bácsija. Az én újságomat Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy ut. 10. szám.

— **Fiatal leányok.** Fiaatl leányoknak való olvasmányokat, regényt ismeretterjesztő cikket, novellát, verset hoz hetenkint ez a képes lap, amelyet Tutsek Anna szerkeszt és Singer és Wolfner ad ki. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt. Egyfelől, hogy szórakoztassák a magyar leányközséget, másfelől hogy az otthon falal közt átvegyék az iskola nevelő szerepét. Ismeretterjesztő cikkei a női kézimunka körébe vágnak, állandó rovat van a kézimunka, kertészeti, házi foglalkozások számára. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy ut. 10.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítóik, jegyzők, papok vagy oly egynékek, kik a szőlészethez csak némileg is értenek

és oly vidéken laknak, hol a szőlő megérik vagy ahol a filoxera a szőlőket elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát ahol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda” Budapest. IV. Róser-Bazár.

— **Uj Idők.** Október elsejével új évnegyedben is a szerkesztőség apparátusa azon működik, hogy minél változatosabb és elkötelező színvonalu számokat adjon. Az induló szezon társadalmi, művészeti élete mind nyomokat hagy hátsábjain, Szépirodalmi írjak a mai magyar bolletristik leg-lyobbjával írják. A szerkesztő Herzeg Ferencz mellett Gardonyi, Ambrus, Lovik, Bród, Szomaházy, Heljay, Krody, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az Uj Idők-be. Az új évnegyed Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollal, gazdag színi-elbeszélő-vénáját régtől ismeri és szereti a közönség. — Az eredeti regényben kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekeltő és poétikus terméke. A hét aktuálisról eredeti fényképfelvételekkel és Mühlbeck Károly humoros feljecsraizajával szómol be. Ezek a kis karrikaturák hamar megszereztek a közönség-rokonszenvét s immár az Uj Idők illusztratív részének külön érdekességei. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona-Mutatvány szám kérésre ingyen. Kiadóhivatal Budapest VI. Andrássy ut. 10. szám.

— **Uj ipartelep.** Örömmel értesülünk hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohn-féle téglagyárak most Békéscsában is elismert szakvállalatot létesít. A tulajdonosok nemcsak szakavatósága és erélyessége bizonyára ezen új telepet is rövid idő alatt elsőrendű ipar teleppé fogja emelni.

— **Alkalmi vétel.** Aki egy kitűnő, elsőrendű, teljesen jókarban lévő használt zongorát akar venni, mely távoli elköltözökös nehézsége miatt eladóvá vált, forduljon lapunk kiadóhivatalához mely az érdeklődőknek kérésre szolgál tevilágosítással.

Felolós szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusább választékban a már évek óta elnevezés legmegbízhatóbbnak ismert.

Kükküllömenti első szülőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismert levelek, emélfogva minden szülőbirtokos megrendelésének megítétele előtt az ismerős személyiségektől egy sző, mint irásbeli bizonyoságot szerezhethet magának fenti szülőtelep tetfétlen megbízhatóságáról.

3296. sz. tkvi 908.

Hirdetmény.

Visszont a község telekönnyvei az urbéres legelő részleges felosztása következtében az 1890. 20326. számú szabályrendeletre képest átalakítottak.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítésére és a helyszíni eljárást a nevezett-községben 1908. évi november hó 9-ik nap-

ján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekönnyvi tervezet ellenetani észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekönnyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető, kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Nagyatád, 1908. évi október hó 4-én a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

dr. KISZELY kir. jbiró.

Gahona-piac.

Rotter Bernát nagykereskedő jelentése.

Nagyatád, 1908. október 15-én.	
Buza	— K. 20.80 20.40
Rozs	— „ 17.— 16.40
Árpa	— „ 14.— 15.—
Zab	— „ 15.— 14.60
Ó-Tengeri	— „ 17.60 18.—

Vasuti menetrend.

Oda										Vissza									
1002 Gyv.	1008 Svz.	1902 Gyv.	1012 Svz.	1004 Gyv.	1006 Gyv.	1010 Svz.	1042 Ivszsz.	Budapest k. p. u.—Fiume											
700	820	200	657	410	900	1022	600	ind. Budapest keleti p. u.	1041 Ivszsz.	1003 Gyv.	1007 Svz.	1005 Gyv.	1011 Svz.	1901 Gyv.	1009 Svz.	1001 Gyv.			
1019	200	657	625	410	752	1217	322	„ Ujdombóvár	610	750	905	1215	954	140	616	935			
1057	314	741	810	1286	424	734	600	„ Kaposvár	920	412	224	837	954	1014	158	610			
1145	440	836	898	638	537	925	1029	„ Somogyoszob	756	340	119	805	855	1231	539	610			
1219	546	922	932	217	628	925	1029	„ Gyékényes	613	1202	715	745	653	1116	449	610			
217	857	1134	405	955	652	652	600	„ Zágráb	600	218	1113	643	653	1030	416	610			
759	705	505	955	652	652	652	600	„ Fiume.	1224	742	448	648	653	645	218	610			
									600	1000	1040			925	755	610			

Oda Somogyoszob—Balatonszentgyörgy. Vissza

Szv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.
4702	4716	4714		4711	4713	4715
750	1210	608	ind. Somogyoszob	700	447	1107
808	1227	630	Segesd	645	402	1052
824	1240	645	Segesd-Bógát	621	342	1035
842	106	712	Böhöngye	603	324	1017
909	132	743	Meszlegnye	530	244	930
920	142	754	Győrö	511	228	925
943	205	825	Marczali	459	216	913
1001	222	850	Kéthely	419	144	843
1011	231	900	Balatonujlak	359	130	829
1024	244	913	Balatonkeresztúr	347	118	817
1036	254	925	Balaton-Berény	332	106	805
1046	303	935	ind. Balatonszentgyörgy	323	1255	756

Oda Somogyoszob—Barcs Vissza

Szv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.
4812	4815		4811	4813	
9 40	623	ind. Somogyoszob	650	406	—
1014	652	Nagyatád	628	343	—
1024	703	Simongát	605	325	—
1031	709	Erzsébetpuszta	590	310	—
1047	724	Lábod	540	310	—
1117	750	Görgeteg	528	263	—
1141	814	Visonia-Csokonja	458	224	—
1148	822	Csokonja 8. sz. őri.	446	214	—
1205	840	Somogytárnóca	452	200	—
1223	858	Barcsfelep.	408	140	—
1230	905	ind. Barcs	400	130	—

BOHN M. ÉS TÁRSAI

- NAGYKIKINDA és ZOMBOLYA. -

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserpekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserpek. Legolcsóbb legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

Zombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 283. sz.

CZERKON IMRE

URI ÉS NŐI CIPÉSZ * KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábelit a legjobb és legmodernebb kivitelben.
ELVÁLLAL hibás és fejős lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Mindennemű takaréktűzhelyek.

Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡≡≡

Építkezési anyagok: Mész, cement, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretben

I^a felsőmagyarországi faszindely.

Jegyzői nyomtatványok nagyrafitára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.**BENYÁK JÁNOS**
NAGYATÁD.KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉS.**RAKTÁRON TARTOK:**

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató és ívlelőpapírt.

Rajzpapírt és kartont egész ívekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlelőpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszerkeket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, lelőpapírok, a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek szíval mindennemű alaku- és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Lelőpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott Benyák János könyvnyomdájában Nagyatádon 1908.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A "NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK" HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK.
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba kitöltendő

Az ügyvédek helyzete.

Dr. Vajda József debreceni ügyvéd országos ügyvédszövetség létesítésén fáradozik s e célból lelkes felhívást intézett az ország összes ügyvédeihez. Bár partikuláris érdekek védelmét célozza, mégis e számottevő társadalmi osztály helyzetét oly igaz színekkel festi meg, hogy abból néhány részlet közlését érdekesnek és az általános ügyvédellenes hangulat igaztalanságának bebizonyítására alkalmasnak tartunk

»Sajátságos jelenség. Annak a lázas szövetség-, egyesület-, társulat szervezésnek, amely a társadalom minden rétegét mostanában forrongásban tartja: vagy nyugtan, vagy a háttérben főmozgatója valamelyik, esetleg több fiskális. Hogy a hordárroknak helyzete türethetetlen, arról ügyvéd világosítja fel őket. És nagy lelkesedéssel izgat a hordár egyület létesítését. Az iparosok nehéz küzdelmét az élettel ki tudná jobban eszetelni, mint épen az ügyvéd ember. És ki tud a baj ellen gyógyító orv. az egyesülésben rejlő hatalmas panacéat: természetesen csak a fiskális.

Kereskedők szövetségét, iparpártolást, socialis mozgalmat, mind-mind csak az ügyvéd kedvezményez

Nagyatádi Hirlap tárcája.

A hatalom.

Irtá: ZSOLDOS LÁSZLÓ.

Valdimir cár izgatottan pattant fel az íróasztala mellől:

— De hisz ez türethetetlen! — kiáltotta haraggal. — Hol kopog? — és hangja itt egyszerre féltékne meg zavarossá lett.

— Hol kopogott itt az irógép?
Becsönögtette a szolgálattelévő udvari tisztet és csöndesen, mint akinek fontos titkolni valója van. maga mellé intette.

Hallod? Kipi-kop? . . . Kipi-kop? Hallod Pacsov?

Pacsov, a szolgálattelévő tiszt nem halott ugyan semmi, de azért mialatt úgy állott uralkodója előtt, mint a — cövek, vak engedelmességgel válaszolta:

Párcsára, felség, hallom.

A cár tengerével az asztalra támaszkodva, szemében a téboly tekintetével meredt a levegőbe:

Kipi-kop . . . Kipi-kop, kopog az irógép
A halálos ítéletet kopogatja, hallod-e Pacsov?

szervez és juttat diadalra. Országos, megyei, községi, intézmények létesítésének szükségességét, mindenütt a fiskális tárja fel az ország népe, a megye közönsége a város lakossága előtt!

És ez alatt az ügyvédet boldogboldogtalan szidja. Minden baj kuforrásának őt tekinti, őt emlegeti. Kezdi mindjárt kenyérkereseténél, — az ügyvédi praxisnál. Tele vannak ellene panasszal. Mert ha az alperes veszti el a pert, az alperesi ügyvéd a gazember, ha a felperes nem jut igaztalan követeléshez, akkor az ő ügyvédje játszott össze az ellenféllel. Ha a szegény fiskális fellebbez mer a tarthatatlan ítélet ellen, az ítéző bíró, de a fellebbviteli forum is perköltés hajhászással vádolja. Ha az ügyvéd sürgéti a per befejezését: akkor szekirozni akarja a bírót és áhítzik már a költség után. Ha bejelenti tanuját a perdőntől körülményre: akkor a pert luzni akarja, ha nem kényszeríti a tanukihallgatást minden apró-cseprő dologra. akkor lelkiismeretlen, — léha.

Nem különös-e ez?

Tele vagyunk bajjal, gonddal, fáradtsággal és míg a mások boldogulásán fáradozhatatlanul dolgozunk, addig saját érdekeink megvédelmezéséről egészen megfeledkezünk.

Nincs közöttünk még a tiszta,

becsületes kollégialitás. Foljik közöttünk a legadázabb tisztességtelen verseny.

Ezt a közönség tudja. Felhasználja. Előbb jön a tisztességtelen ajánlat. Ha nem fogadja el a fiskális: akkor buta, ügyetlen, éhietetlen. Ha elfogadja egyik vagy másik, akít anyagi gondok már agyonnyomnak, akkor: az egész ügyvédi kar minden gyalázatos dologra kapható. Ha a fél alapítalan pereskedése nem vezet sikerre, a költségét fizetni nem akarja. És ha az ügyvéd perli azért, akkor kegyetlen, szívtelen rabló, aki a szegény ember feje alól a párnát is kihuzza. Ha csak lehet meg is teszi ellene a fegyelmi eljárást.

Az ügyvédember a mi társadalmi felfogásunk szerint urasan tartozik élni; fényes lakást, több cselédet tartison, minden együtemek, casinónak legyen tagja, minden jótékonyági, társadalmi akcióban, az anyagi áldozatokban vezessen, mulatságokban, fényes bálban okvetlenül megjelenjen és még okvetlenül fellülhízesen, mert ha ezt nem teszi, bizonyosan az az oka, hogy nincs dolga, de ha nincs dolga, bizonyára rossz fiskális, tehát nem lehet az ügyeket reá bízni.

De nem feltétlenül bizonyos, hogy a világ szívesen veszi a representálást is. Mert hátha szegény

A tiszt homlokán kiütött a hideg verejték:

Minden szentekre a cár megőrült, — villant át az agyán egy pillanatra. Am a a másik szempillantásban már élszánt nyuggalommal szólalt meg:

— Bocsánatért esedezem, Felség, de itt semmiféle irógép nem kopog a terembe.
Vladimir az előtte heverő aktacsomóra csapott az öklével:

— Nem kopog? Hát akkor mi kopog? Mi tesz úgy folyton, hogy kipi-kop . . . kipi-kop, ha nem irógép?

Bocsánatért esedezem, Felség, de . . . akart mentegődni a tiszt, az atjuska azonban nem engedte szóhoz jutni:

— Honnan kerül az íróasztalomra, az ágyamba, a párnára, a kabátom zsebébe, a szőnyegre, a falra, ugyszólván nap-nap után a forradalmi bizottság halálos ítélete, irógépen kopogtatva, ha nem itt, a tulajdon lakosztályomban van eldugva az irógép? Honnan, Pacsov, ezt fejsd meg nekem, ha még nem ment el az eszed?

Ez az utolsó mondas, úgy látszik letesztelt Vladimir cárnak, mert rekedt hangon nevelt és újra mondta:

— Igen ha még nem ment el az eszed?

A tiszt minden bátorságát összeszedte, hogy szembeszálljon a hatalmas urral, és dadogva válaszolt:

— Bocsánatért esedezem, Felség, de az udvar ludomssa szerint tíz nap óta nem találtak a lakosztályban felségéért, átkozott iratot.

Pacsovnak igaza volt. A forradalmi bizottság utolsó üzenete a cárhoz tíz napnál került ki Vladimir íróasztaláról, ahő az államkormányzatú okmánycsomó tetején fektűt, gépirással lekopogtatott irat volt, és a cár halálos ítélete volt benne arra az esetre, ha két hét alatt nem adja meg az orosz birodalomnak az igazi alkotmányt. A héttől tíz nap már letelt és minden orosz uga, uga idő szerint szünet és jóformán alvás, az vez nyugalom nélkül ezen az egy dilemmán töprengett:

Alkotmány a népek, — vagy, halálos ítélet a cárnak, forgatta jobbra-balra magában a kérdést mindaddig amíg végre vezetett nem támadtak és hallucinálni nem kezdett.

— Kipi-kop . . . kipi-kop. Most kopog-

emberek zsrjából költékézik az a nyomorult ügyvéd.

De minek hosszú sorát a sérelmeknek felpanaszolni. Egyik ügyvéd sem nélkülözi a szomorú tapasztalatokat praxisa terén, a különböző csak az hogy az egyik gyakrabban, a másik ritkábban kedvtelenedik el a komoly baj számba menő kellemetlenségektől.

De hát az ügyvédi kamaráink? Azok nem tudnak segíteni? Úgy látszik, hogy nem, mert azt tapasztaltuk néha, hogy alaptalan fegyelmű eljárások özöne zudult a kipecézett ügyvédek nyakába. De nagy, egyetemes érdekért küzdeni, még — különösen a vidéki kamarákat — nem láttuk. Alig valahol. Azonban nem is lehet ez másképen. A bíró nem kedvezményezett és szervező, hanem előírt rendelkezések végrehajtó szerve.

Az ad hoc ügyvédgyűlések sem képesek e sérelmek tekintetében kellekző kívánalmakat kielégíteni és az ügyvédi kar érdekében szolgáltatásokat teljesíteni. Hiányzik abból a nagy eredményekhez szükséges állandóság és éberség.

Egyedül az Országos Ügyvédi Szövetség lenne képes gyorsan bajunkon segíteni, legalább az eredményesség felé dolgozni. — Megyei központokkal és sajto-organámmal.

E két szervezetet meg kell a legrövidebb idő alatt csinálnunk.

Védekezünk.

Irta: Dr. Gerőczy Zsigmond egyetemi magántanár.

II. közlemény.

A kolera jelei meglehetősen gyorsan fejlődnek ki, sőt igen gyakran minden előzetes nélkül gyors egymásutánban következő hányással veszi kezdetét. Másor egy-két napi bűgűdás, szédülés, étvágytalanság. Általános rosszullét jelzi a kolerát. A fertőzés pillanatától a betegség

tája a szobában a balálos itéletet az írógép.

Megrögzött, vérbeli kényur volt és inkább megörült semhogy rá tudna volna magát szólni, hogy alkotmányt adjon a népének. Ilyen az igazí cár.

Pacsov is megborzadva látta, hogy orrállal van dolga és sokért nem adta volna, ha akárhol másutt, csak ne a cár szobájában érezte volna magát. Hirtelen mentő eszméje támadt. Mielőtt előbbi szavaira a cár megtalálta volna a választ, szaporán, mintha csak valamire felelné; folytatta a monológját:

— Különben pedig felséged parancsára tüstént értesitem a testőrség parancsnokát, hogy tiltott írógép kopog a szobában.

— Az én parancsomra? — csodálkozott Vladimir, mert első percben nem emlékezett vissza a parancsra, amit nem is mondott. A következő pillanatokban azonban befogyasztható állapota révén már is azt hitte, hogy ezt a parancsot adta a tisztnek és vissza huzódva irásztalá mögé a karosszékbe, kegyesen intett.

— Helyes, pacsov, erred!

— Csakhamar futótűzként terjedt el elő-

első tüneteinek megjelenésig terjedő lapangási időszak nagyon rövid, rendszeren 2-3 nap.

A megbetegedés súlyossága tekintetében különböző fokozatokat lehet megkülönböztetni. Némelykor erősebb görcsön, élmögézésen kívül komolyabb tünete nincs a beteg pár nap alatt meggyógyul. Súlyos esetekben a beteg teljesen kimerül, szemei becsúsznak, tagjai hidegek és megké-külnek. Irtozatos kinókat szenved egész testében, de főképpen lábikráiban fájdalommal görcsei vannak; majd melle is elszorul és küzködve kapkod levegő után; elhaló, csendes nélküli hangon jajgat és nyugó el rettenetes szenvedéseit.

A kolera kétségtelenül egyike a legveszedelemesebb fertőző betegségeknek. Általában a kolerásoknak több mint a fele meghal. A legutolsó 1892-93-iki budapesti kolerajárvány alkalmával a betegek 58/100-an meghaltak. Erőteljesen tehát, hogy a kolera ellen fokozottabb óvintézkedések szükségesek.

Az óvintézkedések elsége mindenestre a kolerás betegek legszigorubb elkülönítése.

Tekintettel a betegség borzalmasságára és arra, hogy lakásokban a beteg szennyes ruhaneműnek dezi ficiálása nem lehet oly megbízható, mint arra berendezett kórházakban, legjobb, ha a kolerás beteget kórházba szállítják, még abban az esetben is, ha egyébként lakásában el lehetne különíteni. Hát még akkor, amikor a lakásban löb-ben vannak, a leghágyob veszedelem a szegényeknek fenyegeti, akik, ha közülük valamelyik megbetegszik, rendszerint nem hivnak azonnal orvost. Egy-két óra leforgása alatt pedig a kolerás beteg folgtonos hányással vizele-zerle-szerűen szórja a bacillusok tömegeket millióit, melyek aztán sokféle úton-módon bejutnak a környezetben levők szervezetébe, illetőleg azok beszenyezzelt keze, cipője, ruhája és minden egyéb a laká-ban levő holmija közvettségével a lakásán kívül másokba is. Növeli a veszedelmet még az, hogy az ilyen lakásból kihordott szemet, vagy kiontított szennyes víz a talaj felszínére jutva, nagy kiterjedésben szennyezheti a talajt, amelyen a kolerabacillusok hihet-

szőz az udvarnál, azután pedig egész Pévároított, hogy Vladimir cár megörül. Az udvarnál, ahol bizonyosak voltak a dolgokban csak suttogtak felője, a városban ahol minden hivatalos felelősséget megtagadtak és minden makacsul cáfoltak, hangosan tárgyalták a szenzációs politikai eseményt a forradalmi bizottság titkos ülésző helyén, egy eldugott hónapos szobában, hidegvérrel fogadták a nagy újságot.

Ha Vladimir megörült, akkor nem Vladimir, hanem Péter ur fog meghalni a zsarnoki széken.

Aztán mintha mi sem történt volna, cseudiben hozzá fogtak egy új kiáltvány megfogalmazásához, amelyben figyelmeztetik a népet, hogy az új cárral szemben legyen mindaddig tartózkodó, amíg az alkotmány kérdésében szint nem vall. Ha meg adja az alkotmányt, akkor éljen az atyuska, ha továbbra is abszoluzizmust akar, vesszen el.

Egyszerre csak távoli robbanás zaja rázta meg a szoba ablakát. A bizottság tagjai felugrottak a helyükről.

Merénylet! Hogyan? Mára senki el-

len sem adunk ki halálos itéletet!

— Valami műkedvelő lehetett, — je-

telten gyorsasággal és mennyiségek elszaporodván, egész városrészek lakosságát megfertőzhetik. Ilyenkor aztán már nem csupán a beteg közvetlenül terjeszti a bajt, hanem minden, amit az ő hányadéka a legparányibb mértékben is beszenyezett, belekerül a kolerabacillus az utca porába, az ivóvízbe, az élelmiszerekbe és minden tárgyra, amivel érintkezése jöhetünk.

Különösen nagy a veszedelem akkor, amikor a kolerabacillus olyan időben kerül a talajba, amely idő az ő továbbiszaporodására kedvező, amikor még az időjárás eléggé meleg. Ősz elején, de sőt ősz utóján is a nap sugarai még eléggé képesek átmelegíteni a talaj felső rétegeit, amelyek az eléggé nyirkosak és szennyezettek, egészen kedvező feltételekkel rendelkeznek arra, hogy a kolerabacillusok bennük ne csak maradjanak, de sőt el is szaporodjanak. Erőteljesen tehát, hogy melegebb időjárás alkalmával jelentősen nagyobb a veszedelem, mert nagy kiterjedésben szennyezhető a talaj, míg a téli hideg a talaj szennyes anyagainak rothadására és nevezetesen a kolerabacillusok szaporodására nem kedvező.

A védekezésnek a beteg szigorú elkülönítése után kétségben kívül leghatásosabb módját abban fogjuk megtalálni, hogy magát a betegséget okozó, a kolerabacillust pusztítsuk el. Az az eljárás, amely ehhez vezet, a fertőtlenítés a dezinficiálás.

A hatóságok ilyenkor már jó előre figyelmeztelnek arra, hogy a tisztaságra nagy gondot fordítsunk. Tiszta legyen lakásunk, ruházatunk, testünk. Gondosan fertőtleníteni kell a kolerás beteg lakását. Ezt a munkát nálunk a központi fertőtlenítő intézet hegyakorított embereivel szakcsereien végzi. De fertőtleníteni kell fehéreműt, ágyneműt, ruháját, bútorait és mindent, amivel érintkezése jött. Egyébként a lakás alapos szellőzése, a bőséges levegő, valamint minden fertőző betegség ellen is a legbiztosabb segítője az embernek.

Amíg a kolerás beteg szigorú elkülönítése, valamint lakásának, bútorainak, ruhaneműinek fertőtlenítése a hatóság, hogy úgy mondjam hivatalos védekezésnek legértékesebb kiemelkedő része, amellyel a beteg

gyeget meg fogdos molysally az asztalvégeny Merinoff, a forradalmi bizottság feje és vezére, akinek nagy felsőbbesége első tekintete meglátszott a többiek felett. Minden bele kóntarkódnak a dolgunkba.

Nemskorai ismerős léptek kopogtak folyosóról.

Itthon van a szakácsné? — kérdezte kívülről egy nő hang. Ez volt a jelszó bebecsajlásra. Kinyitották az ajtót és Olga lépett be, a bizottság legkülömb vizslája. Kissé izgatottan dobta le magáról nagy gyapotkendőjét, amelyikbe be volt burkolódzva.

— Sándor levegőbe röpítette a cárt. Most öt perccel előbb.

Az emberek mintha viljamosítüst éreztek volna a festőkön:

Vladimirt?

— Nem, az urat Pétert. A pályaudvar előtt. Most érkezett Moszkvából; hogy proklamáljamagát. Cafatokba röpült. Örült pánik. Sándort elfogták.

A bizottság tagjai — csupa halálra szánt ar — összenéztek.

Ügges diletáns, — dinnnyögte magában valaki.

Egy őszbecsavarodott ur, aki az imént még az új proklamációt szövegezte,

környezetének csak annyiban van gondja, hogy azokat szorgalmazza és a hatóságot ebből munkájában támogassa, addig minden egyes ember magamagát külön is kell, hogy védelmezze. Ha valami ellen, úgy különösen teker ellen igen hatóságos ez az egyni védekezés.

Amikor kolera veszedelme fenyeget, a hatóságok nyilván intő felhívása jörfőmán csupa olyan tanácsal van tele, ami az egyes ember magatartására vonatkozik. Vörösfőmánk huzódik végig ezekben a tanácsokban a tisztaság nagy jelentősége.

A tisztaság mindenkor és minden körülmények között a legbiztosabb védelmet nyújt mindentelje fertőzés ellen, de talán egyik fertőző betegség ellen sem védelmez annyira, mint éppen a kolera ellen.

Községi közgyűlés.

Fontos gyűlése volt f. hó 17-én, szombaton délután községünk képviselőtestületének. Napirendben volt a villanyvilágítás, az aljegyzői állás és a költségvetés mellett még több érdekesebb tárgy is.

Az Ohmacht-féle árvaházi és temetői alapítványok dolga végre rendeződött.

Landler Átadár kereskedő 30 kor., Windis Anna maschamod 20 kor telepedési díj mellett felvették a község kötelekébe.

A vármegye által az Egyke leküzdésére a többgyermekes anyák részére kitűzendő jutalmakhoz a község megtagadta a hozzájárulást, minthogy nálunk nem grassál az egyke, felesleges pénzünk pedig nincs.

Nagy vitát keltett az aljegyzői állás kérdése. Községünk érdemes jegyzője az kérte, hogy ez szüntetések be és a helyett neki két segédjegyző tartására 2400 kor adassék évente. Ezt a képviselőtestület egy része visszafeloldésnak tekintvén helytelenített és vagy a jelen állapot fentartása mellett a segédjegyzői javadalomnak 600 koronáról

1200 koronára való felemelését pártolta vagy a mellett volt, hogy a községi segédszemélyzet ügye teljesen rendeztessék belátható időkre s e célból egy adóügyi jegyzői állás létesítessék és a mellett a segédjegyzői illetmény felemeltessék. Végre a közgyűlés elhatározta, hogy az ügyet körültekintő elintézése végett egy 15 nap alatt egybevivendő rendkívüli közgyűlésben fogja eldönteni.

A villanyvilágítás ügyében a képviselőtestület utasította a községi előjáróságot, hogy a Ganz gyár által elkészített tervekhez műszaki felülbírási végett terjessze fel a m. kir. kereskedelmi minisztériumban s azok lebeszélése után tegyen ismét jelentést a közgyűlésnek.

Ezután a költségvetés vétetett tárgyalás alá. Ez legnagyobbbrét a községi előjáróság indítványa szerint állapított meg. A bevételekbe azonban felvettették 1500 kor. pénz-tári maradvány, a 4000 kort tevő fogszasztási adóalap is folyó bevételként tüntetett ki s a fogszasztási adóberlet jövedelme 17000-ről 18000-re emeltett. Viszont a kiadások közé felvettették a tűzoltószertárnak a jövő évben esedékes építési részlete. Ezen változásokkal a bevételek összege 29203.88 K-t tesz ki, a kiadásoké 59357.54 K-t. Pótdóval fedezendő e szerint 30153.66 K- az 1909. évré.

Végül községi istálló építése határozatokat el.

A fáradságos tárgysorozat a kezdetben szokatlan számban jelenlevő képviselőket annyira kifárasztotta, hogy a gyűlés végén már alig voltak 10-en jelen.

HIREK.

— Személyi hír. Budiner Albert a cs. és kir. csikótelepek gazdasági főigazgatója f. hó 17-18-án Lábodon időzött a csikótelep gazdaságának felülvizsgálás céljából.

ceruzájával húzogálni kezdett valamit a fogalmazványában;

»Vlaidimir cár megörült: Zsarnoki hajlamaival ismert utódját Péter utótlérte a nép bosszúálló angyla, tehát az új cár...»

Az öreg ur a körülállókra tekintett:

— Ki is most az új cár?

— Cirill mondta valamelyikük.

— Tehát Cirill... és papirosa főle hajolva folytatta a szövegezt.

Merinoff, aki faggos mosolyával még mindig ott állt az asztal végén, cinikusan szólott.

— Reggel Vladimir, déiben Péter este Cirill. Ez oly gyors torlódása az eseményeknek, hogy ezt az alkalmat meg kell ragadnunk.

Szólt és odalépven az öreghez, elvette előle az asztalról a már kész kiáltványt és ketté hasította.

— Az éjél — mondta felviláno szemmel — proklamáljuk a kaszárnyákban a forradalmat.

Aztán, miattal a többiek a meglepetés leskelődő tüzeben pillantottak rá. egy

gondolatnyi ideig sötétan a mérhetetlen nagyragvágás rideg számításával tekintett maga elé.

Itt az ideje — beszélte hángtalanul ez a tekintet — itt az ideje, hogy magamhoz ragadjam a fő hatalmat.

Odalent valahol a szomszéd utcában sortüz hallatszott. A nép ez a boldog ágyutöltékek, lövették rakására magát a szabadsággért.

A halál angyla pedig, amely ott suhogott a tűz keresztiségben kavargó tömeg között, gungos szánalommal sziszegett a sebekből vérző halottak és sesültek fálé hajolva — Azért a népszabadsággért estetek úgy-e mámoros fájankók, hogy a Vladimirek, Péterek és Cirillek helyett Merinoff, úgy holnapután egy másik mindentől demagóg lába előtt heverjetek a porban?

Szólt, és puskaropogó: halálördítés között viljogó kacagással suhant tova, hogy más esleseknek a fülebe sugja a silány historiai igazságot, amelyet a szabadság fantomát kergető eleven ágyutöltékek évezredekén át nem tudott és talán nem is lesz képes megérteni soha.

— Kinevezés. O felsége a király Kelemen János kaposvári kir. törvényszéki jegyzőt a Nagyatádi kir. járásbírószághoz albróvá nevezte ki. Beme járásbírószághunk kiváló szeretőt nyér.

— Játék a fegyverrel. Folyó hó 15-én este végzetes szerencsétlenség történt Pál József áll. iskola szolga 8-éves kis fiával. Pál József hazaf. d. u. egy forgó pisztolyt talált, amelyet aznap érne otthon vizsgálgatni kezdett. Azonban a talált pisztoly fölötti öröme nem sokára szomorúsággá változott amennyiben az avatlan kezekben a pisztoly elszült és az apa közelében levő 8 éves kis fiút a golyó oly szerencsétlenül találta az arcán hogy hosszas három órai kioldás után este fél 11 órakor kiszenvedett. A bíróság másnap kiszállott a helyszínére, és a boncolást elrendelte, amely — alkalommal a szegény fiu halálát okozó 6 mm. golyót meg is találták a homlokcsontban. Pál Józsefet a kaposvári kir. ügyészségnél emberölés vétsége miatt jelentették fel. Ezen szerencsétlen eset elrettentő példaul szolgálhat mindazoknak, akik a fegyver kezelésével tisztában nincsenek, ha fegyver kerül kezeik közé, ne egész család körben vizsgálják azt, ha pedig úgy tálálják esetleg, mint a fenti szerencsétlenség okozója vigye azt ne a lakásra hanem a rendőrségnek. Ha Pál ezt tette, volna bizony elkerülte volna ama szerencsétlenség, amely ugy fia halálával, mint ezután háramlani fog reá.

— Télt világ. Szokatlanul korán beköszöntött télapó. Tegnapelőtt, kedden arra ébredtünk, hogy fehér a házak fedele és vigan szált a hóhépyla. A hideg akkora, hogy a fűtőt szobában érezzük csak jól magunkat. A változás után epedő lelkek örömmel üdvözlik az újságot, de bezeg dideregve siet az uton a szegény ember s emelkedik, hová leszünk, ha már most hideg van, már most esik a hó.

— Haladunk. A somogyoszboli állomás a forgalom emelkedésével személyzetileg is megszaporodott ismét. Az állisztek száma ismét emelték és a forgalmi listék száma is kettőről háromra lett felemelve s e célból új forgalmi tisztiként Molnár Lajos államasvasuti tisztviselő lett Somogyoszbura kinevezve.

— Színházi hír. Szállágyi, Dezso színkerületünk jó híré direktora ez évben buscint mondot nekünk elngyervén a marosvársárhelyi zinekk igazgatóságit. Távozását étenken sajnáljuk. Ugy látszik azonban szerencsénk van, mert kerülőnknek Kövessy Albert volt nagyváradi szingagzató nyerte, kinek jövelete elé a legszebb reményekkel nézhetünk. Mint hírlík még az ősz folyamán meglátogat minket társulátával.

— Elszaladt csikók F. hó 18-án Gyémánt József taranyí bérőnek a Senta község közelében levő u. n. Bükki majornál a nyugt menesébol 21 drb. csikó elszaladt. Hosszas keresés-után eddig sikerült 19-et elfogni, de 2- a nagykutatás dacára sem került meg.

— Póru! járt kártyások. Visontán egyik korcsmában több ízben a falubeli legények hazárd kártya játékok őrtek, míg egyiben a babócsai csendőrség öket rajta csípté, de legrosszabb időben, mert Tóth Istvánkik járt a kártya s a szép bankot ennek dacára nem ő, hanem a csendőrség emelte fel.

— Burgonya szedésközben. Horváth Teréz és Csor Józsefnek aracsi lakosok Burgonya szedés közben össze veszték. Csör-

né Horvát Terézét a saját kapa nyelével úgy elverte, hogy rajta 20 napig gyöngyöl testi sérvést okozott. Nevezett a nagyatádi kir. járásbíróshoz feljelentetteit.

— **A természetes zsrirdek védelme.**
A földmivelségi miniszter legújabbán elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy kőkusz-zsir csak a „mesterséges élelmiszer” jelzővel hozható forgalomra. Ennek az elmulasztása az 1895 évi XLVI tc. 4 § a alapján büntetendő. A „vaj” szó a mesterséges zsrirdek nem alkalmazható. A m. kir. földmivelségi miniszter 1908 évi 33.858 számú határozata.

— **Uj összeírás megyénkben.** A belügyminiszter az új választói törvény alapul szolgáló adatokat, melyek az tünetik föl, hány hármás, kettős, egyes összevagy lesz, Somogyban már rég beszerelte. Ezek az adatok érdekesek voltak, de bizony szó fért a megbízhatóságukhoz is. A belügyminiszter ennél fogva jónak látta hogy a néhány esztendővel ezelőtt készült statisztikai adatok egy újabb összeírás alapján ellenőriztesse és így az adatok helyességéről meggyőződést szerezzen. Mint értesülünk; már a legközelebbi napokban elrendelik a 24 éven fölüli magyar honos férfiakóság új és sürős összeírását. Somogyvármegye alispánja már kézzel is kapta a belügyminiszter utasítását és most sürösen betöltik a kiküldendő számlábozítókat a kérdőívet. Az új összeírások eredményét az egész ország élénk érdeklődéssel várja.

— **Menyi adó folyt be?** Szeptember hónapban a vármegye népében nem nagy volt az adófizetési kedv amit az bizonyít, hogy szeptemberben 433.311.15 korona állami adó folyt be, vagyis 122.596.76 koronával kevesebb, mint a múlt év szeptemberében. Befizettek az egyes kincstári adóhivatálnál: az igali adóhivatalhoz 64.952.39 koronát, kaposvárihoz 72.600.47 koronát, a csurgóihoz 39.011.96 koronát, a lengyelfő-höz 38.023.99 koronát, a marcalihoz 55.957.10 koronát, a nagyatádihoz 39.755.37 koronát, a szigetvárihoz 60.494.19 koronát, a tábihoz 62.995.18 korona állami egyenes adót és maradt a vármegyének 999.095 korona adóhátraléka.

— **A munkásbiztosító járadékok és**

segélyek kifizetése. A kereskedelmiügy miniszternek a belügy és pénzügyminiszterrel egyetértőleg kiadott rendelete értelmében az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére szóló járadékait és pénzbeli segélyeit az 1908 évi október hó 1-től kezdve a m. kir. postakarékpenztár csekk és clearing forgalmának az igénybevételével fogják ezután folyósítani. Ez a módszer ezenkívül igénybe vehető az előleges és ideiglenes járadékoknak, végkielégítéseknek a pénzbeli segélyeknek a folyósítására, valamint egyéb fizetések teljesítésére is. A miniszteri rendelet közli a kifizetések módjait, az igazolást pedig a közési előjárás jogszabályait: vajon a címzett özvegy élt-e és nem ment-e újból férjhez, vajon a járadékot élvező gyermek (unoka, gondnok) életben van-e hogy a címzett segélyre szorul. Az igazolást semmi díj nem szedhető.

— **Egy nagy betöréses lopás,** amely nem történt meg: Matán Illés csokonaj lakos a Szigetvár melletti Lajosfa pusztán felparcellázott birtokból nagyobb mennyiségű vásárolt. S most egyik napon jelentést tett a gyöngyösmelléki csendőrségnek, hogy három ismeretlen ember zárt foltofolgósja ajtaját feltörte és kamarájából egy viaszos vászonba elhelyezett börtárcájából 4232 korona pénzt ellopott. A csendőrség a nyomozást megindította, de ennek során meglepő és nem várt eredményt ért el, mert ki udódott, hogy az egész betöréses lopás esete furfangosan kieszt mese és Matántól senki egy fillért sem lopott el, amit később ő is beismerést és elmondta, hogy azért eszette ki a dolgot, hogy a hitelező ábertársai takarékpénztárna egy évi időt nyerjen a törlesztésre. A csendőrség jelentette fel a bíróságnál a furfangos új gazdát.

Feljelölő szerkesztő:

Dr. NEUBAUER FERENC.

3296. sz. tkvi 908.

Hirdetmény.

Visonta község telekkönyvei az urbères legelő részleges felosztása következtében az 1890. 20326. szá-

mu szabályrendeletre képest átalakítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben

1908. évi november hó 9-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek iránnyában többé nem érvényesíthetik.

Nagyatád, 1908. évi október hó 4-én a kir. járásbíróshoz mint tkvi hatóság.

dr. KISZELY kir. jbró.

szállít, fajtisztaságért jótálva legudasabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllömenti első szállóltvány telep.

tulajdonos: **CASPAR FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)**

Tessék képas árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szállóltvány megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbeli bizonyítást szerezhet magának fenti szállóltvány feltétlen megbízhatóságáról.

Vasuti menetrend.

Oda										Vissza									
1002 Gyv.	1008 Svz.	1902 Gyv.	1012 Svz.	1004 Gyv.	1006 Svz.	1010 Svz.	1042 Tvsz.	Budapest k. p. u.—Fiume		1041 Tvsz.	1003 Gyv.	1007 Svz.	1005 Gyv.	1011 Svz.	1901 Gyv.	1009 Svz.	1001 Gyv.		
700	820	255		410	900	1022	600	ind.	Budapest keleti p. u.	é	é	610	750	900	1215	140	815	930	
1019	200	607	625	732	1217	322	600	Ujdombóvár			920	412	224	837	1014	158	610		
1057	314		625	741	810	1256	734	Kaposvár			756	340	119	805	855	1231	539		
1145	440		836	858		537	925	é	Somogysszobb	ind.	600	1202	715	745	1116	449			
1219	546		922	932	217	628	1029	Gyékényes			600	218	1113	643	653	1030	416		
217	827			1134	405	955		Zágráb				1284	742	448		645	218		
759	705			505	955	652		Fiume.				600	1000	1040		925	755		

Oda Somogysszobb—Balatonszentgyörgy. Vissza					Oda Somogysszobb—Barcs Vissza									
Szv.	Vv.	Vv.			Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	Vv.					
4702	4716	4714			4812	4815			4811	4813				
750	1210	608	ind.	Somogysszobb	700	417	1107	940	623	ind.	Somogysszobb	600	406	
808	1227	630	→	Segesd	645	402	1052	1014	652	→	Nagyatád	628	343	
824	1240	645	→	Segesd-Bogát	621	342	1035	1024	703	→	Simónag	605	325	
842	106	712	→	Böhönye	603	324	1017	1031	709	→	Erzsébetpuszta	509	319	
909	132	743	→	Mesztegnye	530	244	930	1037	724	→	Lábd	549	310	
920	142	754	→	Gyúta	511	228	925	1112	750	→	Görgeteg	528	293	
943	205	825	→	Marcali	456	216	914	1141	814	→	Visonta-Csokonya	458	224	
1001	222	850	→	Kéthely	419	144	843	1148	822	→	Csokonya 8. sz. grh.	446	214	
1011	231	900	→	Balatonujak	359	130	829	1205	840	→	Somogyfalmóca	432	200	
1024	244	913	→	Balatonkeresztúr	347	118	817	1223	858	→	Barcs	408	140	
1036	254	925	→	Balatón-Derény	332	106	805	1230	905	→	é	Barcs	400	130
11046	303	935	é	Balatonszentgyörgy	323	1255	755			ind.				

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-
KÖRÖK ÉS TEAKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-
KERESKEDÉSE **Nagyatádon**
(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre** kiválóan alkalmas **TRIFALI darabos SZENET tartók** állandóan raktáron; a szén kitűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-
KÖRÖK ÉS TEAKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + **NAGYATÁD.**
KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós, lábakra mérték szerint minden alakú cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női-és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivittelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS
NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, ítatós és ivlelvélpapírt.

Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlelvélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönb. mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzüszetzi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és izlésez elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készittetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek.

=== Gazdasági és varrógépek.

Mindenemű takaréktűzhelyek.

Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok.

Építkezési anyagok: Mész, cement, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretben
felsőmagyarországi faszindely.

ADLER GÉZA

fűszer, csemege kereskedése. Alapított 1890.

Nagyatádon

A közelgő téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr,
Délgyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,
Conservhalak, Finomcukorkák stb.

külölegességeket.

Az összes cikkekből állandóan nagyraktár a leg-

jobb kivitelben

Valódi Prágai sonka és Bécsi helyi virsli
Külföldi ásványvizet!

Mikulások, Karácsonyfancukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.

523

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A >NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK< HIVATALOS KOZLÓNVE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Szechenyi-ter 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendő

Temetői hangulatok.

Amikor az első dér megcsipi a fák leveleit, amikor az őszi szél végig súvít a zörgő bokrok közt és sárga levelek jelzik az utja nyomát, önkéntelen az elmúlás gondolata lepi meg mindnyájunk lelkét. A hervadás ideje mélabus érzéseket fakaszt, emlékezésünk visszaszál a múltba és fölkeresi sirban a porladó kedveseinket. Ez az érzés forrása a kegyelet szép ünnepének, a halottak napjának. A temetőben újra hantolják, virágokkal, koszorúkkal, ékesítik a sírokat. A mauzoleumok, diszsirhelyek gyászpompát öltönek, de szegények besüppedt sírjain is ott ég a magános kis mécses e-napon.

Ahogy végig haladunk a nyirkos utakon, elfog a mulandóság bus gondolata. A vágy egyforma. Akik nagy és szép gondolatokkal, nemes és bátor cselekedetekkel gazdagították az emberiséget, akiknek a sors szárnnyakat adott hogy magasra szállhassanak, akiknek kincseit és vgyont nyújtott, hogy gondatlanul élhessenek, akiknek fényt és dísz tjtuttatok, hogy embertársaik fölémelkedhessenek, ép oly csendesen pihennek alattunk, mint azok, akik vevjetekezev futkároztak a napi kenyér után s akiknek az élet nem adott egyebet, csak gondot és gyászt.

És megrohan iljenkor a gondolat, érdemes-e küzdeni, dolgozni, hiu álmokat kergetni, holott az élet oly arasznyi és mindnyájunk egy a föld. Érdemes.

Hiszen a küzdés, a munka: maga az élet. Apró csavarok vagyunk a nagy, titokzatos gépezetben amely, rejtélyekkel van telle, de minden-csavarának megvan a maga rendeltetése. Ha kihull, támad helyette. És a gépezet tovább forog, mert az élet, a küzdés, a munka örök.

A kegyelet szava minden évben egyszer odaszólit bennünket azokhoz, akik bevégzett munkájuk után az örök pihenésnek részesei lettek. Gondoljunk szeretettel rájuk. Azokra is, akik bevégzték a kiszabott feladatot, azokra is, akiknek munkáját derékon törte ketté a kéréhelhetetlen halál. Mindenki szenvedett az életben és ez a szenvedés mindenkinék sírját megszenteli. Sirassuk meg újra azokat, akik közel állottak hozzánk és gondoljunk mély szeretettel azokra, akik fölémelkedve a családi élet szűk keretén, a haza és az emberiség érdekében áldozták fel erejük javát. Csak annak a nemzetnek támadnak nagy fiai, amely a kiválók emlékeit megőrzi. Szegény ország vagyunk. És nagyjainak alig adhatunk más, mint kegyeletes emlékeztést a szívünkben.

Vándoroljunk hát ki a temetőbe, szenteljük ezt a napot halottainknak. Gyujtsuk meg erre a napra lelkünkben is az emlékezés mécsesét, tép-jünk szeretteink sírjáról egy virágot s azután ujult erővel, az emlékezés felmagasztosult érzésével térjünk vissza az életbe. A halottak birodalmából térjünk vissza a nyüzsgő, zajos életbe: — dolgozni, küzdeni szeretteinkért, a hazaért, az emberiségért!

Védekezünk.

Irtá: Dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanár

(Befejező közlemény.)

Minthogy egyáltalán nem ellenőrizhető az, hogy kolera idején azon, amit kezünkkel érintettünk, nem voltak-e kolera bacilusok, a tegegyeszerűb és egyszersmind leginkább celravetett módja az egyéni védekezésnek az lesz, hogy kezünket napjában többször, de mindenesetre minden előtt szappannal alaposan megmossuk. Ezzel az eljárással megvédjük magunkat az ellen a veszedelem ellen, amely bennünket a saját kezünkön tapadó kolerabacillustól érheti. Hogy testünk többi részének gondos tisztántartása, a rendes fürdés, csak biztosabb fogja tenni védekezésünket, az bővebb magyarázatra nem szorul.

A tisztaság fokozottabb mértékben terjedjen ki ruházatunkra és a körülöttnk

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Károlyi Sándor 1831-1906.

Irtá: Csernay Odón.

Október hó 21-én olyan ünnepet lelt a fővárosnak, aminek jelentőségét legkevésbé a főváros közönsége tudta átérzeni, de annál inkább a vidéki városok és falvak lakói s különösen a déljibáos rónák, a kálásztermő völgyek szántó-vető népe.

Károlyi Sándor gróf szobráról hullott le a lepel ezernyi és ezernyi vidéki gazda, szövetkezeti és gazdakori kiküldött jelenlétében. Nem egy vidék, de az ország minden vidéke képviselve volt a szobor leleplezésén, annak jeléül, hogy az ünnepr országos ünnepe volt, sőt ha tovább megyünk, elmondhatjuk, hogy a szobor leleplezés ünnepe volt egész Európának, mert Károlyi Sándor gróf hirneve messze kiterjedt az ország határain is. Ismerik ezt minden hól, ahol el a fogalom „...Szóntörzés“ gyökereit tudott verni.

Gróf Károlyi Sándor a közelmúlt idők legnagyobb magyar gazdaságpolitikusa volt.

Méltó utódja gróf Szechenyi Istvánnak. Gróf Szechenyi István volt az, aki megjelelte a nemzet naggyá fejlődéseinek útjait. Gróf Károlyi Sándor volt az, aki megmutatta a fejlődéshez felhasználható legcél-szerűbb eszközöket. Gróf Szechenyi István volt az, aki meggyőző erővel mutatott arra, hogy naggyá csak gazdaságilag erős nemzet fejlődhetnek. Gróf Károlyi Sándor a nemzet legszélesebb rétegeivel a gazdaságilag legszegényebb néposztályokkal ismerette meg a gazdasági megerősödés eszközeit. Késő századok lesznek hivatala eldönteni, vajon nemzeti történelmünknek ezen két nagyalakja körül, melyik végzett eredményesebb munkát? Ma már mindkettőnek alakja megdicsőülve áll az utódok előtt és minél inkább lünek tova a századok, dicsőségük csak annál inkább növekedni fog.

Gróf Károlyi Sándor 1831 november 10-én született. Szülei az áldozatkészségről ismert főúr, Károlyi István gróf és ennek hitvese Eszterházy Franciska grófnő voltak. Kora ifjúságától kezdve alig van Károlyi Sándor gróf életének oly mozzanata, amely tanulságos ne lenne. Alig 17 éves

korában beállott a Károlyi család által felszerelt hárszerezzbe és végigküzdi a szabadságharcot. Ennek leverése után külföldre menekül, ahol egész életét közgazdasági és szociálpolitikai tanulmányoknak szenteli. Az általános ameszta után neki is megengedték, hogy visszatérhessen hazájába. A művelt, gazdaságilag előrehaladt nyugat-émlőn nevelkedett ifju, hazájába visszatérve igazán megdöbbenő képét látta a gazdasági elmaradottságának, a nemzet pusztulásának. Az ősi udvarházak sírák és irtések voltak. A televény termőföldet gaz verte fel. A földműves nép, a nemzet-fentartó gazdaszótály kunyhói előtt nap-nap után felhangzott a dobpergés, ezer és ezer bírtok került árverésre, gazdáik pedig nehéz szívvél hár, vándorbotot vettek a kezükbe s mentek a déljibáos szép ujvilág Amerika felé, hazát és boldogulást kerestek. A közgazgatás elképzelhetetlenül rossz volt. A törvényhozás a féktelen liberalizmus lelt urrá. Egymásután hozták a törvényeket, amelyek legkevésbé a népek, hanem inkább a nép megrontónak kedveztek.

Mielőtt azonban gr. Károlyi Sándor a nyilvántós élet nagy küzdőterére kilépett volna, családja és önmaga iránt tartozó

lévő minden tárgyra, lakásunk padlójára falaira, bútorzatára, stb. Szelőztessük szobáinkat gyakran és erőteljesen és különösen vigyázzunk arra, hogy lakásunkban semmi szenny, semmi rothadni képes anyag össze ne gyűljön. Ezért különös gondja legyen a házi asszonynak a konyhája tisztaságára.

Ne engedje meg azt, hogy a konyhahulladék összehalmozódjék, hanem jól befödhető szeméttartó ládákban vitesse el nap-nap mellett a házi szemetet. A cselédség tisztaságára éber figyelmet fordítson mindenki, mert hiába tisztálkodunk mi, hogyha a szakácsnőnk, aki az ételünket készíti, piszkos.

Az a körülmény, hogy a kolera bacilusa leggyöngyre a szájon át kerül az ember szervezetébe és pedig étellel, itallal, az egyéni védekezésben oly eljárásokra is indítja az embert, hogy a kolera bacillust az ételekben és italokban már eleve tönkretenni igyekezze. Minthogy a kolera bacilusok már magasabb hőmérsékleten rövid idő alatt elpusztulnak, így 60 C° hőmérséklet mellett már 10 perc múlva, főforraláskor pedig azonnal, az ételek és italok után való fertőzés ellen egy fogjuk magunkat legbiztosabban megvédelmezni, hogy ha csakis olyan ételeket eszünk és csakis olyan italokat iszunk, amilyen az emittelt magasabb hőfok-hatása alatt állottak. Kerüljük tehát kolera védekezésem idején a nyers ételeket: nyers tej, vaj, sajtot, gyümölcsöket.

Együnk frissen készített ételeket, olyanokat, amiket magas hőfoknál sütöttek vagy főztek. Még a péksüteményt vagy a pékítő hozott kenyeret is ajánlatos, mielőtt asztalunkra kerülne, a tűzhelyen meg pirítani.

Helyesen cslekszünk, ha forrált és zárt palackokba tett vizet iszunk.

Állott vizet azonban semmi esetre se igyunk: helytelen volna tehát az ivásra szánt vizet egyszerűen nagyobb mennyiségben felforralni és eltenni. Frissen kell azt mindannyiszor forralni és azután lehűteni. Egyébként meg biztosan kezel és tiszta kereskedésből hozott ásványvizet ihatunk.

A kereskedésben különböző szódavizek elten azonban bizonyos aggodalmakkal

lehetünk, mert azok kezelése nem mindig kifogástalanul tiszta.

A szeszes italokról külön kell szólnom. Közudatba ment, hogy kolera ellen nagyon jó védelmet nyújtanak erős borok, pálinka, likőrök stb. sőt némelyikét, mint a borovicskát, vörösborokat a régebbi időben mint specifikumot hirdették. Kétségtelen, hogy a szeszes ital nem alkalmas arra, hogy benne a kolera bacillus lenyegzők. Mérsékelt élvezése tehát valamely jobb fajta bornak, különösen, ott ahol az ivóvíz nem jó vagy éppenséggel ragályos megenedhet, sőt esetről-esetre az orvos tanácsára ajánlható is, ámde másrésztől ne feledjük el azt, hogy viszont az, aki szeszes italt sohasem ivott vagy ahhoz szokva nincs, ha csupa védelmi szándékból inni kezd, könnyen megrontja a gyomrát, és ezáltal hajlamosabb teszi magát a kolera fertőzésre. Különösen helytelen, ha gyerekekkel itatnak borovicskát szilviumot, konyakot, és egyéb erős szeszes italokat. Iszákos, részeges emberek nagy veszedelemben forognak kolera-járvány idején és ha megbetegesnek, kevés reményük lehet a fölgyógyulásukhoz.

Általában véve jegyezzük meg azt, hogy az évesben és ivásban való mértékletesség az a fegyver, amely mindekit legjobban megvédelmez gyomorrontástól, mint a kolera rá legjobban hajlamosító tényező.

Éljünk úgy, ahogyan megszoktuk, csak fokozottabban ügyeljünk ételünk és italunk tisztaságára és arra, hogy túl ne terheljük magunkat. Ha egészséges a gyomrunk, ha jól emészünk nincsen okunk félni a kolérától, mert tudományos vizsgálódások kiderítették azt, hogy az egészséges gyomorva a kolera bacillust hamarosan tönkreteszti.

Gyöngilti a szervezet ellentálló képességét a kiáradás, a kimerültség is. Ezért mértékletessé legyünk a munkában, a szórakozásban, mulatozásokban és élvezetekben egyaránt.

A védekezés egyéb feladatai a hatóságokra is háramlanak, amelyek rendezett állapotokban, ha feladatuk magaslátán állnak és hygiéna tanításait megfogadják és a közegészségügynek javítására minden tőlük minden lehetőt megtettek, jó köz-

gazgatás mellett a közegészségügyet szolgáló tanul, felkimeretes, oadaó orvosi és tisztviselői karral a siker reményében vehetik fel a harcot ezzel a félelmes betegséggel.

Ma a közlekedési eszközök óriási kiterjedtsége mellett senki sem fog gondolni arra, hogy a határok elzárásával meg lehet akadályozni a kolera behurcolását. — Nem is felelték erre a súlyt a védekezésben, hanem sokkal inkább arra, hogy a közegészségügyi viszonyok általában jók legyenek. Ezt azonban ott, ahol esztendőkn, évtizedeken keresztül elhanyagolták, a veszedelem pillanatában, a tizenketedik órában elővársólani nem lehet. Ahol nem gondoskodtak a béke idején arról, hogy a szennyvizet jó csatornázással elvezessék és a talajt a szennyegésztest megóvják, ahol nem gondoskodtak arról, hogy a lakosság jól ivóvíz legyen, ott a veszedelem napjaiban nem tessz sikere sem a quarantainának, sem az izolálásnak, sem a fertőtlenítésnek, míg ellenben ahol a közegészségügyre nagy gondot fordítottak, ott nem találunk a kolera csirák kedvező talajt a szaporodásukra. Ott, ha végre behurcolják a szába, sikerülni fog rohamos továbbterjedését és rettenetes pusztítását megakadályozni.

Fog-e csodálkozni valaki azon, hogy Országunkban hevesen pusztít a kolera, ahol a hatóságok retentessen hanagyk és ahol a népesség egészségével mit sem törődnek? Sőt mi több, ahol börtönbe vetik azt, aki az igazságot hangoztatni meri!

Nálunk nem kell atól félni, hogy valaki ilyen okból lelatározatlanság, egreszt azért, mert ilyen fajta kellemetlen hangzó igazságotok nem irhat senkiesem, másrészt pedig azért, mert ha még vakmerő, szemenszedett valótanságokat ír, se tartóztatják le.

Legfőbb egészségügyi hatóságunk, a belügyminiszterium a védekező eljárások legapróbb részleteit is folytonos figyelemmel kíséri és minden tulsz nélkül mondhatjuk, hogy igazán lázas munkában van mindenki, akinek a védekezésből állásánál fogva ki kell vennie a részét.

Közönségünk tehát a hatóságí véde-

kötelességeit kellett lerónia. Pusztulásnak indult az ós Károlyi vagyon is és kis híján, hogy teljesen idegen kézre nem kerül. Gróf Károlyi Sándor erős kézzel látott hozzá a pusztuló bírtok megmentéséhez. Az a főur, aki élete utolsó esztendeiben milliókat tudott áldozni közfelokra és a jótékonyágoltárnak, külföldről vizsziatere után évszám 6000 forintból élt meg. A közvetkezessen keresztlívti takarékszásság és nyugatból hozott gazdasági szaktudás voltak Károlyi Sándor gróf eszközei, melyekkel a pusztuló Károlyi vagyon nemcsak megmenteni, de megköszorozni is sikerült.

A közéleti szereplés terén elsőszben a székesfehérvári gazdakongresszuson tűnt fel. A következő határállomás az 1881-iki nemzetközi gazdakongresszus volt, köze-köze számsz kisebb gyűlésen és értekezleten hallotta szervezkedésre felhívó szótát. E szótának csakhamar jelentkezése az eredményel. A gazdasági egyesületek munkához láttak, mindig több és több gazdatiszadalmi szervezeti alakul. Csakhamar megalakítja gróf Károlyi Sándor a pestimeggyi hitelszövetkezetet, majd a hazai szövetkezetek központi, hitelintézetét és végül 1898-ban a „Hárnygát” a fogyasztási szövetke-

zetek országos központiát. Ezek a szövetkezeti intézmények megtanítják a gazdánépet az ön erejében való hivalkodásra, boldoguláslának önmag erejével való keresésére. Megalakul a „Magyar Gazdászövetség” és ennek nyomában százi ezrei a falusi hitel és fogyasztási szövetkezeteknek, gazdaköröknek. E szövetkezetek rendezik a hitelviszonyokat, szervezik a fogyasztást és értékesítést. A gazdakörök egy időben gyűjtik a falu szétszórt népét s alkalmat adnak neki arra, hogy a gazdasági szaktudás iskolában el nem sajátítható ismeretét megszerkessze.

Mintegy vándor apostol járt kelt a nagylelkimű és nagyvagyonu főur faluról-falura, hogy a szövetkezeteket, gazda és népköröket összehozza. Munkájáért sem díszösséget, sem jutalmat nem kéri. De annál több pénzt áldozott arra, hogy tevékenységének sikere is legyen. — Százszekret sőt milliókat áldoz ezenkívül kórházakra, templomokra, iskolákra, és egyéb más oly intézményekre is, amelyek terjesztik az emberi tudásvilágosságot, gyámolítják a gyengéket, az önmagával tehetetlen.

Lázás tevékenységet fejt ki a törvényhozás terén is. A híres gúnczi levele belát-

hatatlan időkre megjelölte az egyedül helyes magyar agrár és földpolitika ut irányát. Szívós akarat erejével kiküzdötte az elnyomott nép osztályok védelmére szolgáló ma már gyors egymásutánban következő törvényeket. Neki köszönhető a kivándorlási és a nemzetronló elemek beözönlését meggátáló bevándorlási törvény létrejötte is.

Gróf Károlyi Sándor és működése egy új korszakát nyitotta meg a magyar nemzet fejlődésnek. 1906 április hó 24-én szűnt meg az ő mindig a magyar hazáért érző nagy szíve dobogói. Távól mitőlünk Dél-Franciaország napsugaras ege alatt, ahol súlyos betegségére gyógyulást keresni ment, végezte be fényes pályafutását. Mentőnapur halt meg az a nagyur, ki magyar nagyur létere egész életén át dolgozott és aki leg többet dolgozott azokért, akik tőle a milliókkal rendelkező nagybirtokosok, a legcsibés magyar családok egyik sarjadékától, a legtovább álltak : a kisemberektől, a kisgazdáktól.

kezés tekintetében teljesen nyugodt lehet. Amíg kívánatos, hogy mindenki külön-külön is járuljon hozzá ahoz a nagy munkához, ami ilyen nagy veszedelem elhárításához kell. Az egyéni védekezés a legszélesebb körben, hogy ugyanmennyi az egész vonalon szükséges. Föl kell világosítani a lakosság legszélesebb rétegeit arról, hogy miképpen védekezzenek, miképpen támogassák a hatóságokat ebben a nagy küzdelemben. És itt fontos szerep jut a sajtónak, amely felvilágosításával nagy hasznára lehet a védelemnek, de kárára is, ha meggondolatlanul ijedséget támaszt.

HIREK

Halottak napján

Irta: Herczeg Ferenc.

Kérlek, kedves olvasóm, ne dobd el bosszusan ezt a lapot, hanem szenvedj el néhány percig a kellemetlen érzést, mellyel a keserű és megszegyenítő igazságok feszégetése jár.

Hatalmas tüntető menet vonul el lelki szemeid előtt. A tüdővészések tüntető menete, Nyolcvanezer ember, a kinek szemében már ott vibrál a halálós félelem. Órákon át látod őket vándorogni és a rettenetes menet még sem akar véget érni. Fakó arcu, horpadt mellű parasztok, kiknek sovány válláról oly furán lóg a cifra szarv. Elszórt uriemberek, a kik fázva vonják össze prémes kabátjukat. Munkásemberek, a kik erőellenül vonszolják maguk után a nehéz csákányt. Azután a huszszentendősök serege! A fiatal leányok, a kik menaszonyi ruhába öltöztek és rémülődve kacérkodnak a halállal. A nyurga fiúk, kiknek szívében forró vágyak lobognak és kiknek arca eltorzul a félelemtől.

A mit a hatalmas állam nem tud megcsinálni, azzal megpróbálkozik a győngye társadalom. A József Szanatorium Egyesület megragadó hévvel, bámulatos szívszágval harcol az alatomos ellenséggel. Vezetői emberei fáradhatatlannal terveznek, írnak, számolnak, igazolnak, kériknek és koldulnak, hogy felrázzák közömbösségéből a társadalmat.

A szíves olvasó most már tudja, hogy cikkek tulajdonképpen reklám-cikkek akar lenni. Valóban az. Az életnek szeretnék reklámot csinálni a halállal szemben. A reménynek, a verőfénynek a csüggedés és az árnyék principiuma ellen. A Szanatorium Egyesület egy megkapóan gyöngéd ötlete adta kezembe a tollat. Felhívat test közzé, melyben azokhoz fordul, a kik halottak napján virágot tesznek kedveseik sírjára. Ha mindenki csak egy virágszállat kevesebbet fon koszorujába és az egy virágszáll árát elküldi az egyesületnek, akkor megígéri, hogy megmenti ezer tüdőbeteg ember életét.

Az engesztet állítani az élet szolgáltatása, a halottak napját a reményesség ünnepevé avatni: gyöngyöri gondolat! A ki valaha már végigszenyelt és végigszenyeltve egyik kedvesének lassan elsorvadását, a kit lehetetlen fájdalommal töltött el egy ifjú élet korai elhunyásával: az megfogja érteni a Szanatorium Egyesület szavát. S a ki megérti, az hozzá fog járulni a nemzet szegényfoltjának letöréséhez. A József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület címére (Budapest, IX., Lónyay-utca 47.)

Herczeg Ferenc é gyöngyöri cikke még azoknak figyelmét is felkelti a szép társadalmi munka iránt, a kik eddig késlekedtek. Örömmel írjuk, hogy megyénk és városunk kivési részét ebből a mentési munkából. A gyűjtés eredményét lapunkban közzé fogjuk tenni.

Vajha mindenki megértene a megkapóan gyöngéd ötletet: egy virágszállat kevesebbet kell kötni a kezelet koszorujába s ezt az egy virágszállat átadni a halál jegyeseinek élete megváltására!

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Schröder József okl. gazdaszt. gégegeti lakost, a nagybecsereki m. kir. pénzügyigazgatóhoz ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazóvá és földadó nyilvántartó biztossá kinevezte.

— **Váltózas a polgári iskolánk tanári karában.** Populy Károly polg. isk. tanár lemondott állásáról és már el is távozott Nagyatárról. A megüresedett tanári állásra már kellett hirdetve a pályázat.

— **Jegyzők gyűlése.** A somogyvármegyei községi és körjegyzők egyesületének nagyatád-járási fiókja f. hó 26-án gyűlést tartott Nagyatádon a községház gyűléstermében. A gyűlésen járásunknak csaknem minden jegyzője jelen volt és állást foglaltak a törvényes rendelkezés folytán változott ügykezelési kérdésekben.

— **Tíz. Folyó hó 19-én** Bolháson kigyuladt a gróf Sönnichs Imre majorjához tartozó birka amel, mely örfiai lángokban porrá égett. Emberélet vagy állatban semmi kár nem történt.

Polgári iskolánknak f. hó 21. és 22-én vendége volt. Békei Ignác fiuemet polg. fiúiskolai igazgató, miisztéri iskolalátogató, szakfelügyelő ugyanis hivatalos látogatásból tartotta. Megvizsgálta mindkét nevelési polgári iskolát s az oktatás felett elismeréssel fejezte ki. Szomoruan konstattálta azonban, hogy az iskola fejlődéséhez fűződ reményében csalódott. Az ördök tanári állás szervezése feltétlenül megkövetelendő lett volna már az iskoláéj elején. Maga az iskola mostani helyisége is akadályozza fejlődésében s azon reményének adott kifejezést, hogy a legközelebbi látogatas alkalmával már azt tapasztalja, hogy elhárították mindazon akadályok, melyek ezen szép hivatású iskolát fejlődésében gátolták. Reméljük, hogy mi is rajta leszünk, hisz a miénk, mi veszünk, ha esetleg elveszítük tőlünk.

— **Eljegyzések.** László Vilmos ügyvédjelölt eljegyezte Vágó Odón nagyatádi borbeli és fodrász kedves és bájos leányát: Bözsikét.

— **Hoffmann Katókat** Nagyatárról eljegyezte Lakatos Gyula cs. és kir. gyógygyógyvác, eszékli lakos.

— **Sok az új bor.** Az idei nagy bortermeinek hatása már napról napra mutatkozik. Igaz ugyan, hogy sokkal több bor van, mint az előző években de a részeg emberek száma is jóval nagyobb. Ritka nap, hogy az ember ne látna részeg embert az utcán támologni, a járókelők megbotránkozására. Közcsend elleni kihágásért naponta több fejleletes is érkezik a bírósághoz, különösen pedig vasárnap, midőn a munka szünetel, de annál gyorsabban miközök német ember garatja. Ha bevannak rugva és haza börtörökálnak, az még nem olyan nagy baj, de legnagyobbra az ottan orditoznak, össze vesznek, verekesznek, úgy annyira, hogy a hatóság em-

bereknek kell a legtöbb esetben közbelépni, hogy a börtör teljesen elszórt állapotnak megfogadják további tetteikben. Így van ez azonban nemcsak nálunk, hanem kisebb községekben is. Legutóbb Tarany községben Szerey Ferenc és ifju Drávec Mihály tanári legények a szőlőhegyről hazajövet iszonyu ordításokkal zavarták az egész napi munkában kifáradt zavarhatléri lakosságot. A csendörök lötszöri figyelmeztetése dacára sem hagytak fel lármájukat mindaddig, míg a kötelekő és csendszavató atyafiakat a csendőri hatalom el nem némtotta. Sajnos azonban, hogy az ilyen embereknek még a büntetés sem használ, mert mikor újra bort lát, ismét a régi ember lesz belőle.

— **Pénztár rablás.** Tegnap 26-án éjjel a Taranyi községi jegyzői irodában elhelyezett pénztár eddig ismeretlen tettesek feltörték és a benne levő 3 ezer és néhány koronát elvitték. A rablók a vasszelejt tetjét feszegették fel és az így ejtett nyíláson keresztül rabolták el a községszépényt. A csendörök másnap reggel kiszállott a tett helyszínére, hogy a nyomozást megindítsa.

— **Gabona lopás.** Bencsik István volt csurgói kanász a feleségével 18 zsák rozsot hozott Wimmer Ignác helybeli kereskedőhöz eladás véget. Az alku megöröklente után nevé- és jakheljét kérdezte, amire Bencsik nem felelt. Gyanus volt már a dolog a kereskedőnek, aki elküldött a rendörökhöz akik azután átkísérték a főszojgabíróshoz ahol nevé- és lakását ismét elfogadta.

Az időközben megjelent csendörök azonban kivallatták és nagynehezen megmondta nevé- és hogy a gabonát a Kivárad községre tartozó Pácon pusztáról lopta. Bencsiket és feleségét a csendörök letartóztatták.

— **Lopás.** Löcse József rinyajlaki lakos mivel az Isten neki is a szőlőben bő termést adott s borát nem tudta hova tenni, Hebrang György szőlők lokostól 1 horodot loptott el, azonban a bort bele fejteti nem volt ideje, mert a szőlők csendörök idejében nevezettől a horodt elkobozta.

— **Halálos végezeti verekedés.** F hó 23-én Tarnócán Bódó Imre 25 éves breslegény az uradalom tulajdonát képezo magtárban pipázgatva dolgozott, mivel a magtárban a dohánnyal szilva van, az épen jelen volt urad. inrok figyelmeztette Bódót, hogy a pipázással hgyje fel. Bódó makacsul megtagadta az engedelmességet, mire az inrok a pipáját földhöz esapta és őt onnan nehezebb szolgálatra rendelte. Bódó ezen újabb szolgálatában Katona János gazdával szemben ismét makacsul viselkedett és szóvalatásba keveredett, minek dulakodás lett a vége Miért a gazda az ügyet az intéző elé vitte, ki Nöthig István inrokot Makár Pál magtáróst (ki a magtárban lefolyt jeleketnek volt szemtanúja.) Katona J. gazdát és Bódó Imrét az apjával együtt beidézte. Kihallgatás alkalmával a fiatal Bódó nem ismerte be rósz magaviseletét, mire az intéző tudomásra adta, hogy a szolgálatból, el lesz bocsájta, ezzel az intéző az ügyet befejeztelenek tekintvén, az ajtót kinyitotta, hogy távozzanak, mire ifj. Bódó hozzágrótt, hogy megmaga, de nem találta. Ezt látva Nöthig az intéző segítségére sietett és ifju Bódót hátulról megfogta, hogy ártalmatlanná tegye. Bódó dühében kést rántott elő és hátra fele Nöthiget szurkálni kezdte, miközben az irodahelyiségben elhelyezett lönyereg estek

mind a ketten úgy, hogy Bödö hasraesett: a szurkálással azonban még mindig nem hagyott fel, Nőhög kényszerítve volt segítségért kiáltani. A magtáros segítségül ment! A cigányoktól már régebben elkobzott fejszét ragadta meg hogy avval ifj. Bödö kezét meg tísse, melyben a kés volt amint a fejszét felemelte id. Bödö is ott termelt fia segítségére a magtáros az ifju Bödö kezelelyt véletlenül id. Bödö fejére sújtott, oly erősen, hogy az id. Bödö e hó 23-án súlyos sebébe belehalt. Dulakodás közben Nőhög és ifj. Bödö súlyos sérüléseket szenvedtek.

Katonatiszti szemle. A kaposvári 44 gyalogezred hadkiegészítő kerületi parancsnokság területén tartózkodó, a cs. és kir. közös hadsereghez tartozó tartalékos tisztek főszemléje november 4-én délelőtt 9 órakor; a tartalékos hadapródok és hadapródjelöltek főszemléje pedig — mely újítás a közös hadügyminiszterium ez évi augusztus kiadott leirata alapján most először lép életbe — november hó 6-án Kaposváron a Baross-utcai közös kaszárnyában lesz.

— Allamsegély az állattenyésztőknek. A földmívelésügyi miniszter leirattal intézett a somogy megyei gazdasági egyesületéhez, melyben értesíti, hogy azon kizsgádzának, kik tehenet állattenyésztésre óhajának vásárolni, a vételár 10 százalékkal állami segítséggel adja s ezenkívül az állatok részére ingyen vasutiszállítási kedvezményt ad.

Felölts szerkesztő:
Dr. NEUBAUER FERENC.

Árlejtési hirdetés.

A székesszékességi m. kir. állami méntelep helybéli osztályánál előforduló kincstári agyémek mosása és kijávitásának szerződésileg való biztosítására, — 1909. év január hó 1-től kezdődleg, — folyó év november hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtés fog a helybéli méntelep laktanya irodájában tartani, melyre — e munkálatokat elvállalni óhajók zennel meghivatnak.

Egyben megjegyeztetik, hogy csupán a fent jelzett időben szemlé-

lyesen megjelenő vállalkozók szóbeli ajánlata fog figyelembe vétetni.

Végül még megjegyeztetik, hogy mindennemű e munkálatokra vonatkozó felvilágosítások a fenti osztály irodájában a hivatalos órák alatt megadotnak.

Nagyatád, 1908. okt. hó 24-én.

A nagyatádi ártézfürdő részvénytársaság közhírré teszi, hogy **november 1. után csakis a kabinfürdők lesznek nyitva a fürdőző közönség használatára.**

Egy kabinjegy ára —
hétköznap 1 kor. 20 fill.
Bérletben 1 " 80 "
Vasárnap

A fürdők reggel 8-tól esti 5-ig lesznek nyitva.

Megjegyezzük még, hogy úgy a kabinok mint a folyosó és előterem központi gőzfűtéssel lesznek kellemes hőmérsékre fellelégítve.

A igazgatóság.

906 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1908. évi 8905 p. számú végzése következtében dr. Neuvirth Ernő ügyvédség által képviselt Schön és Periman cég javára 69 kor. 74 fill. s jár. erejéig fogatmosított kábelgépítési végrehajtás utján te foglalt és 1400 koronára becsült következő ingóságok, a. m.: 40 vég kanavász, 300 méter ruhászövet, holti állványok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbíróság 1908. évi V. 485/3 számú végzése folytán 69 kor. 74 fill. tökélekvétel, 769 kor. 74 fill. tökének 1908. feb. 28-tól 1908. július 22. napjáig és 69 kor. tökének 1908. évi július hó 22. napjától járó 6 % kamattal, 1/2 % váltódik és eddig összesen 45 kor.-55 fillerben bíróság már megállapított költsége erejéig, Nagyatádon Széchényiúr 18. sz. a. leendő megtartására 1908. évi november hó 6-ik napjának

d. u. 4 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet igényrők, szükség esetén leárverésen alul is el fognak adati.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi októb. hó 22. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

szállít, fajtszitaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükkülföldenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,
Medgyes 91. sz. (Nagykükkülli megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emellettogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelleg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

ELADÓ HÁZ!

A Petőfi-utca 112. számú ház kedvező fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. Közvetítők díjazatnak.

Bővebb felvilágosítást ad:

== STRAUSS ELEK. ==

Oda

Vasuti menetrend.

Vissza

1002 Gyv.	1008 Svz.	1902 Gyv.	1012 Svz.	1004 Gyv.	1006 Gyv.	1010 Svz.	1042 Tössz.	Budapest k. p. u.—Fiume		1041 Tössz.	1003 Gyv.	1007 Svz.	1005 Gyv.	1011 Svz.	1901 Gyv.	1009 Svz.	1001 Gyv.	
700	820	255		410	900	1022		ind.	Budapest keleti p. u.	érik.	610	750	905	1215	140	185	935	
109	200	607	625	732	1217	322	600	"	Ujdombóvár	"	920	412	224	837	954	1014	816	610
1097	314		741	810	1256	424	734	"	Kaposvár	"	756	340	119	805	855		1231	539
1145	440		836	838		537	925	érik.	Somogyoszob	ind.	613	120	715	745			1166	449
1219	546		922	932	217	628	1029	"	Gülekényes	"	600	218	1113	643	653		1030	416
217	857			1134	405	955		"	Zágráb	"		1224	742	448			1046	218
759	705			505	955	652		"	Fiume.	"		600	1000	1040			925	755

Oda Somogyoszob—Ba'atonszentgyörgy. Vissza

Szv.	Vv.	Vv.				Vv.	Vv.	Vv.
4702	4716	4714				4711	4713	4715
750	1210	608	ind.	Somogyoszob	érik.	700	417	1107
808	1227	630		Segesd		645	402	1052
824	1240	645		Segesd-Bogát		611	342	1035
842	126	712		Böhönge		603	324	1017
909	132	743		Mesztegnye		530	244	939
920	142	754		Gujóta		511	228	925
943	205	825		Márczali		459	216	913
1001	222	850		Kathely		419	144	843
1011	231	900		Balatonszob		359	130	829
1024	244	913		Balatonszobkiszert.		347	118	817
1036	254	925		Balatón-Berény		332	106	805
1046	303	935	érik.	Balatonszentgyörgy	ind.	323	1255	755

Oda Somogyoszob—Barcs Vissza

Vv.	Vv.			Vv.	Vv.		
4812	4815			4811	4813		
9	40	623	ind.	Somogyoszob	érik.	650	406
1014	623		Nagyatád		628	343	
1024	703		Simongát		605	325	
1031	709		Erzsébetpuszta		559	319	
1047	724		Lábad		549	310	
1117	750		Görgeteg		528	203	
1141	814		Visonta-Csokonya		458	224	
1148	822		Csokonya 8. sz. órh.		446	214	
1208	846		Somogyutarnóca		432	200	
1223	858		Barcsitelep.		408	140	
1230	905	érik.	Barcs	ind.	400	130	

Különlegességek:

KÖNYVAK, ANGOL, RUM, LENGVEL, LI-KÖRÖK ÉS TEAKBÁN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-KERESKEDÉSE Nagyatádon

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET fartok** állandóan raktáron; a szén kítűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktárámat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasárucikkéket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KÖNYVAK, ANGOL, RUM, LENGVEL, LI-KÖRÖK ÉS TEAKBÁN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ-RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításon elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábelit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivittelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A pécsi országos kiállításra elismerő oklevéllel kitüntetve.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS

NAGYATÁD.

KÖNYV-, PÁPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ivlevélpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindennemű írókészletek és rajzszerek.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésesebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatásban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ==

== Gazdasági és varrógépek.

Mindennemű takaréktűzhelyek.

== Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Születelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ==

Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.

Épületfa, deszka minden méretben

I^a felsőmagyarországi faszindely.

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

Vaiódi Prágai sonka és Bécsújhegyi virsli
különtéje ásványvizek!

A közelgő téli évad beáltával ajánlja a következő fris-
sen érkezett árukaj u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr,
Déli gyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,
Conservhalak, Finomcukorkák stb.
külölegességeket.

Az összes cik'ekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.

Mitlújsok, Karácsonyfacukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.